

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

Қаҳрамоним—Республикамизда бошлангич таълим бўйича йирик мутахассис, педагогика фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ таълими ходими, республика халқ маорифи аълочиси Қумрихон Абдуллаева.

МУАЛЛИМЛАР МУАЛЛИМИ

- Кумри опа, мен яқинда шоир Султон Акбарийнинг буюк муаллим Оқилхон Шарафуддинов ҳақида "Ранж ва ганж" китобини ўқирканман сиз ҳақингизда ушбу жумлаларни учратдим. "...Домла ундан билим ва салоҳиятини аямади. Бугун Кумрихон катта олима. Энди унинг ўзи аъло нав кўчатлар ўтказмоқда..."

Бундай таҳсинга сазовор бўлиш ҳазил гап эмас.

- Деярлик ўттиз йил мактабларда

ўқитилган "Алифбе" китобини Оқилхон ота билан ҳамкорликда яратганимиздан мен беҳад бахтиёрман. Миллионлаб фарзандларимизнинг савод чиқаришига ёрдам берган бу китобни ёзиш давомида устознинг зуқко, камтарин, кичкинтойлар юрагига йўл топа оладиган заргар муаллим, сабр-бардошли инсон эканликларига қойил қолганман. Хар бир харф, хар бир товуш, сўз, расм устида қайта-қайта тажри-

бали ўқитувчилар билан бамаслаҳат иш тутганларимиз ёдимда. Хатто мени кўшни республикалар ва чет эллардаги савод чиқариш дарсларини ҳам бориб, ўрганиб келишга юборганлар.

- Сиз бундай мўътабар ишончга, ҳурматга сазовор бўлгунча эҳ-ҳе катта меҳнат ва ҳаёт йўлини босиб ўтгансиз, албатта?..

- Тошкент яқинидаги Назарбек қишлоғида 1951 йили 16 ёшимда мактабни битирдим-у, шу ерда биринчи синфларни ўқита бошладим. Шу орада пединститутнинг сиртки бўлимини ўқиб битирдим.

1958 йили май ойида Тошкентга Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институтига ишга таклиф қилишди. Ва қарангки, шу йилнинг августида Тошкент шаҳрига келин бўлиб тушдим. Келинлик бурчимни адо этиш билан бирга аспирантурада ўқидим. Шу билан бирга бошлангич синф муаллимлари билан ишлаш, уларнинг дарсларини кузатиш, назарий ва амалий ёрдам бериш ишларига киришиб кетдим. Қатор илмий мақолаларим эълон қилинди. Ойнаи ҳақонда суҳбатлар олиб бора бошладим. Барча ишларимда академик Сиддиқ Ражабов, катта педагог ва олимлар Гулсум Раҳимова, Муҳиддин Пулатов, Аскар Зуннунов, Раҳимжон Усмоновлар чин дилдан устозлик қилишди. "Бошлангич синф ўқувчиларининг нутқини ўстириш" мавзусида номзодлик диссертациясини ёқладим.

"Ўқитувчи умрбод ўқиши керак" деган ҳақиқатга риоя қилиб, докторлик ишини ҳам муваффақиятли ёқладим.

- 1996 йили бошлангич синфларда лотин ёзувини жорий этиш муносабати билан янги дастур асосида "Алифбе", "Она тили", "Ўқиш китоби" мажмуасини тайёрлашда ҳам фаол иштирок этдингиз. Олима сифатида бола тарбиясида яна нималарга алоҳида эътибор қаратиш лозим, деган фикрдасиз?

- "Бола бошидан", деган гап бор. Мактабгача ҳам, мактабга боргандан кейин ҳам бола ҳамма нарсани кўриши, билиши, фикрлаш қобилияти, нутқи равои топиши керак. Яна энг муҳими Ватанимизнинг кенглигини, гўзаллигини, унинг бой тарихини, маданиятини — бари-барини ўрганиши, ўз кўзи

билан кўриб, қалби билан ҳис этиши керак. Болалар тарбиясини барча майда-чуйда хою ҳавасларимиздан юқори қўйишимиз шарт.

- Кумри опа, сиз "Тошкентга келин бўлиб тушганман..." - дедингиз. Сизни турмуш ўртоғингиз танлаганилар? Ё...

- Раҳматли қайнона ойижоним Рисолат ая ўзларига келин излаб, астойдил сўраб-суриштириб, мени топганлар. Ойижоним талабчан, билимдон, чاقқон ва пазанда аёл эдилар. Етти фарзандни тарбиялаб, вояга етказиб, қайнотам Раҳмонбек ота билан кўша қаранглар. Икковлари ҳам менинг ишларимни тушуниб, қўллаб-қувватлаб, менга ҳамнафас, ҳамдард яшаганлар. Турмуш ўртоғим Нусрат Раҳмонбеков ҳам таниқли кимёгар олим. Ойиларавар, болақон инсон. Мени тушуниб, ишлашимга ёрдам бериб раяйдилар. Мен ҳам уларнинг интилишларини ҳурмат қиламан.

Эр-хотин иккимиз қатор ўғил қизларни тарбиялаб ўстирдик. Уларнинг бугунги кундаги бахту камолидан беҳад шодимиз, набиралар меҳру ардоғидаги бобою бувижонимиз...

Фурсатдан фойдаланиб, оиламиз аъзолари "Оила ва жамият" газетасини севиб ўқишларини алоҳида айтгим келади.

- Раҳмат, Кумри опа! Биз ҳам сизга оилавий хотиржамлик ва янги ижодий муваффақиятлар тилаймиз. Суҳбатдош—Санъат МАҲМУДОВА.

СИЗГА БАҒИШЛАНГАН КИТОБ-

Муҳтарама Зухраҳон ая! Турмуш ўртоғингиз Мансуржон ака Алиевнинг «Умрим мазмуни» китобини ўқиганимда бутун бошли асарнинг сизга бағишлангани мен учун аёл сифатида жуда ёқимли бўлди. Чунки сеvimли махбубаларига асар бағишлаш фарбга хос. Бизда негадир бу нарсаси сал киноомуз нигоҳ ташлашади. Гарчи Тожмаҳалга ҳамшахс ҳайрат билан қарасак-да, сеvги - йигитликка ярашадигандай, оилали бўлгач, уни ошкор этиш ярашимсиздай туюлади. Мансуржон ака сизга китоб бағишлады. Беморлигингиз, тортган азоб-у изтиробларингиз, соғайтириш учун қилган саъй-ҳаракатлари...

Мен сиз операцияга кириб кетганда сония санаб Оллоҳдан жонингиз омонлигини сўраб ўтирган Мансуржон акани кўз олдимга келтирдим ва: "Агар хар эркак ўз рафиқасини шунчалар қадрлаганда бу дунё муаммолари бир неча бор камаяр эди", деб ўйладим. Ахир жиноят кўчасида сарсон юрганларнинг кўли оиласидан паноҳ топмаган, эр ҳимоясини кўрмаган аёллар-да.

Енгилтабиатлик, гиёҳвандлик... яна бошқа барча-барча иллату вобалар асосида шафқатсизлик ётади. Ота-она шафқатсизлиги, заифлиги, меҳр-сизлиги, адолатсизлиги...

Сиз ҳам, турмуш ўртоғингиз ҳам меҳр одамлари экансизларки, атро-

ҲАММАНИКИ!

фингизда шунча дўст-ёрлар, жигарлар...

Китобнинг яна бир бўлими «Ҳаж таассуротлари» деб аталади. "Ҳаром-ҳариж ёки шубҳали йўллар билан топилган пулларни сарфлаб ҳаж қилган, ёки уйини, мол-дунёсини гаровга қўйиб, қарз олиб, оиласига моддий томондан қийинчилик туғдириб ҳаж қилган шахслар ношаърий йўллар билан топган пуллари учун гуноҳкор бўладиган..."

"Ҳаж таассуротлари" бўлимига кири-

тилган бундай жумлалар ҳажга боришни "мода"га айлантирган "Уч марта бордим", "Тўрт марта бордим", -деб ўзини ўзгалардан баланд тутатган айрим кишиларни хушёр тортирсин, ажаб эмас. "Умрим мазмуни" китобидаги ҳаж таассу-

ротлари бу муқаддас зиёратгоҳ хотираларидан ҳам кўпроқ "Қандай инсон ҳожиликка муносиб?" деган саволга берилган жавобга ўхшайди.

Зухраҳон ая, Мансуржон ака зиёратга бориш учун фақат моддий эмас, жуда катта руҳий, маънавий-маърифий тайёргарлик кўрганлиги сезилиб турибди. "Хотинларингиз сизга Тангрининг омонатидир...", "... Кимда бировнинг бир омонати бўлса, уни эгасига қайтариб берсин..." каби пайғамбаримиз сўзларида қанчалар ибрат бор. Улар китоб учун шунчаки кўчириб олинмаган, аввал ўқиб, сўнг ўқиб кўчирилган.

Мансуржон ака китобнинг яна бир бўлимини "Набираларимга насихатлар" деб атадилар. Насихатлар ўқувчини оҳанграбодай ўзига тартади.

Ривоятлар, ҳикоятлар китобнинг учинчи бўлимини бойитади. Зухраҳон ая, биламан, сиз бу китобни ёстиғингиз остига қўйиб ётасиз. Шунингдек, ўғил-қизларингиз, невараларингиз учун ҳам бу китоб азиз. Ҳали улар: "Адам бундай деганлар, бобом бундай деганлар" дея узок йиллар гапириб юришади. Аммо бу шахсий асар эмас. Бу китобда ҳаммага керакли фикрлар бор. Сизга бағишланган мазкур китоб - ҳамманики, муборак бўлсин!

Қутлибека РАҲИМБОВА.
Тахриратдан: Мақола қаҳрамони Мансур Алиевнинг «Умрим мазмуни» китобидан айрим парчаларини оила даврасида—бобою буви, ота-она, фарзандлар биргаликда ўқийдилар деган ниятда газетамизнинг 11-бетида чоп этмоқдамиз.

Икки-уч маҳалла наридаги хонадонда худди шундай воқеа юз берди десам, балки ишонмасиз. У ҳолда бир бошдан хикоя қилай. Даврадош танишимиз Гулшодахон бизни тўнгич набирасининг "бешик

ти" Ишқилиб четдан келган-да. Манависи эса... Хуллас, бу аёл ҳеч эринмасдан ҳалиги кийимларнинг номини, қай юртдан келганини микрофонда баланд қилиб айтар, тугунинг эса ҳаливери таги

- Тўй эгалари буларни ижарага олишган, эртагаёқ обориб топширишади.
- Ия, нега бундай қилишади?
- Ҳа, энди, маҳалла-қўй олдида обрўсини ошириш учун-да... Бешик тўйидан қайтарканман,

ган экан-да. Ижарага буюм олиб тўй ўтказиш аслида зўрма-зўракилик

Бу иллат қаердан пайдо бўлди? Илдизлари қайда? Ҳаммасидан аянчлиси - даврадошимиз Гулшодахон йигинларимизда чиройли гаплари билан ҳаммани оғзига қаратадиган зиёли аёл бўла туриб ўзи шундай сохта-гарчиликка йўл қўйса! Нега? Нима учун? Бу саволлар менга ҳеч тинчлик бермасди.

Идора юмушлари ва кундалик икки-чирок ташвишлар билан бўлиб "Бешик тўйи" хангомаларини унутдим. Лекин, қўшим Саидахон бир гапни айтди-ю...

- Гулшодахон шифохонада эмиш, бирга бориб кўриб кел-сакмикин, дедим...

- Унга нима қилибди? - деб сўрадим қўшимдан.

- Юраги ...

- Ҳа "Бешик тўйи" нинг келди-кетдиларидан чарчаганда, ўтиб кетади бироз дам олса. Майли, бугун кечга томон шифохонага бориб келамиз.

Гулшодахоннинг касали ранг-рўйи оппоқ, бундан бир ҳафта аввал биз кўрган қирмизи юзли аёлга сираям ўхшамайдим. Товушиям хазингина. Демак, касали ўйлаганимиздан кўра жиддий...

Шунда ўзи бизга кўнгилни очди:

- Бировларнинг таъсирига берилиб, "Бешик тўйи"ни кафедра ўтказганим, нақ бошим балога қолди. Қайинсинглим жияни учун елиб-югуриб кафедрани сўроқлади, меҳмонлар рўйхатини тузди, зиёфату ижарахонлар билан гаплашиб ишни тўғрила-гунча индамабман. "Бешик тўйи" ўтказганимиздан сўнг ҳам

МУҲОЗА.
МУШОАДА.
МУҲОЗАРА.

бир-икки кун келди-кетти бўлиб, ҳалиги кийимларни ижарахонага

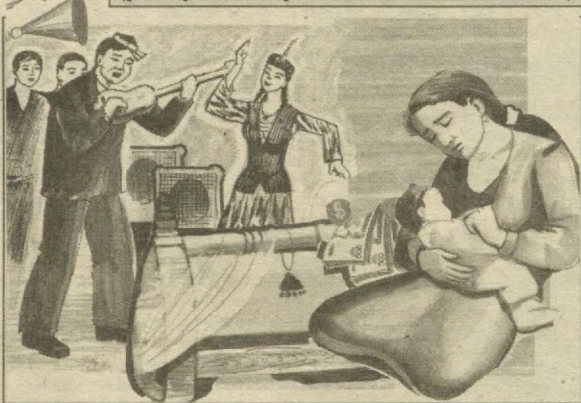
обориб ҳаёлимизга келмабди. Кейин борсак, ижара эгаси бизни қаттиқ қойиб берди. "Нега кечикдинглар, кеча бу ерни солиқдагилар ёпиб кетишди, энди буларни қабул қилмаймиз, ҳаммасининг нархини тўлайсизлар", деса бўладими?! Биз ҳам бўш келмадик, "устингиздан арз қиламиз", дедик. "Арз қилаверинглар, биз фаолиятимизни тўтатдик, ундан кўра обектдан кийимларнинг пулини нақд тўланглар! Бўлмаса, биздан яхшилик кутманглар", - деди. Хуллас, мен у десам, у одам бу деди, кеч-гача тортишдик. Уйга қайтап-ману оёқларим титрайди, баданам ҳам қизиб кетди. Уй эшигидан кирдимиз кўз олдим қоронғилашиб... Мана, ўшандан бери касалхонада ётибман.

Биз Гулшодахонга таскин-тасалли бердик. "Ҳаммаси изга тушиб кетади, ҳозир соғлигингизни ўйланг", - дедик. Бирок... Камтаргина оила даврасида ўтказса бўладиган "Бешик тўйи" мана энди катта жанжалга сабаб бўлгани, ҳатто бир зиёли аёлни тўшакка михлагани бизни ҳали-ҳануз ажаблантирарди. Қизик, бундай ҳашамдор йигинларни ким ўйлаб чиқарган экан-а? Ундан кўра "Бешик тўйи"га сарфланган харажатлар ҳали бешикда ётган гўдакнинг келажаги, соғлиги учун ажратилса бўлмасмиди? Шунда ҳеч бир кўнгилхиралик келиб чиқмаган ва бир аёлнинг соғлиги ёмонлашмаган бўлар-миди... Сиз нима дейсиз?

Гулчехра ЖАМИЛОВА

"БЕШИК ТЎЙИ"НИ ЎТКАЗДИ-Ю...

(УЧ КУНДАН СЎНГ КАСАЛХОНАГА ЁТДИ)

тўйи"га чорлади. Бу тантана шаҳар марказидаги энг кўркам кафеда ўтказиларкан. Бордик. Ҳаммаёқ чарогон, уйин-кулгу, зиёфат, хурсандчилик... Тўйга нима етсин. Анча-мунча ўтириб суҳбат қурдик. Сўнг кетишга чоғланаётсак, тўй хизматчиси бизни тўхтатди.

- "Бешик тўйи"нинг энг қизиги энди бошланади-ку, - деди. Яна жойимизга ўтирдик. Бир пайт икки аёл зил-замбил тугунларни ўртага келтириб қўйди. Бешикка солинган чақалоқнинг "сарполари" эмиш. Аёлларнинг ёшроғи ҳалиги тугунларни очди ва қўлига микрофонни олиб ялтироқ су-вқозога солинган буюмларни ўтирганларга бирма-бир кўрсата бошлади:

- Оёқ буюм, бош-кийим, уст-кийим, ҳаммаси бир неча сид-радан. Мана, бек боланинг ич-кийимлари, беш комплект, ай-тиб қўйай, хорихдан келтирил-ган. Манави курткини Дубай-дан обқелишган, боғчага бор-ганларидида кийиб борадилар. Бу - "спортивка" Эмиратники, ҳозирги чиққандай! Мактаб-га қиядилар-да. Костюм-шмиз-ни қаранг, бу ҳалиги... Ҳозир қоғозни кўрай, қаерники экан? Вой, ҳеч ўқиб бўлма-яп-

кўринай демасди.

- Шунча буюмни қачон кийиб улгураркан-а. Ҳали боланинг ўзи бешикда ётган бўлса?!

Ёнимдагилардан бири менинг гапларимга ажаблангандек қараб қўйди. Сўнг "Сиз булар-ни шу болакай қияди, деб ўйла-япсизми, унақамас", - деди.

- Нега киймас экан? - дедим баттар ҳайрон бўлиб.

мана шу охириги гап ҳеч ҳаёлим-дан кетмасди. Демак, дабдаба-ли "Бешик тўйи" ҳам обрўни оширишнинг бир усули экан-да?!

Бу қандай гап? Азалдан ўтказиб келинган ўзбекона анъ-анамизга шундай сохта тус бе-риш шартмикин? Ҳашамдор "Бе-шик тўй"ларни ўтказишга шаҳар-нинг қайсидир бурчақларидаги ижарахоналар ҳам бош қўшаёт-

ШОИРА БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкент Давлат Маданият институти-да Ўзбекистон халқ шоираси Ҳалима Худойбердиеванинг ижодий кечаси бўлиб ўтди. Ўқитувчилар, талабалар йиғилган тадбирни институт ректори Азиз Тўраев кириш сўзи билан очди. ЎЗМУ профессори Қозоқбой Йўлдо-шев, фалфаса фанлари доктори Ти-лаб Маҳмудов, Ўзбекистон халқ ёзув-чиси Тохир Малик ва бошқ-

алар шоира ижодининг ўзига хос хусу-сиятлари ҳақида гапирдилар. Гулбаҳор Эрқулова, Олмадон Хайитова, Ботир Жўраев каби санъаткорлар шоира шеърлари асосида қўшиқлар айтдилар. Эстрада-цирк коллежи талабалари шо-ира шеърларидан дастанланган "Муҳаб-бат изтироблари" деб номланган ком-позицияни ихро этдилар.

Ўз мухбиримиз

Ахборот

МЕҲРИМИЗ СЕНГА, БОЛАЖОН

Ўзбекистон Хотин-қизлар Кўми-таси томонидан 1-июн Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кўни му-носабати билан тузилган режага асосан ижтимоий муҳофазага муҳтож оилаларнинг 300 нафар болалари учун Тошкент "Гольф Майдо-ни"да "Меҳримиз сенга, болажон" деб номланган тадбир ўтказилди. Тошкент "Гольф Май-

дони" раҳбарияти Ушбу тадбир учун барча шароитларни яратиб берди. Хомийлар томонидан тай-ёрланган байрам совғалари бола-жонларнинг руҳини янада кўтарди. Ватан, бахтли болалик ҳақидаги қуй ва қўшиқ-лар янгради. Тадбир сўнггида юрта тинч-лик рамзи бўлган оқ кабутарлар учирлиди.

Ўзбекистон Хотин-қизлар Кўмитаси Президентимизнинг "Ўзбекистон Хотин-қизлар Кўмитаси фаолияти-ни қўллаб-қувватлаш бора-

ни муҳофаза қилиш хиз-матини тақомиллашти-риш, репродуктив сало-матлик, тиббий мадания-ни ошириш ва оилани

ДАВЛАТ ДАСТУРИ АМАЛДА

сида қўшимча чора-тадбирлар тўғри-сида"ги Фармони ва "Сиҳат-саломат-лик йили" давлат дастурида белгилан-ган аёлларнинг саломатлигини тик-лаш, тиббий маданиятини ошириш, репродуктив саломатликни ривожлан-тириш борасидаги масалаларни ҳал қилиш борасида муайян ишларни амалга оширмоқда.

Яқинда Ўзбекистон Хотин-қизлар Кўмитасида бўлиб ўтган йиғилишда 2005 йилнинг 5 ойи мобайнида "Си-ҳат-саломатлик йили" давлат дастури-да белгиланган "Оналик ва болалик-

соғломлаштириш" 2-бандининг ижро-си бўйича бажарилган ишлар ва йўл қўйилган камчиликлар тўғрисида сўз борди.

Анжуманни Ўзбекистон Бош вазир ўрин-босари, Ўзбекистон Хотин-қизлар Кўми-таси раиси С.Иномова олиб борди. Тадбирда, шунингдек, Андижон шаҳ-рида бўлиб ўтган ноҳус воқеалар ҳамда аёлларнинг диний ақидаларастлик оқимлари таъсирига берилмасликлари учун хотин-қизлар кўмиталари олдида турган вазифалар ҳақида сўз борди.

Л.АХМЕДОВА

АҲРОР ЧЕМПИОН БЎЛМОҚЧИ

Ахроржоннинг спортга бўлган қизи-қшини сезган отаси Маҳаммад ака, уни "бокс" мажмуасига етаклаб бор-ди. Ахроржон кейинчалик "Олимпия захира"лари коллежида ўқишни да-вом эттирди. Олган сабоқлари зое кет-мади. Бўш қолди, дегунча ўз устида тинмай ишлаб, машқ қилди. Мураббий-лари Мансур Маҳмудов, Руслан Каримбеков ва Исро Каримбековлар кўл остида бокс сирларини чуқур ўрганди. Ахроржон Миралимов ўтган йиллар мобайнида бир неча халқаро турнирларда қатнашиб, фахрли ўрин-ларни эгаллаб келмоқда.

- Мақсадим, Ўзбекистон байроғини юқори кўтариш, халқимиз шаън-шав-катини юксаликка етказиш, - дейди Ахроржон.

У шу кўнларда Осиё чемпионати ўйин-ларига катта тайёргарлик кўриш билан банд. Унинг орзулари бир дунё. "Ин-тиланга толе ёр", деганларидек Ахрор-жонга омад ёр бўлсин, деймиз...

Чўлпоний МЕЛИҚУЗИЕВА

ЙЎЛИГА ИНТИЗОРМИЗ

Биз оиламиз билан "Оила ва жамият" газетасини ҳар ҳафта интизорлик бил-дан кутамиз ва мириқиб ўқиймиз. У-нда маънавий озуқа оламиз. Жуда ҳаётий газета. Унда бериб борилади-ган мақолалар одамни таъсирлантира-ди. Саломатлик саҳифасидан кенг фой-даланамиз.

Шунингдек, ҳар бир мақо-ла учун чизилган суратлар одамни хайратга солади. Одатда одам жудаям жонли ва табиий мақолани ўқишдан олдин ундаги су-ратларни кўриб, сарлавҳасини ўқиб дарҳол воқеа ҳақида тасаввурга эга бўлади ва қизиқиб ўқишга киришади. Бунинг учун Наби Холмуродовга катта миннатдорчилик билдирамиз. Наби ақанинг "Оила ва жамият"нинг жонли

ва қизиқарли чиқишида катта ҳисса-си бор, деб ўйлаймиз. "Оила ва жа-мият"ни яна ҳам ҳаётийроқ чиқиши-га тилакдошимиз. Чунки бошқа газе-таларда ҳам сурат босилди, аммо воқеага тўғри келмайди. Воқеа ўзбек ҳаётидан олинган, суратда эса чет

мамлакат одамларининг киёфаси акс эттирилган бўлади. Бу ҳол газетхон қизиқшини ўлдиради.

Кўнгилли, қизиқарли газета - "Оила ва жамият"га омадлар ёр бўлишини ти-лаймиз.
Якуб Усмонов, Гулчехра, Ўктам, Юлдуз ва Уралой. Самарқанд вилояти, Паст-Дарғом тумани, Жума шаҳри, Ибн Сино кўчаси.

Газетхон-газета
ва ҳаёт ҳақида

Мен бир бурда нон учун, қорин тўйгазиш мақсадида кетган отанинг қизалоғи бўрига ем бўлганини билман. Қизалоқ ҳали ёш эди, ҳеч нарсани тушунмасди. Шу сабабли ҳам отаси бир умр виждон азобида ўтди. У ҳатто жон бераётганда ҳам қизалоғи исмини бир неча бор такрорлади. Унинг ичи қуйиб, тамом бўлганди. Бу дард уни умри давомида тинч қўймади. Кемира-кемира охири йикитди.

Абдулланнинг хотини вафот этган, икки қизи билан қолди. Қизларини боқиш, рўзгор ташвишлари унинг зиммасида қолди. Қизларини ташлаб кетишга Абдулланнинг кўзи қиймадими, ёки ҳеч қимни овора қилгиси келмадими, қизларини олиб егулик топиш мақсадида қишлоқдан чиқиб кетди. Ўша пайтда Робия 5 ёшда, София 3 ёшда эди. Абдулла очдан ўлмас-

Азиз юртдошлар, қуйидаги ҳаётий воқеаларни отамдан эшитганман. Улар узоқ ўтган замонларда бўлиб ўтган. Аммо у қўнларни эслаш, фикрлаш, хулоса чиқариш ҳам инсоний фазилатдир. Бот-бот мазийа қайтсак, буғунги кун билан таққосласак ҳаётиймиз қадр-қимматини дилдан туянимиз, тириклик саодатига шукр қиламиз, деб ўйлайман.

тош қавагини тозалади. Тагига нарсаси бўлиб, қизни ковак ичига қўйиб, тош билан ковакни бекита бошлади. Қиз бир нарсани сезгандек отага талпинди. Ота унинг қўлига бир бурда нон бериб овутиди. Ковакни бекитиб, отанинг кўнгли хотиржам бўлди. Кичик қизини опичлаб, қишлоқ томонга эниб кетди.

Пойлаб турган бўри ниятига етганидан хурсанд эди. У ковак олдида яқинлашиб тошларни тушира бошлади. Қизча бор кучини йиғиб, қаддини тик туттишга, бўридан қочишга, жон ҳолатда қичиришга ҳаракат қилди. Лекин на овози чиқди, на жойидан қимирлай олди. Чунки у қўрқиб кетганди. Унинг қисматида бўрига ем бўлиш бўлса, на илож.

Абдулла қишлоққа етиб олди. Тўғри ҳаммага оталиқ қилиб келадиган, Раҳмон мерганнынг чайласига кириб борди. Раҳмон мерган ундан яна бир қизини

Ўша пайт очарчилик замонлари эди. Бизнинг қишлоғимиздаги одамлар нон таъминини ҳам унутиш-

ган эди. Ейдиган ва ичадиганимиз бир коса атала эди, холос. У ҳам борда бор, йўқда йўқ эди. Очдан шишиб ўлганларни, очликдан билмай захарли ўсимликлардан еб қўйиб, жони азобда қолганларни ҳам, шу кўзларим билан кўрганман. Ҳозирги замонни бемалол жаннат деса ҳам бўлаверарди.

Одилжон билан отаси ҳам очдан ўлмаслик учун қишлоқдан чиқиб кетишганди. Бизнинг қишлоғимиз Қашқадарёда, аммо Самарқанд билан қишлоғимизни баҳайбат тоғ ажратиб туради. Одамлар ўша пайтлар Самарқандга бориш учун ўша тоғдан ошишарди. Тоғдаги қароқчилардан омон қолганларигина Самарқанд қишлоқларидан бирига етиб оларди. Улар егулик қидириб тентирашди. Мардикорлик қилишди. Отанинг аҳоли оғирлаша бошлагач, одамларни боғхоналарида етиб, қовланмай қолиб кетган лошакларни еб, қўнларини ўтказишди.

Боғхона, бу одамлар ёзда бориб, экин экиб кузда йиғиб олиб кетадиган, вақтинчалик яшайдиган жой (ҳозирги дала ҳовли).

Одилжонни отаси жуда қариб қолмаган бўлса-да, турмуш ташвишларидан қадди бўқилган эди. Ўша пайтларда 50 ёшга кирганлар узоқ умр кўрган ҳисобланарди. Ота ўғли очдан ўлмаслиги учунгина, унга қора бўлиб юрарди. Охири кўнларда бутун вужуди ўзига бўйсунмай борарди. Ўлимларни кўп кўрган бобо ўзини қазоси яқин эканлигини сезарди. Қўнлардан бир кун ота ўғлига шундай деди: "Ўғлим, агар мен қаттиқ ухлаб қолсам, уйғотаман деб овора бўлма, яқин қишлоқлардан бирига кетавер, лекин қўрқма", - деди. Ота ўша пайтда ўзини эмас, ўғлини ўйларди.

Эрталаб Одилжон уйкудан турса, ҳар доим китоб ўқиб ўтирадиган отаси ухлаб ётибди. У отасини чақирди, у ёнига, бу ёнига ўтди. Ҳақиқатан ҳам ота қаттиқ "ухлаб" қолганди. Аммо, у отаси айтганидек қилмади. Отасидан умидвор, орқасига қарай-қарай лошак теришга овора бўлди.

Шу пайт улар вақтинча яшаб турган томча олдидан бир отлик ўта бошлади. Ҳозир улар яшаган қишлоқни эслаб олмаяпман. Бу одам ўша қишлоқ чўпони эди. Қишлоқ одамлари бири-бирини билишади. Бу бола бегона

эди. Аммо қимсасиз жойда нима қилапти бу бола, деган мақсадда чўпон отдан тушди. Одилжоннинг олдида келди.

- Ўғлим, бу ерда нима қилаяпсан? Кимнинг фарзандисан? Танаймайроқ турибман? - деди.

- Отам қаттиқ ухлаб қолди, уй-

**У ЗАМОНЛАР
ЎТИБ КЕТДИ...**

ғонишини қутаяп-

ман, - деди Одилжон.

Чўпон ичкарига кириб, бобо бандаликни бажо келтирганини кўрди. Чиқиб: "Ўғлим, отанг қаттиқ ухлабди. Сен қўрқма. Эшик олдида тур, бирор нарсаси кирмасин, - деди-ю, шоша-пиша отига миниб кетди. Одилжон эшиксиз томчага эшик бўлиб, бир соатлар чамаси ўтирди. Бояги отлик яна қайтиб келди. Ёнида яна 5-6 киши бор эди.

Улар ўлиқни ювиб, жанозасини ўқиб, кафанлаб, яқин атрофдаги қишлоқнинг қабристонига дафн қилишди. Одилжон ўша пайтда 9-10 ёшларда эди. Одилжон ёлғиз қолди. Улар Одилжонни ҳам эсдан чиқаришмади. Чўпон уни уйига олиб кетди. Чўпоннинг болалари кўп эди. Хотини ҳам меҳрибонгина аёл экан. Одилжон қийин ҳаётда ўсганлиги учунми, ёки уларни меҳрибонлиги тўғрисида, бу хонадонга тезда қўни-қиб кетди. У ота кетида эргашиб, қўй боқишни ҳам ўрганди. Унинг кўп вақти яйловда ўтарди. Орадан йиллар ўтиб, у ўзи туғилиб ўсган, киндик қони тўқилган қишлоғини, қариндошларини қўмсай бошлади.

Чўпон ота Одилжонни қишлоғига олиб келди. У ўз қариндошлари билан топишди. Лекин чўпон ота Одилжонни уй солишига, уйланишига беварқ қараб турмади, бош-қош бўлди. Ҳатто тўй қилганларида ҳам ёрдамини аямасди. Доимо ҳолидан хабар олиб турди. Одилжон қўли юпқа-лиги учун чўпон отаникига кам борарди. Аммо, чўпон ота вафот этгунча Одилжондан хабар олиб турди. Кўрдингизми ўша пайтлар ҳеч қим турмушидан нолимасди. Топганига шукр қиларди. Ҳозиргидек дангиллама уй-жойлар, қўша-қўша қўйлақлар қаерда эди? Биргина бўз қўйлақ йиртилгунча қийишарди. Биз бу кўнларга шукр қилишимиз керак. Еганимиз олдимизда, емаганимиз ортимизда. Аммо, бир нарсаси мени ранжитди. Одамларда меҳр-оқибат қамайиб кетаётгандек, назаримда. Мен қишлоқларни бир-бирига мухаббатли бўлишларини жуда-жуда истайман! Оллоҳ бизни меҳру муруватдан дариг қилмасин!

Зулфия САМАДОВА,
Тошкент шаҳри.

БҮРИГА ЕМ БҮЛГАН

ҚИЗАЛОҚ

лик учунгина одамлар хизматини қилиб, қизларини қаноти остига олиб, икки йил дарба-дарликда юрди.

Қўнлардан бир кун Робиянинг тоби қочиб қолди. Отанинг ичиди шубҳа-гумон пайдо бўла бошлади. Қизимга бир нима бўлса, ўзга юртга ташлаб кетолмайман, дея қишлоғига қайтишга қарор қилди. У пайтлари техника анқонинг уруғи эди. У йўлни қисқартириш мақсадида, тоғдан ошишга қарор қилди. Абдулла икки қизини бирга олиб юролмас эди. Бири касал, бири эса кичкина. Шунинг учун у бирини опичлаб, 10 метр юрарди ва иккинчисини олиб келарди. Лекин, оч бўри улар орқасидан келаётганини хаёлига ҳам келтирмасди. Галма-гал опичлаб юриши, қизларини кўздан қочирмаслиги бўрига панд берарди. Аммо, бўри пайт пойлаб, қорам-қора келарди. Абдулла холдан тойдик, касал қиз ҳам чарчаб қолди. Пастда қишлоқ чайлаларининг қораси кўринди. Ота хурсанд эди. "Ўз юртингга келдинг, қизим. Энди ташвиш тугади", - деди ота қизига. Қиз нимжонгина бошини қимирлатгандек бўлди.

У касал қизини ётқизиб қўйиб, бир

сўради. Абдулла бор воқеани айтиб берди. "Бир оз дам олай, олиб келаман. Ишон-чили жойда", - деди.

Раҳмон мерган "Ўғлим, бекор қилибсан. Тезроқ, кетдик", - деди. Қўн ботиб борарди. 5-6 киши тоққа отланишди. Раҳмон мерган ҳаммадан ўзиб кетар, уларни ҳам тезроқ юришга қистарди. Аммо, улар горча олдида яқинлашгач, кечикканларини сезишди. Горча олдида қизанинг бўлақ-бўлақ қўйлагини, бир бурда нондан бўлақ ҳеч нарсаси топишмади.

Абдулланнинг охи фалакка етди, бошини тошларга урди. Робия! Робия! - дея қичқирди. Аммо, Робиядан номнишон йўқ эди. Ҳатто, кўнгилга таскин сифатида қабрча ҳам қолмади.

Йиллар ўтиб, София турмуш қурди, ўғил ва қизлик бўлди. Аммо, йиллар тўзони шафқатсизларча бу уруғдан ҳеч қимни қолдирмади. Ҳаммаси қора ер бағридан жой олди. Буни қузатиб турганлар, бўри тишларининг касофати, дейишарди. Бу фикр қанчалар ҳақиқатга яқинми ёки йўқми одамлар то ҳануз изоҳлаб беришолмайдик.

ҲУҚУҚИНГИЗНИ БИЛАСИЗМИ?

Саволларга ҳуқуқшунос Фарҳод ЖУМАЕВ жавоб беради

САВОЛ: Турмуш ўртоғим билан ажрашганман, икки-та фарзандим бор. Унинг ҳозирги хотини билан ҳам битта ўғли бор. Яқинда эримнинг отаси қазо қилибди. Ундан қолган мол-мулкда менинг фарзандларимни ҳақи борми?

Зухра БОБОЕВА,
Тошкент вилояти.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси фуқаролик кодексининг 1112-моддасига асосан ворислик васият ва қонун бўйича амалга ошири-

лади. Собик турмуш ўртоғининг отаси меросни қимга васият қилган бўлса, меросга ўша киши эга бўлади. Васиятнома бўлмаган тақдирда мазкур Кодекснинг 1140-моддасига асосан бола, навар, чевара, эвара ҳам меросдан улуш олиш ҳуқуқига эга.

САВОЛ: Узоқ текширувлардан кейин суддан оқланиб чиқдим. Бу менинг кейинги фаолиятимда таъга бўлмайми?

Ориф САЛИМОВ,
Фарғона вилояти.

ЖАВОБ: Йўқ. Ўзбекистон Республикаси ЖК.нинг 77-моддасига биноан суд томонидан жазодан озод қилинган шахс судланмаган деб ҳисобланади ва бу ҳеч қандай ҳуқуқий ҳолат келтириб чиқармайди.

САВОЛ: Кўп қаватли бионинг биринчи қаватида турарман. Айвоннинг (балкон) ёнидан яна хона қўшиб оласам бўладими. Ҳовли айлантисам-чи?

Мансур Ботиров,
Самарқанд шаҳри.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Рес-

публикаси уй-жой кодексининг 124-моддасида кўрсатилишича кўп қаватли уйдаги турар жойларнинг мулкдорлари уйга туташ ер учаскаси-дан, ободонлаштириш элементларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқларга эга бўладилар. Сиз амалга оширолмоқчи бўлган иш ўша кўп қаватли уйда яшовчи барча мулкдорларнинг бир овоздан қабул қилган қарори ва маҳаллий ҳокимиятнинг рухсати билан амалга оширилиши мумкин.

САВОЛ: Қўйларимни чўпон боқиб юрарди. Шу йил қишнинг оғир келиши сабабли қўйларимнинг 20 таси нобуд бўлибди. Аммо

чўпон ўзини айбдор деб билмасдан, тўлашдан бош тортмоқда. Мен нима қилишим керак.

Маъмуржон СОДИҚОВ,
Бухоро вилояти.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси фуқаролик Кодексининг 985-моддасига асосан зарар етказган шахс, агар зарар ўзи айби билан етказилмаганини исботласа, зарар-етказган шахснинг айби бўлмаган тақдирда ҳам зарарни тўлаш назарда тутилиши мумкин. Сиз туман фуқаролик судига мурожат қилишингиз мумкин.

Матлуба ШУКУРОВА
тайёрлади.

ҚАЛБИМДАГИ ТОЖ МАҲАЛ

Хонам эшиги очилиб сочларига оқ оралаган, нуроний бир киши кўринди.

У ўзини Хоразм вилояти, педагогларни қайта тайёрлаш институтининг доценти, халқ таълими аълочиси Раҳмон Машарипов, дея таништирди.

Раҳмон ака билан анча суҳбатладим.

Қалбимдаги тиним билмас дарду-андуҳларимни мени тушунган инсонларга тўкиб солсам кўнглим ёришармиди? Рафиқам Ойибини Бону билан 40 йил умргузаронлик қилдик.

Бизнинг ҳаётимиз бошқаларникига ўхшамасди. Кимдир ҳавас қилса, кимдир ҳасад ҳам қиларди. "Аёлнинг гул бўлиши ҳам, кул бўлиши ҳам эрга боғлиқ", дейишади, мен эса "Эрни эр қиладиган ҳам хотин, қаро ер қиладиган ҳам хотин" деган нақлга қўшиламан. Бир-биримизнинг камчилигимизни доимо тўлдириб, яхши томонларимизни ошириб яшардик.

Тўрт ўғил, олти қиз кўрдик. Аммо, энди ўғил-қизларимизнинг орзу ҳавасини кўриб, ширин-шакар набираларга етганимизга шукр қилиб яшаётганимизда... Умр йўлдошим бу ёруғ дунёни, фарзандларни ва мени ташлаб кетди...

Рафиқангиз бетоб эдим-ми?

Йўқ, синглим, Ойибини фарзанд доғи йиктиди. Раҳмон аканинг кўзлари намланди. Бироз тин олди.

Ойибини билан Шоҳжаҳон ва Мумтоз Маҳалнинг муҳаббат қасри бўлиши Тожмаҳал ҳақида кўп гаплашардик. Насиб бўлса Хиндистонга бориб шу қасрни зиёрат этишни ҳам ният қилардик.

Тақдир экан... Кутилмаганди Шаҳодатхон исмли қизимиз вафот этди. Ота-онанг ўлса қоматинг буқилмас экану, аммо, фарзандлар ўлими қаддирини эгитиб кетар экан. Қизимизнинг қабрига бориб фарёд уриб йиғлаётган рафиқам, қабр тўрғонига йиқилганича хушдан кетди... Шундан сўнг ўнгламасдан дунёни тарк этди. Муҳаббатнинг илоҳий

Опа, уйимизда мен туфайли кўнглимиз рўй берди. Сизга айтсам бир маслаҳат бера оласизларми, - деди кўнгирак қилаётган қиз ҳаяжонли овозда.

Нима бўлди ўзи, воқеани бир бошдан айтиб беринг-чи...

Мен дипломинни олиб, кейин турмушга чиқишга аҳд қилгандим. Ота-онам ҳам бунга қўнгиқиб қўлишганди. Институтини битиргач, кўз шифокори бўлиб ишлаш бошладим.

Бир кун қабулимга бир йигит келди, уни кўриб юрагим жиз этиб кетди. Кўзини даволадим. Орадан бир ой ўтди. У шу вақт ичиди олдимга согпа-соғ кўзини оғрипти, деб икки марта келиб кетди.

Яна анча вақт ўтгач у бир аёлни бошлаб келиб, кўзини кўриб қўйишимни сўради. Табиийки, уни эътибор билан қараб қўйдим.

Шундан сўнг уйимизга йигитнинг совчилари келишди. Парда ортдан секин муралаб қарасам... Ўша аёл ўтирибди. Йигит эса эртасига бир даста гул қўтариб олдимга келди.

Совчилар оқ ўраб кетишди. Мен жуда хурсанд эдим. Чунки, баъзи турмушга чиқиб, иккита-учтадан болалик бўлиб олган дўгонларим: "Энди сенга уйланиб ажрашган йигитларгина уйланади", - дейишарди.

Лекин гап бунда эмасди. Менинг ҳаётимга раҳна солган воқеа тиббий кўрикдан ўтганимиздан кейин бошлан-

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

бир туйғу эканлигини билмаганлар бўлса, менинг сўзларимга ишонмасликлари мумкин. Муҳаббат бор. Бу туйғу инсонни эзгуликларга, умрни савоб ишлар билан чиройли қилишга ундайди.

Биз фарзандларимизни ҳам муҳаббат билан, эъзозлаб улғайтирдик. Ҳаммаси олий маълумотли бўлишди. Ойибини мактабда муаллима бўлиб 35 йил ишлади. Юзлаб ўғил-қизларга таълим берган ажойиб устоз ҳам эди. Шоҳ Жаҳон севимли рафиқаси Мумтоз Маҳал хотирасини ёдлаб Тож Маҳал қурган бўлса, мен Ойибини Бону хотирасига хонадонимда музей ташкил этдим. Рафиқам ва муҳаббатимиз хотираси бўлиши бу музей оддийгина бир хонадонда ташкил этилди.

Тўғри, у Тож Маҳалдек улғувор ва маҳобатли эмас. Аммо, бизнинг севги, садоқат, иймон ва меҳрдан қурилган қалбимиздаги Тож Маҳалмиз жуда чиройлидир. Ойибини Бону хотирасига барпо этган бу музейимиздан одамларнинг аримаслиги кўнглимни кўтарди.

Шуниси қувонарлики, уй музейимизга кўпинча оила қуриш арафасида турган ёшлар келишади. Уларга ўзимникидек, гўзал бахт тилаб дуолар қиламан.

Раҳмон ака! Сиз муҳаббат фақат киноларда, китобларда эмас, балки, ҳаётда ҳам борлигини исбот қилибсиз.

Басира САЙДАЛИЕВА

- Андижон шахридан атайлаб "Оила ва жамият" таҳририятини излаб келдим. Одилжон Мўминжон ўғли бўламан. Сизларга бир истогимни айтмоқчи эдим.

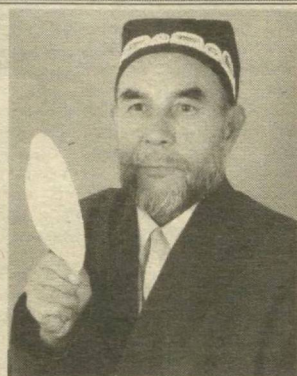
- Албатта, отахон! Қўлогимиз сизда...

- Ешим 72 да, 40 йилдан зиёд сув ишлари бўйича лойиҳачи бўлиб ишладим. Беш нафар фарзандимни воёга етказиб, элга қўшдим,

бўлганимни англадим. Бу орада мен мактабни битирдим. Сўнг Андижон қишлоқ хўжалик техникумига ўқишга кирдим, кейин армия... Шу билан оила, рўзгор ташвишларига ўралашиб қолдим.

1957 йилда Маъмуржон Узоқов билан учрашдим. Бу сира эсимдан чиқмайди.

Маъмуржон акага Ҳабибий сўзи билан "Бу гулшан саз экан" қўшиғини айтиб бер-

Юлдуз УСМОНОВАга

Юртим хонандаси Юлдузхон

қизим,

Санъат дурдонаси Юлдузхон

қизим.

Ўз халқи санъатини баланд

қўтарган,

Жаҳон оқшашлаган Юлдузхон

қизим.

Бўйлари ярашган Юлдузхон

қизим,

Кўйлари ярашган Юлдузхон

қизим.

Юлдузхон куйласа яшнар юртимиз,

Санъатда юлдузидир Юлдузхон

қизим.

Умрингиз узундир Юлдузхон

қизим,

Чехрангиз гулгундир Юлдузхон

қизим,

Сувчи Одил тилайди, саломат

бўлинг,

Доимо куйлайверинг Юлдузхон

қизим.

50 ЙИЛЛИК ЕСТИҚДОШИМ,

СИРДОШИМ КАМПИРИМГА

Гўзаллардан гўзалдирсан, гўзал

ёрим вафодорим,

Ярашгандур чиройингга менгиз бу

кенг гулу зорим.

Садоқат-ла қилиб меҳнат ўз

бурчингни адо этдинг,

Элу фарзандлар олдида сенга

қурбон менинг жоним.

Камоли меҳнатинг бирла

эришинг бу саодатга,

Ким ўз қадрин билур доим, етур

ўзганинг қадрига.

Латофатли бу ёрингни этиб

таъриф сен ай, Одил,

Бўларсан сен мушарраф бу

вафоли ёр сазосига.

Одилжон МўМИНЖОН ўғли

ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Шундай тўйга розимизсиз?

- Йўқ, албатта! Мен энди тиббий кўрикдан ўтиб, никоҳ шартномаси тузиб менга уйланишга рози бўладиган йигит топилганича турмушга чиқмоқчи эмасман.

Гап-сўзлар-чи? Улардан кўркмай-сизми?

- Опажон, гап-сўздан кўриб бир умр азобда ўтгандан кўра, ўтиб кетадиган миш-мишларга чидайман. Бу хонадондагилар ўзлари истагандек келин топилар...Тўғрими?

- Синглим! Аввало, йигит тиббий кўрикдан ўтмай кўнглингизда шубҳа уйғотибди. Балки унинг тиббий жиҳатдан қандайдир камчилиги бордир?... Иккинчидан, ўз ҳуқуқингизни билган йигит жуда яхши. Ахир, тиббий кўрикдан юзаки ўтиб, никоҳ шартномаси тузмасдан, ҳатто, никоҳни ҳужжатлаштирмасдан турмушга чиқиб қийналиб, сарсон бўлиб юрган аёллар қанча? Бундайлар ҳақ-ҳуқуқлари тикланишини, ҳақиқат юзага чиқишини сўраб ҳар кун таҳририятимизга келишади, хатлар ёзишади. Бизнингча, сиз тўғри йўлда турибсиз. Тагин... Тагин бу ёғини тақдир деб қўйибдилар. Аммо тақдирни инсон ўз қўли билан яратди, деган гап ҳам бор. Бизнингча, сиз ана шундайлар тоифасидасиз!
ҲАМИДА

ҚЎШИҚ ШАЙДОСИМАН

14 нафар набирам, 2 нафар

эварам ҳам бор, пенсиядаман. Оллоҳга шукр! Аммо, қалбимда бир орзу-армоним бор. Армоним шуки, мен қўшиқ шайдосиман. Кичик гап-гаштакларда сўраб қолишса мумтоз қўшиқларни қўйлаб бераман, айрайман. Мана, эшитиб кўринг...

Отахон кўкрак ички чўнтагидан тарелка олиб қўйлаб юборди. Ён-атрофни жаранглатиб бир-нечта мумтоз қўшиқларни айтди. Сўнг:

- Ҳўш, овозим қалай экан? - деб сўради.

-Жуда яхши, ҳар қалай шу ёшда, микрофонсиз шундоқ тиниқ ва баланд овоз билан айта олаяпсиз. Демак, сизда истеъдод бор экан-да. Нима учун сал вақтлроқ айта бошлагансиз?

- 15 ёшимда Фозилжон Бекматов деган (Оллоҳ раҳмати олган бўлсин) мусиқа муаллимибизга:

Ёвга от солиб ўғлим, тормор этиб келгин, -деб бошладиган қўшиқни айтиб берганман. У эса менга:

- Ўғлим! Ҳозирча қўшиқ айтмай тургин, катта бўлганингда айтасан, - деди. Илгари ҳам эшитган қўшиқларимни хиргойи қилиб юрардим. Бир кун патефонда Домла Ҳалим Ибодовнинг "Дугоҳ" қўшиғини эшитиб қолдим.

Шундан сўнг санъатга шайдо

Басира САЙДАЛИЕВА

ди. Тўй ва ЗАГС белгиланган аввало, тиббий кўрикдан ўтишга бордик.

- Йигит билан иккинчизми?

- Йўқ, унинг опаси ҳам бор эди. У ичкарига кириб бир пасда қорозларни тўғрилаб чиқибди, кейин билсам.

Шундан сўнг, Нодирбекнинг опаси уйига кетди. У мени қафга тақлиф этди. У хурсанд,

мени гапга солишга, қулдиришга уринарди. Кейин Нодирбек заргарлик дўконига бошлаб бориб, битта тилла узук олиб қўлимга тақиб қўйди.

Мен эса шу қўндан бошлаб кўнглимга бир гашиқ тушганини ҳис қилдим.

- Шундан сўнг нима бўлди?

- Боя айтганимдек, мен ўқимшли ва ўз ҳуқуқимни яхши биладиган қизман. Шунинг учун Нодирбек билан никоҳ шартномаси тузишни тақлиф этдим. У эса бунинг нималигини ҳатто, билмас ҳам экан. Бориб уйдагилари билан маслаҳатлашибди.

Шундан сўнг улар бир адвокат танишларидан бу ҳақда сўрашибди. У эса нотўғри тушунтириган бўлса керак. "Бўлажак келиннинг ҳозирданок мол-мулкнингизнинг ярмига эга бўлмоқчи. Никоҳ шартномасининг мазмунини ҳам ана шундай, - дебди.

- Тўй қолдирилдими?

- Улар бир шарт қўйишибди. Ҳеч қандай никоҳдан ўтмас, шартнома ҳам тузмас эканмиз. Шундоққина тўйнинг ўзи бўлиб ўтар эмиш. Агар кўнмасак, тўй тўхтатилиб, мени: "Тиббий кўрикдан ўтганда қиз чиқмади", шунинг учун ёши ўтиб қолган экан", - деб гап тарқатишармиш...

- Сизлар кўндингларми?

- Ҳозирча ота-онам бир қарорга кела олишмапти. Чунки, тўй тақлифномаларини аллақачон тарқатиб бўлганмиз. Агар турмушга чиқмасам... Бу гапни маҳалламизга ҳам тарқатишар экан.

- Ҳўп, улар-ку, шундай дебдилар,

Кўнгирақларингиз...

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

Ўзингизнинг фикрингиз қандай?

ҚАЙНОНА - ЧИН ОНА - КУ...

Эй, Гулбашакар! Бир беписанд қайнонанинг қилимиши ҳақидаги мақолангиз ўтмишимни кўз олдимда яна намоеён қилди.

Худо раҳмат қилгур қайнонам - Фотима биби фарзандларига ўта меҳрибон аёл эдилар-да! У киши 16 ёшда келин бўлиб ўзатилган хонадонда ёстикдошининг 4 фарзандига оналик қилган эканлар. Она бўлганда ҳам қандай она - кечаси билан мижжа қокмай, ҳар бир ўғил-қизга бош-оёқ сарпо тикиб, ёстиғи тепасига тахлаб қўяр эканлар-да, гўдакларининг қиймиларини кўриб, қувонишларини хоҳлар эканлар. Ўша Марғилондаги хонадонга тўй-хашамларга борсам, қайнонамдан меҳр кўрган фарзандлари мени шундай эъзозлашардики, асти қўверинг. "Аямни келинлари келди", - дея қизи-қирқинларини чақириб, айланиб ўргилишарди.

Хозир ҳам қоғоз қоралайтиб, онагини соғинганимда қоғоз бетини хўл қилсам-а! Қанийди, элимиздаги ҳамма қайноналар ҳам келинларига ўз қизларига меҳрибонлик қилгандек қилишса...

Қаламаш Гулбашакар ҳам чин дилдан келиннинг эгизак қизчаларини

"Озгина меҳрибон бўлганингизда" - 18-сон

ЭСАЛТА: Қизимнинг эгизаклари вақтига етмай, 6 ойлагча туғилди. Чунки, у овсини билан бир қоп бўғай-ни билан кўтаришибди. Чалажон эгизакларни кўриб эзилди кетмади. Ҳомилдор келинни сал аяшса шу ҳол бўлмасди. Улар нобуд бўлишса нима бўлади. Қизим қандай яшайди.

Муаллиф: ГУЛБАШАКАР.

чала туғилганига ачини: "Агар сиз: "Сен ҳомилдорсан. Оғир юк кўтарма, болам", - деганингизда, салгина ғамхўр бўлганингизда жигарбандларингиз соғлом туғилган бўларди. Агар набираларингизга бир гап бўлса, ўзингизни кечирти олармикансиз?" - дейди.

Юртбошимиз И.Каримовнинг "Яхши қайноналарни муқофотлаш керак", - деган гаплари ҳам бежиз айтилмаган. Менимча, шундай ажойиб замонамизда қайнона-келин муаммолари барҳам топса қўнгилдагидек бўларди-да! Афифа ХАСАН қизи.

"Отам менга гапирмайди" - 17-сон

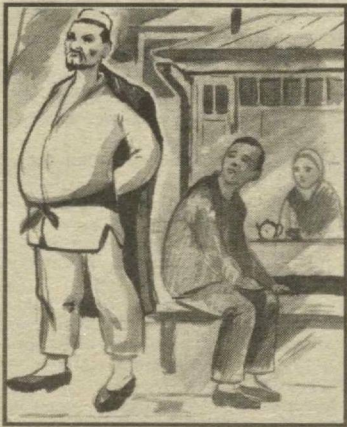
ЭСАЛТА: Отам фирбурга ала-ниб асабий бўлиб қолади. Оиланинг каттабаси. Ҳамма ташвиш меннинг зиммамда. Отам эса мен ва сингиларим билан гаплашмайди. Бу бизнинг шайхонимизга тамга бўлмасмикан? Қандай қилсак тўғри бўлади.

Муаллиф: М. ШУКУРОВА

ЗАРУ ОЛТИНЛАРГА ЭГА БЎЛСАНГ ҲАМ...

да маблағ йиғиб, эски уй ўрнига янги уйни қурибди. Аммо ота тузалиб уйга келганида йўқ жойдан жанжал чиқарибди. Андиша қилиш, Худодан кўриш деган гаплар бор. Ота ўз фарзанди келаганини уйламаса, оилада фақат менинг айтганим бўлиши керак деб яшаса, ҳаттоки ўз фарзанди дилидаги тўйгулар билан қисиблашмаса, буни фақат манманлик деб тушуниш мумкин. Содикжонни уйлантириш керак деб амакилари бир қизни топиб, уни унаштиришга, отаси, мендан рухсатсиз ўзбошимчилик қилиб, уйланоқчимни деб жанжал чиқариб у қиз билан фотихани бузиб, отаси ўзи айтган қизга уйлантирган экан. Ўшангага кириб кетаётган ўғлини тўхтатиб, тўёна пулини сўраб ўз фарзандининг дилини бир умрга ярабди. Бу отанинг катта хатосидир.

Ҳаётда инсон фақат ўзи учунгина яшайди. Оила, бола-чақани ҳам уйлаб, уларга меҳр-муҳаббатли бўлиб, озор бермасдан яшаш керак. Пул, молу-давлат қимлардан қолиб кетмаган.

Искандару шохлар ўтган бу дунё, Зару олтинларга тўлган бу дунё, Зару олтинларга эга бўлсанг ҳам, Кимлар уни олиб кетган у дунё. Гайнижамол АБДУЛЛА қизи, Чилонзор тумани.

"Ичкуёв бўлишни хоҳламайман" - 15-сон

ЭСАЛТА: Ёшим 32 дан ошган бўлса-да, бўлоқман. Бир қизнинг ота-онаси мени ичкуёв қилишмоқчи, уй, машина олиб беришмоқчи. Онаси яхши аёл, аммо, қизига кўнглим йўқ. Нима қилсам экан, ёки таваккал қилиб уйланаверайми?

Муаллиф: МАТЛУБА.

шиб, суҳбатлашиб кўринг. Орзу-умидлари қандай? Дунёқараш қанақа? "Никохнинг юзи иссиқ", - дейдилар. Меҳр-муҳаббатли бўлсангиз албатта бахтли бўласиз. Пойдевори мустаҳкам оила кўргони дарз кетмайди. Бамааслаҳат қилинган иш хайрли бўлади. Бахтингиз ўз кўлингиздан, уни асраб-авайлашгангиз, роҳатини кўрасиз.

Машхура ИСОҚОВА

Гулбеканинг дил изҳорини ўқиб, ўз ҳаётим кўз ўнгимга келди.

Мен келин бўлиб тушган оилада 15 жон яшарди. Уй юмушлари, ош-овқат, супурсидир менга юклатилган эди. Ўзим олий маълумотли бўлсам-да, тўйдан кейин эрим ишлашимга рухсат бермади.

Хуллас, ҳомилдорлик давримда ҳам оғир ишлар қилиб, ўзимни эҳтиёт қила олмадим. Эримнинг табиати жуда оғир эди. Бундан ташқари қайнонамнинг қошқовоғи... Оилада тез-тез жанжал-тулалонлар бўлиб, сабабчиси мен бўлиб чиқардим. Улар билан ортиқча талашмас

АЖАБ ЭМАС, СОҒАЙИБ КЕТСА...

дим. Айбсиз айбдор бўлиш менга жуда алам қиларди. Асабларим бузилиб, кечалари йиғлаб чиқардим. Шу сабабли, билмадим, фарзандим нимжон, касалванд бўлиб дунёга келди ва олти ой яшади, холос.

Фарзандимдан айрилиб анча вақтгача ўзимга кела олмадим. Мен уни ҳозирга ҳам кўсайман, хидларини соғинаман. Кейинги иккинчи ҳомилам эса вақтидан илгари нобуд бўлди. Бу хонадонда ор-

"Боламни қўймаб йиғлайман" - 17-сон

ЭСАЛТА: Кўпдан кутган фарзандимиз туғилди, жуда қувонади. Аммо, мажруҳ эди. Қайнонам билан эрим уни болалар уйига топширишди. Мен эди қанақоқ яшайман. Айтнинг-чи, улар тўғри иш қилишдими?

Муаллиф: ГУЛБАШАКАР

тиқ қола олмадим ва мен у оиладан кетдим.

Энди уйлаб қарасам, мен хато қилган эканман. Турмушни муштираги чиданган инсон турмуш қилар экан.

Мен 1990 йил бошқа инсонга турмушга чиқдим. Лекин Оллоҳ мени ўз нәматидан бенасиб қилди. Нима ҳам дердим Яратгани хоҳиш-иродасига қарши бора олмайман. У менга шу тақдирни раво кўрган экан. Начора... Тану жоним соғ, оёқ-қўлим бут, яқин инсонларим атрофимда - шунга ҳам шукр қиламан. Ноумид шайтон. Мен яхши кўнлар умиди билан яшайман.

Синглим Гулбекажон! Сизга мен юрагимдаги борини очик айтмоқчиман. Сиз ўз фарзандингизни нима қилиб бўлса ҳам қайтариб олинг. Бўлмаса фарзанд доғида адои таом бўласиз. Қайнонангиз сизни ахволнингизга кейинчалик тушуниб етар. Ахир у ҳам она-ку! Аёл-ку! Эрингиз аслида фарзанд учун сизга уйланган. Шундай экан, у ҳам тушуниши керак. Эт билан тирноқни ажратиб бўлмайди.

Одамлар хайвонларга меҳр беришди. У ахир одам-ку! Шундай туғилган бўлса, унинг айби нима?! Танангизнинг бир бўлагини-ку! Синглим! Зора фарзандингиз дардига даво топилиб, соғайиб кетса...

Шоира ХАСАНОВА,
Тошкент шаҳри,
Шайхонтоҳур тумани.

БАХТИНГИЗ ОЛДИНДА...

"Менга буюрмаган бахт" - 47-сон, 2004 йил

ЭСАЛТА: Ёшим 22 да. Бир йилгичи севадим. У менга уйланоқчи эди. Онаси ва акасининг туҳматини билан бошқа қизга уйланадиган бўлди. Лекин менга буюрмаган бахт, бошқасига буюрармикан?

Н. Тошкент шаҳри.

йигит сизнинг бир томчи кўз ёшингизга арзиримикан? Хали сиз шундай бахтли бўласизки, мени айтди дерсиз", - дея тасалли бериб юпатдим. Орадан 1 ой ўтар-ўтмас ўша қизга бадавлат жойдан совчи келди-ю тўйи бўлиб кетди. Яқинда уни кўчада учратиб қолдим. Ўғилчасини етаклаб олган. Унинг бахтлилиги шундоқина кўриниб турарди.

Н. сиз албатта бир оилани гуллаганидан, яшнатадиган келин бўласиз. А.нинг нигоҳи-ю, қулишлари, ҳамма-ҳаммасини унинг. Нима сиз шунчалик бекорчимисиз? Ҳеч қиладиган ишингиз бўлмаса, бирор ҳунар ўрганинг. Китеб ўқинг, газета ўқинг. Ана шунда А.ни уйлашга вақт қолмайди. Сиз: "Севдим!" - деб кечалари бедор ўтириб, азобларда қолганингизни у биладими? Бордию, оила курсангиз, турмушнинг муштираги дуч келсангиз адашган эканман, деб афсусланмаслигингизга кўзингиз етасими? Ана шунга ўхшаган саволларни ўзингизга бериб кўринг.

Ҳошим ОРЗИКУЛОВ,
Самарқанд вилояти,
Нуробод тумани.

НИКОХНИНГ ЮЗИ ИССИҚ...

Иним Элдорбек! Сиз анча мулоҳазали, оқ-қорани ажратадиган ёшдасиз. Сиз тенгилар 2-3 боланинг отаси бўлишган аллақачон. Майли, фарзанднинг ва давлатнинг эрта-кечи бўлмайди. Бирини семиз, бирини ориқ, яна бирини узун, ё пакана деб танлайверсангиз бир кун келиб сизга ёққан қизга сиз ёқмай қолишингиз мумкинлигини ҳам уйлаб кўрдингизми? Мен сизга ичкуёвликка рози бўлинг, демайман. Катақдай бўлса ҳам ўз уйингиз бўлса, шунга келин тушуриб келаверишсин. Йигитнинг моли ерда. Вақти келиб бой-бадавлат, ибратли оила соҳиби бўлсангиз, ажабмас. "Онасини кўриб қизини ол", - дейдилар. У қиз билан учра-

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Ширин фарзандимиз ИРОДАХОН!
Туғилган кунинг муборак бўлсин! Доимо соғ ва қувноқ юршингни ва келажакда биз орзу қилгандек бахтли инсон бўлишингни тилаймиз.

Алланг Тоир, онанг Рисолат.

Онажонимиз Норхол АБДУРАХИМОВА!
Сизни таваллуа айёмингиз билан табриклаймиз. Бахтимизга ҳамisha соғ бўлинг. Сизга узоқ умр ва бахт тилаймиз.

Фарзандларингиз

Аяжонимиз НОДИРА!
Сизни 13 июн таваллуа кунингиз билан чин дилимиздан табриклаймиз. Барча орзуларингиз амалга ошсин.
Фарзандларингиз—Фаррух, Санъат, Соҳибжон.
Навоий вилояти, Конимех тумани.

ФАРРУХЖОН!
Туғилган кунинг муборак бўлсин! Ота-онанг кўзини қувнатиб, қомил инсон бўлиб вояга етсин.
Ота-онанг.
Навоий вилояти, Конимех тумани.

ЭЪЛОНЛАР!

Утеранный диплом №085464 об окончании ТашГосМИ-1, г Ташкента, выданный 01.07.1995 г на имя ИСМОИЛОВОЙ Д.Ю. считат НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.

УЧ ХОНАЛИ УЙ СОТИЛАДИ. (Ганга) ТЕЛ: 144-19-16.

Бир замонларда бир йигит танлаб-танлаб бир қизга уйланибди. Аммо қиз қайсар, худбин эканлиги аста-секин аён бўлиб борибди. Йиллар ўтибди. Аёлнинг жанжалсиз ўтмаган нафақат кун, соатлари ҳам қолмай бошлабди. "Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака қочади", деганлари рост экан. Йигит қариндош-уруғидан, ёру-биродарларидан, ҳатто баракаси қочиб молу-дунёсидан ҳам ажралибди.
Хеч нарсасиз қолган йигит, ўйлаб-ўйлаб бу хотиндан қутулиш керак, деган тўхтамга келибди. Ушанда хотини-

қариш чораларини қанчалик кўришмасин, фойдаси бўлмабди.

- Аждардан кутқариш учун ҳаракат қилмаган ким қолган бўлса, топинглар. Қизимни унга турмушга беришимни ва бор бисотимни ҳада қилишимни эълон қилинглар, - дебди шох.

Шох хизматчилари охири ўша хотинини кудукқа итариб юборган йигитни келтиришди. Йигит аждарнинг олдида бориб, қулогига:
- Илтимос, қиз танасини тарқ этинг, -

дебди.

Аждархо тавозе билан қизнинг белини тарқ этибди. Буни кўрган шох йигитга ўз миннатдорчилигини билдириб, ваъдасини тўлиқ бажарган экан. Қизиги шундан.

АЁЛ ЁВУЗ БЎЛСА ҚИССАДАН ҲИССА

- Майли хотин. Сен ҳақсан. Нима десаңг, шу. Ҳаммасига розиман, фақат бир шартим бор, - дебди.
- Нима шарт, қапир тез? - дебди хотин.

- Шунча вақт эр-хотин бўлиб яшадик, аммо бир марта ҳам сенинг қўлингдан сув ичмадим. Кудукдан сув тортиб бир пиёла сув берсанг, армоним қолмасди.

- Нима, ўлиб бораёсанми? - деб хотин кудукқа бориб сув торта бошлаган экан ҳамки, йигит унинг ортидан бориб кудукқа итариб юборибди.

Йигит бир неча дақиқа ўтган кудукқа назар солса, сув ҳали ҳам тўлқинланиб турганмиш. Ёрдан қилган киши бўлай, мабодо тирик бўлса қайтадан ташлаб юборарман, деб сувга арқонни ташласа, арқон оғирлашибди. Бу ҳали ҳам тирик экан, деб арқонни сувга ташлаб юбормоқчи бўлганида, "илтимос, кутқаринг", деган овоз эшитилибди. Қараса катта бир аждархо арқонга ёпишиб турганмиш.

Аждар йигитга қараб:
- Хой инсон, тила тилагингни, ҳаммасига тайёрман. Фақат кудукқа тушган хотиндан кутқарсанг бўлгани, - деб ёлворибди.

Йигит бир амаллаб аждарни тортиб олибди. Шунда аждар:

- Мени анави хотиндан кутқарганинг учун раҳмат! Тила тилагингни, - дебди.

Йигит ҳеч қандай тилаги йўқлигини билдирса-да, аждархо уни уйлантириб қўйишни ваъда қилибди:

- Мен подшо қизининг белига ўралиб оламан. Хеч ким тушира олмайд. Фақат сен туш, десанггина тушаман. Аммо, шундан кейингида тут. Илтимосингни бир марта бажараман, - дебди.

Аждархо кўп ўтмай шохнинг ҳовлисига бориб, унинг қизини белига ўралиб олибди. Бундан хабар толган шох ва унинг хизматчилари қизни аждардан қут-

даки, аждар кунларининг бирида бошқа бир шох қизининг белига боғланибди ва уни ҳеч ким тушира олмабди. Ушанда қўшни давлат подшоиси аждарни туширган йигитга келиб, уни қизини белидан тушириб беришни сўраб, бор бойлигини ўртага қўйибди.

Йигит ўйлаиб қолибди. Бормаса қўшни подшолик, хафачилик бошлабди. Борса, бир мартагина илтимос қилиш ҳақида шарт қўйилган. Йигит бироз сукут сақлагач, подшога қараб:

- Майли бораман, фақат бир шартим бор. Қизни очик майдонга чиқариб қўйинг ва атрофидан ҳеч ким бўлмасин. Менинг боришимни ҳатто қизнинг ўзи ҳам билмасин, - деб тайинлабди.

Йигит отни миниб, қиз чиқариб қўйилган майдонга етиб борибди. Узоқдан аждархо ўралган қизнинг майдон ўртасига чиқариб қўйилганлигини кўриб, отини қамчилик катта тезликда қизнинг олдида ўта бошлабди. Ушанда аждархо отда юғриб ўтаётган йигитни таниб, унга қараб:

- Нима гап, тинчликми? - дебди.

- Тинчлик эмас, дўстим, тинчлик эмас. Кудукдаги хотин чиқибди, шундан қочаяпман, - деб кетаверибди у.

Кудукдаги хотиннинг чиққанлигини эшитган аждар ҳам қизни ташлаб қочган экан.

Қиссадан ҳисса шуки, ёмон хотинга нафақат одам, ҳатто, аждар ҳам бас келолмаскан.

Камол РАҲМОН

Ўзбекистонда ҳаво ўзгариб, вақти-вақти билан қисқа муддатли ёғин-гарчилик бўлади. Айрим жойларга ёмғир ёниб, момақалдироқ бўлади. Шамолнинг тезлиги кучаяди.

Ҳарорат кечаси 17-22°, кундузи эса 27-32° иссиқ бўлади. Республикамининг тоғли ҳудудларида кечаси 15-20° иссиқ бўлади.

ҒАФЛАТ УЙҚУСИДАН САҚЛАНИШ

Вақтида ва меъёрида ухлаган инсон доимо соғ, тетик ва бардам бўлади. Аксинча, меъёрида ухламаганлар сувсизликдан қақраган экинга ўхшайди. Бундайлар кун бўйи ланж

Маслаҳатхона

кир Баҳоуддин Нақшбанд: "Қам егил, қам

дегил, қам ухла", деган экан. Биз ана шу ҳикматли сўзга амал қилишимиз, иложи борица қамроқ ухлашимиз, умримизнинг кўп қисмини бедорликда ўтказишимиз керак. Чунки бедорликнинг ҳосияти кўп. Бедорлик, ҳушёрлик, сергаклик, огоҳлик демакдир.

Барчага ош-нондек зарурдир уйқу, У билан тирикдир ҳар бир

иссиқ жон.

Қалб ичра мавжланар ажиб бир тўйғу,

Уйқу-ла тин олар ҳоризан инсон.

Умрининг меъёри, чегараси бор, Умрининг ўтказма мудраб,

ғафлатда.

Бедор инсонларга ҳамisha бахт

ёр,

Огоҳлар кечирар ҳаёт роҳатда.

Дерларки, ўхшайди уйқу ўлимга, Босиб ухлаганлар ҳеч нима сезмас.

Нохуш ўхшатишни олдм тилимга, Турмушини биланлар буни айб

этмас.

Инсон ҳеч ухламай яшай билмайди, Худди ҳаво каби уйқу ҳам

фарз-да.

Бу олам кундуз ва тунсиз бўлмайди,

Борлиқ яралгандир худди шу тарзда.

Эрта уйғонмоқнинг кўп ҳосияти, Ойнадек равшан бу ҳар бир

авлода.

Бузрук инсонларнинг панид-насиҳати,

Ундайди бизларни сергак ҳаётга.

Соип МУҲАМЕДОВ, меҳнат фаҳрийси.

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Ижодингизга оид хушхабар эшитасиз. Молиявий ишларингиз ривожланади. Оила аъзоларингиз даврасида мириқиб дам оласиз.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Ҳафта-нинг охирига бориб олисдан қўтилмаган дўстингиз ташриф этади. Қувонасизу аммо, сал ўйлаб харж қилишингизга тўғри келади.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Фаолиятингизга танқидий қўз билан қарашлари мумкин. Аммо, танқидлардан тўғри хулоса чиқаришга ҳаракат қилинг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Асабларингиз бироз бузилса-да, ишларингиз яхши самара беради ва дурустгина маблағ эгаси бўласиз.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Фойдаланушларга бой ҳафта. Сиз ҳамкорларингиз билан яхшигина шартномалар тузишингиз мумкин.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Дўстларингиз билан тортишиб қўлишингиз эҳтимоли бор. Аммо, ҳафта охирида муносабатларингиз жойига тушади.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Омад тарозусини ўз томонингизга огдирмоқчимисиз? Унда ўз қўнларингизга меҳрлироқ бўлишингизга тўғри келади.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Душанба ва чоршанба сизга омад келтиради. Соғлигингизга эътибор бермасангиз анча ташвиш тортасиз.

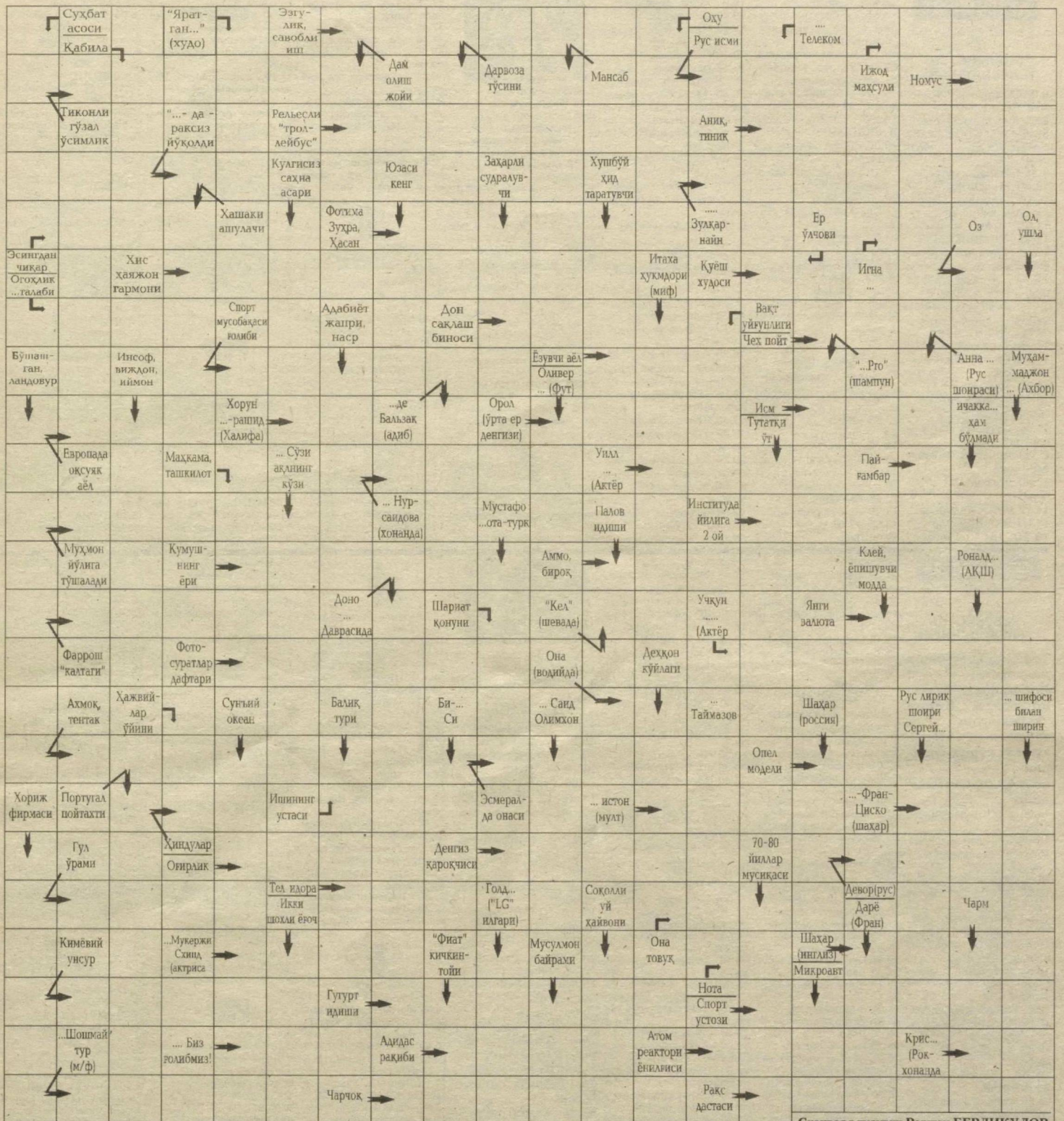
БАШОРАТИ

ЎКОТАР (23.11 — 21.12). - Бу ҳафта давомида жиддий ва мураккаб ишларга қўл урманг. Яхшии қиладиган ишларингизни пухта ўйлаб, режалаштиринг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Таътил масаласида бироз муаммо туғилади. Аммо, сиз тушқуликка тушмаганингиз маъқул.

КОВФА (21.01 — 18.02). - Оила ва ишда бироз англашилмовчиликлар бўлса-да, ҳеч ким билан жанжаллашманг. Ҳаммаси жойига тушади.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Ота-онангизга меҳр кўрсатишни истасангиз уларга гамхўроқ бўлиб, уларни тушунишга ҳаракат қилинг.

Сканворд тузувчи Равшан БЕРДИҚУЛОВ

ДЎЛАНА ТЕРАМИЗ ДЕБ...

Ўшанда Назирахон ўсмир ёшидаги шўх-шаддот киз эди. Дарсдан кейин дугоналари Мушарраф, Мавжудалар билан навбати билан бир-бирлариникига бориб, дарс тайёрлашар, баъзан табиат кўйида сайр қилишиб, вақтларини хуш ўтказишарди. Бир гал дугоналари: - Назира кетдик! Кавс ота ёнидаги дўлана пишибди. Териб келамиз, - дейишди. - Уч дугона Кавс ота зиёратгоҳи ёнида ўсувчи ягона дўлана дарахти ёнига келишди. Ҳақиқатан ҳам мевалар пишган, олтиндек товланиб турибди. Ҳавас-ла боқишаркан, иштаҳалари кўзиб, оғизларида дўлана таъмини ҳис этгандай бўлилар.

- Қараб ўтираверамизми? Қани битталаринг чиқинглар энди, - деди Назира. - Эй дугаш. Энг энцилимиз ўзингсан. Чика қол. Сен териб пастга ташлайверасан. Биз сен учун ҳам йигиб олаве-

рамиз, - деди Мушарраф.

Назира чакқонлик билан дарахтга чиқиб кетди. Мева теришга қизиқиб пастга қанча дўлана туширганини, дугоналарининг халтачаларини тўлдириб, ҳазиллашмоқчи бўлишганми, кетиб қолганларини ҳам сезмабди.

- Мушарраф, о Мушарраф!

Ҳеч қандай жавоб йўқ. У дарахт тепасидан пастга қараса, қизлар йўқ.

Бошқача бўлди. Вужудига гўё бир совуқ нарсა ўрмалади. Бўғзига нимадир тикилди. Дарахтдан кайфиятсиз бир ахволда тушди. Оёқлари остида тилларанг дўланалар сочилиб ётар, ўзи учун териб олишни ҳаёлига ҳам келтирмасди. Қандай бўлмасин тезроқ уйига бориб олиши керак. Хали ота-онаси нима дейди? Аслида уйлари бу ердан унча олис эмас. Ўртада битта ариқ бор, холос.

Ариқ бўйига боргач, қисқарок ердан

Ажойиб-ғаройиб

ўтишни мўлжаллади. Ариқнинг у томониغا ўтган ҳам эдики, елкасидан бир қўл қаттиқ ушлагандай бўлди. Бурилиб қараса, ҳеч ким йўқ. Яқинроқда бир аёл тандирга нон ёпаётган экан.

- Ассалом хола!

- Ваалайкум, кел, қизим, - нон ёпиб бўлган аёл унга бурилиб қаради ва:

- Вой, нега рангинг бунча оқариб кетган?

- аёл кизнинг бошини ушлаб кўрди.

- Бошинг ёнапти-ку!

Аёл нонларини узиб, йиғиштиргач, Назирани уйигача кузатиб қўйди.

Кечаси нотинч ухлади. Кимлар биландир гаплашиб чиқди. Бошқача бўлиб қолди.

Синфда ҳам ўзича кимлар биландир гоҳ пичирлаб, гоҳ овоз чиқариб гаплашармиш.

Уйда, ҳовлида тарелкаларга тупроқ, тезак солиб, қандайдир дугоналарига: "Олинглар, ширин, мазали", - деб тақлиф қиларкан, бу ҳолатни кўрган онаси хайрон қоларди.

Бир гал бедапоёда икки қўли ён то-

монларига қўзилган, гўё қандайдир дугоналарининг қўлларидан маҳкам ушлаб олганча айланарди. Худди доира қуриб ўйнаётгандай.

Онаси кизини бу нохуш ҳолатлардан чиқариб олиш учун чора қидира бошлади. Башоратчига учради. Назиранинг зиёратгоҳи ёнидаги дўлана дарахтигача уч киз бўлиб бирга боргани, сўнг ёлғиз қайтгани, унга жинлар дахл қилганини айтиб берди. Айтилган амалларни бажаргач, киз ўзига келди.

Бўй етиб турмушга чиқди. Аммо, ўшанда жинлар дахл қилганининг нуқси ҳамон таъсир кўрсатади. Тушида тинмай доира чалиши, бўладиган воқеа-ходисаларни олдиндан айтиб бериши, беморга қўли тегса шифо топиб кетиши шундан далолат.

Назирахон ўзига ёрдам берувчи ғойибий кучларни жин, деб билмади. Аксинча, Хизр бобом, Хизр бобом, Хизр бобом кўллосинлар, деб қўяди.

Мўмин ХОЛМУРОДОВ

ДУШАНБА 13

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.45 "Тахлилнома".
8.45 "23, 5 даражали бурчак остида". Теле-сериал.
9.35 "Бизнес ҳафта".
10.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 "Камалак". Болалар учун кинодастур.
11.35 "Одами эрсанг".
12.00 ЯНГИЛИКЛАР.
12.05 "Дастурхон атрофида".
12.25 "Интеллектуалнинг". Телевизион.
13.10 "Шов-шув". Теле-сериал.
14.00 ЯНГИЛИКЛАР.
14.15 "Тамaddon".
14.35 "Оталар сўзи - акнинг кўзи".
15.40 "Муносабат".
16.10 "Оламга сайҳат". "Болалар сайраси".
16.30 1. "Улғайиш поғоналари".
2. "Олтин тож". Телевизион уйин.
17.20 "Тоғлик". Мультсериал.
17.50 Мумтоз наволар.
18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 "Бог". Видео-

фильм. 5-қисм.
18.55 "Ўзбекино" тақдим этади: "Тўмарис". Мультфильм.
19.10 Оқшом эртақлари.
19.25 "Ўзлото" кундалиги ва рекламалар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 "Равнак" студияси намойиш этади:
20.30 "Ахборот".
21.05 "Ҳаёт давом этади".
21.30 "Бегона". Теле-сериал.
22.35 "Ўзбекфильм" студияси: "Тоҳир ва Зухра". Бадий фильм.
00.05 "Ахборот-дайжест".
00.25-00.30 Ватан тимсоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.30 Курсатувлар дастури.
17.35 "Давр" ҳафта ичида.
18.05, 22.35 ТВ - анонс.
18.10 "Янги авлод" почтаси.
18.30 "Мулътмоша".
18.45 ТВ - афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.

19.35 Ишга марҳамат!
19.40 Ҳамкор - 2005.
19.50 Муслик лаҳзалар.
20.00 Спорт - лото.
20.10 Ёшлар овози.
20.30 ТВ-адвокат.
20.35, 21.25 Ёшларлар.
20.40 «Муҳаббат моҳораси». Теле-сериал.
21.30 Бир ўлка.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.45 «Эсмeрaльда». Теле-сериал.
23.15 «Оқшом юлдузи». Дам олиш ва ахборот дастури.
0.15 - 0.20 Хайрли тун!

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 ТТВда сериал: «Қўрқмас ва доврақлар». 18.00 Мулътчархалар.
18.10 «Табриқлаймиз, кутлаймиз».
18.30, 20.00, 21.40, 23.20. «Пойтахт» ахборот дастури.
18.50, 22.00 «Экспресс» телегазетаси.
19.10 «Долзарб мавзу».
19.30 «Табриқлаймиз, кутлаймиз».
20.20 ТТВда сериал: «Морена Клара».
21.00 «Сўз беринг». Ток шоу.
22.20 Киноингоҳ. «Мушке-терлар 20 йил оша». 1-қисм.

7.30 "Хабарлар".
7.45 "Бодро етро".
8.45 "Хабарлар".
9.00 Мулътсериал.
9.10 "Непутеве заметки".
9.30 "Пока все дома".
10.10 Самбо бўйича Осиё чемпиони.
11.10 Живой мир: "НИЛ".
12.10 "Микки Маус и его друзья".
12.50-13.30 "Умничи и умники".
"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Курсатувлар тартиби.
17.00 "Хабарлар".
17.15 Роза для Е. Бережной. Док фильм.
17.40 "Концертная программа".
20.00 "Вести".
20.20 "Феникс". Сериал.
21.00 "Хабарлар".
21.15 "Спортимиз маликалари".
21.30 "Футбол плюс".
22.00 "Проф-РИНГ".
23.00 Ўзбекистон чемпиони. "Трактор". "Пахтакор".

16.55 - гача профилактика ишлари
16.55 - Открытие программ
17.00 - «Зарубежные клипы»

17.25 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
17.45 - «Детский час»
18.10 - «Муслик лаҳзалар»
18.45 - «Бедная Настя», сериал
19.45 - «Ошикона», муслик дастури
20.30 - «Кичкинтойлар олами», детская передача
21.00 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
21.20 - «Муслик лаҳзалар»
22.20 - «Киновечер на 30-м»: «Поездка на старом автомобиле», комедия

5.00 Новости
5.10 Сериал «Максимальное влияние»
5.30 Русский характер в комедии «Свободу попугаям»
7.10 Служу Отчизне!
7.40 Дисней-клуб: «С добрым утром, Микки»
8.10 «В мире животных»
9.00 Новости
9.10 «Непутевые заметки»
9.30 Пока все дома
10.10 Дог-шоу
11.00 Новости
11.10 Живой мир. «Нил». 2-я серия
12.10 Дисней-клуб: «Микки Маус и его друзья»
12.50 Умничи и умники
13.30 Москва. Кремль. Церемония вручения Государственных премий Российской Федерации
14.10 Звезды политики и звезды эстрады в футбол-

ном матче «Росич» - «Старко»
15.00 Комедия «История весеннего призыва»
17.00 Вечерние новости
17.10 Праздничный «Ералаш»
17.40 Лариса Долина. Надежда Бабкина, Лайма Вайкуле в большой концертной программе «Аль Бано и звезды российской эстрады»
20.00 Информационно-аналитическая программа
20.45 Премьера. Вин Дизель в фильме «Хроники Риддика» (2004 год)
22.50 Суперчеловек. «Шестое чувство»
23.50 Сериал «Секретные материалы» («X-Files»)
0.40 Любовь и измена в фильме «Темные цели»
2.20 Комедия «Матч»
4.00 «Девушка из страны глухих». Документальный фильм

4.55 Борис Андреев, Андрей Абрикосов, Нинель Мышкова, Сергей Мартинсон и Сергей Стрелов в фильме Александра Птушко «Илья Муромец». 1956г.
6.20 «Мойдодыр». Мультфильм.
6.40 «Военная программа» Александра Сладкова.
7.00 ВЕСТИ.
7.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
7.20 «Студия «Здоровье»»
7.50 Всероссийская лотерея

«ТВ Бинго шоу»
8.05 Екатерина Савинова, Анатолий Папанов, Юрий Белов и Александр Ширвиндт в фильме «Приходите завтра». 1963г.
10.00 ВЕСТИ.
10.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
10.20 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
10.55 «Сам себе режиссер»
11.50 «Ха». Маленькие комедии.
12.15 «Парламентский час»
13.00 ВЕСТИ.
13.20 «Фитиль N45». Сатирический тележурнал.
14.10 Александр Збруев, Георгий Вицин и Клара Лучко в комедии «Опекун». 1970г.
15.55 Николай Басков, Владимир Винокур, Лайма Вайкуле, Филипп Киркоров и другие в юбилейном концерте «10 лет АРТЭСу»
19.00 ВЕСТИ.
19.25 «Специальный корреспондент»
19.50 МИРОВОЕ КИНО. Том Ханкс в фильме по роману Стивена Кинга «Зеленая миля» (США). 1999г.
23.20 Айс Кьюб и Ева Мендес в комедийном боевике «Все о Бенджамине» (США). 2002г.
1.25 НОЧНОЙ СЕАНС. Орнелла Мути и Паоло Вилладж в комедии «Бонни и Клайд по-итальянски» (Италия). 1982г.
3.10 СЕРИАЛ ДЕТЯ ПОНУЧНИКОВ. Детский «Прочная сеть» (США).

СЕШАНБА 14

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

Телетомошабинлар диққати! Профактика муносабати билан "Ўзбекистон" телеканални 14 июнь кунин ўз курсатувларини соат 15.00 дан бошлайди.

15.00 "Бог". Видеофильм. 5-қисм.
15.45 "Оханглар оғушида".
16.00 Янгиликлар (инглиз тилида).
16.10 "Мулдор".
16.30 "Майфат" тележурнали.
17.00 "Ватанпарвар".
18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 "Бог". Видеофильм. 6-қисм.
18.55 "Ўзбекино" тақдим этади: "Кулол". Мультфильм.
19.10 Оқшом эртақлари.
19.25 "Ўзлото" кундалиги ва рекламалар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
20.00 "Фарз ва қарз".
20.30 "Ахборот".
21.05 2005 йил - Сихат-саломатлик йили. "Қўлингиз дард.

қўрмасин".
21.30 "Бегона". Теле-сериал.
22.35 "Эдемга қайтиш". Теле-сериал (Жунуловчи қисм.).
23.15 "Ахборот-дайжест".
23.35-23.40 Ватан тимсоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.25 Курсатувлар дастури.
6.30 «Мунаввар тонг».
8.00 Катта танафус.
8.20 «Эсмeрaльда».
8.50 Эски альбомдан.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат моҳораси».
10.10 Ўқишга марҳамат!
10.15 «Янги авлод» почтаси.
10.35 «Мулътмоша».
10.50, 13.10, 16.10, 19.35, 22.35 ТВ - анонс.
11.00 «Сув ости таҳриқотлари». Ҳужжатли сериал.
11.50 Чемпион сирлари.
12.10 Митти юлдузлар.
12.30 Ёшлар овози.
12.50 Муслик лаҳзалар.
13.00 Давр.
13.15 «Даллас». Теле-сериал.
14.00 Бир ўлка.
14.20 Интерфутбол.
16.00 Давр.
16.20 Жар ёқасида.
16.35 «Ўзбектефильм» намойиши: «Портрет».
16.45 Курсатувлар дастури.
16.50 «Янги авлод» студияси: Дунё ва болалар. Ёқимли иштаҳа.
17.30 «Басат-пахлавон». Мультфильм.
17.50 «Ез - ўтмоқда соз».

Фототанлов.
17.55 «Машхура» қизлари.
18.10 Равнак.
18.25 1001 маслаҳат.
18.45 ТВ - афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.40 Ишга марҳамат!
19.45 «Давр»-репортаж.
19.55 Муслик лаҳза.
20.00 «JOKER» телелотереяси.
20.10 Озод юрт фарзандлари.
20.30 ТВ-адвокат.
20.35, 21.25 Ёшларлар.
20.40 «Муҳаббат моҳораси».
21.30 Ёшлар овози.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.45 «Эсмeрaльда».

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.00 Курсатувлар тартиби.
17.10 ТТВда сериал: «Қўрқмас ва доврақлар». 18.00 «Кичкинтой кенгулар». Мультсериал.
18.10 «Табриқлаймиз, кутлаймиз».
18.30, 20.00, 21.20, 23.40. «Пойтахт» ахборот дастури.
18.50, 21.40 «Экспресс» телегазетаси.
19.10 «Солиқ ва биз».
19.30 «Табриқлаймиз, кутлаймиз».
20.20 ТТВда сериал: «Морена Клара».
21.00 «Адолат мезони».
22.0 «Хуқуқ» телеклуби.
22.30 Киноингоҳ. «Мушке-терлар 20 йил оша». 2-қисм.
24.00-00.05 Хайрли тун, шахрим!

7.30 "Хабарлар".
7.45 "Бодро етро".
8.45 "Хабарлар" (Рус тилида).
9.00 Мулътсериал.
9.20. "Тайни Болливуда".
10.10 "Портрети эпохи".
10.50 Оғир атлетика.
11.20-12.20 "Самбо бўйича Осиё чемпиони".
"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Курсатувлар тартиби.
17.00 "Хабарлар" (Рус тилида).
17.15 "Спорт-мeнинг ҳаётим".
17.30 Каратэ. Осиё чемпиони.
17.55 Концерт дастури.
18.15 Веселий вечер "Аншалага".
20.00 "Вести".
20.20 Премьера "Феникс". Сериал.
21.00 "Хабарлар".
21.15 "Футбол шархи".
21.35 Жаҳон спорти: Теннис.
22.35 Жаҳон спорти: "Евробултон".
00.10 "Тунингиз осуда бўлсин!"

12.05 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Бедная Настя», фильм
14.00 - «Художественный фильм»
15.40 - «Ошикона», муслик дастури
16.25 - Документальный сериал
17.25 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
17.45 - «Детский час»
18.10 - «Муслик лаҳзалар»
18.45 - «Бедная Настя», сериал
19.45 - «Ошикона», муслик дастури
20.30 - «Кичкинтойлар олами», детская передача
21.00 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
21.20 - «Муслик лаҳзалар»
22.20 - «Киновечер на 30-м»: «Проект А», комедия

5.00 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 Вин Дизель в фильме «Хроники Риддика» (2004 год)
10.10 «Ералаш»
10.30 Дисней-клуб: «Чип и Дейл спешат на помощь»
11.00 Новости
11.10 Людмила Зайцева в фильме «Говорит Москва»
13.00 «Идолы». Карел Готт
13.30 «Угадай мелодию»
14.00 Новости
14.20 Чт? Где? Когда?
15.20 Детективный сериал

«На углу у Патриарших»
16.30 «Пять вечеров»
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.10 «Пять вечеров». Окончание
17.50 Сериал «Хозяйка судьбы»
18.50 «Улицы разбитых фонарей». Многосерийный фильм
20.00 Время
20.30 «Время жестоких». Многосерийный фильм
21.40 Спецрасследование. «Конец света»
22.30 Ночное «Время»
22.40 Искатели. «Завещание Петра»
23.30 «Сканер». «Люди-невидимки»
0.00 Дензел Вашингтон в триллере «Дьявол в голубом платье»
1.40 Фильм «Клуб разбитых сердец»
2.00 Новости
2.05 Фильм «Клуб разбитых сердец». Окончание
3.10 Триллер «Дивный новый мир»
4.00 Новости
4.05 Триллер «Дивный новый мир». Окончание

4:00 «Доброе утро»!
7:45 Борис Химичев в телесериале «Надежда уходит последней»
9:35 «В Городке».
9:45 ВЕСТИ.
10:00 ВЕСТИ.
10:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10:50 Николай Пастухов в детективном сериале «Профессия - следователь»

12:10 «ХА». Маленькие комедии.
12:45 ВЕСТИ.
13:00 ВЕСТИ.
13:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
13:30 Юрий Рост в комедии Георгия Данелия «Орел и решка». 1995г.
15:25 ВЕСТИ.
15:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
16:00 ВЕСТИ.
16:10 «Кулагин и партнеры».
16:45 Денис Матросов в телесериале «Кармелита».
17:45 Борис Невзоров в телесериале «Исцеление любовью».
18:45 ВЕСТИ.
19:00 ВЕСТИ.
19:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
19:50 «Спокойной ночи, малыши!»
20:00 РУССКАЯ СЕРИЯ. Елена Бабенко, Денис Матросов, Виктория Толстогонова, Евдокия Германова, Владимир Стержакос и Виктор Раков в телесериале «Подари мне жизнь».
20:55 ПРЕМЬЕРА. Александр Домогаров, Леонид Кулагин, Виктор Степанов, Игорь Бочкин, Владимир Дольгинский, Эдуард Марцевич и Олег Гусин в телесериале «Пепел «Феникса»».
22:00 «ВЕСТИ».
22:20 «Мой серебряный шар. Олег Ефремов». Ведущий - Виталий Вульф.
23:15 ВЕСТИ.
23:30 «Синемания».
0:00 «Дорожный патруль».
0:20 НОЧНОЙ СЕАНС. Патрик Девазар и Бернар Блие в фильме Алена Корню «Черное издание» (Франция). 1979г.
2:10 Канал «Евроноос» на русском языке.
3:40 ВЕСТИ.

ЧОРШАНБА 15

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.40 "23, 5 даражали бурчак остида". Ҳужжатли теле-сериал.
9.30 "Киноафиша".
9.45 "Табият шифохонаси".
10.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 "Бог". Видеофильм. 6-қисм.
10.50 "Жаҳоирлар дунёси".
11.05 1. "Тиббиёт одимлари". 2. "Соғлом бўлай десангиз". 3. "Соғлом она - соғлом бола". 4. "Оламини асранг!"
11.45 "Ўзбекино" тақдим этади: "Бахт ўзи нима?" Мультфильм.
12.00 ЯНГИЛИКЛАР.

12.05 "Ўзбектефильм" намойиши: "Олисларга лаҳзада".
12.20 "Муслик дунёси".
12.40 "Дуслик" тележурнали.
13.15 "Бегона". Теле-сериал.
14.00 ЯНГИЛИКЛАР.
14.15 "Қувноқ стартлар".
14.50 "Айтишуе".
15.30 "Тойчоқ". Видеофильм. 1-қисм.
16.10 Ўзбекистон Республикаси мухасилинингнинг 14 йиллигига. "Тараққиёт йили". "Болалар сайраси".
16.30 1. "Ажойиб ҳаёлараст". Ҳажжати новелла.
2. "Кизикarli уршувлар".
17.05 "Тоғлик". Мультсериал.
18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 "Бог". Видеофильм. 7-қисм.
19.05 Оқшом эртақлари.
19.20 "Ўзлото". Теле-сериал.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОН-

ЛАР.
20.00 "Юзма-юз".
20.15 Жаҳон мумтоз мусликаси.
20.30 "Ахборот".
21.05 "Одлом ҳақиқатлар".
21.45 "Бегона", Теле-сериал.
22.50 "Тадқир". Теле-сериал премьераси.
23.35 "Ахборот-дайжест".

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.25 Курсатувлар дастури.
6.30 «Мунаввар тонг».
8.00 «Янги авлод» студияси: Ёқимли иштаҳа.
8.20 «Эсмeрaльда».
8.50 Олтин мерос.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат моҳораси».
10.10 Ўқишга марҳамат!
10.15 «Давр»-репортаж.
10.25 Дунё ва болалар.

10.45 Болалар экран: «Хатолар орол».
11.10, 13.10, 16.10, 22.35 ТВ-анонс.
11.20 Жаҳон жүроғи.
12.10 Саломат бўлинг.
12.30 Ёшлар овози.
12.50 Муслик лаҳзалар.
13.00 Давр.
13.15 «Даллас». Теле-сериал.
14.00 «Денгиз итлари». Мультсериал.
14.25 Келинг, кулшайлик.
14.35 «Иван ва Марья». Бадий фильм.
16.00 Давр.
16.20 «Ўзбектефильм» намойиши: «Чортоқ».
16.30 Курсатувлар дастури.
16.35 «Янги авлод» студияси: Оқ кабутар, Шоҳсула.
17.15 «Карлсоннинг қайтиши». Мультфильм.
17.35 Озулар канотиди.
18.10 Телевикторина.
18.15 Сийрат.

18.35 Каталог.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.00 «Экспресс» телегазетаси.
19.00 Давр.
19.35 Ишга марҳамат!
19.40 Автопатруль.
20.00 Спорт-лото.
20.10 Ёшлар овози.
20.30, 21.20 Ёшларлар.
20.35 «Муҳаббат моҳораси». Теле-сериал.
21.25 Ракурс.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.45 «Эсмeрaльда». Теле-сериал.
23.15 Ринг қироллари.
0.05-0.10 Хайрли тун!

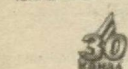

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
17.10 «Қўрқмас ва доврақлар».
18.00 «Кичкинтой кенгулар».
Мультсериал.
18.10 «Табриқлаймиз, кут-

7.30 "Хабарлар".
7.45 "Бодро етро".
8.45 "Хабарлар" (Рус тилида).
9.00 Мулътсериал.
9.10 "Хозяйка судьбы". Се-

риал.
10.10 "Оғир атлетика". Ўзбекистон биринчилиги.
10.40. "Спорт масканларида".
11.00-12.00 Самбо бўйича Осиё чемпиони.
"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55. Курсатувлар тартиби.
17.00 "Хабарлар" (Рус тилида).
17.15 Концерт дастури.
17.35 "Криво зеркало".
20.00 "Вести".
20.20 Премьера "Феникс". Сериал.
21.00 "Хабарлар".
21.15 "Спорт-клуб".
21.25 "Баҳоирлар уйини".
22.55 Жаҳон спорти: "Евробултон".
23.30 "Тунингиз осуда бўлсин!"

12.05 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Бедная Настя», сериал
14.00 - Художественный фильм, «Проект А», комедия
15.40 - «Хикоя»
16.25 - Документальный сериал
17.25 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
17.45 - «Детский час»
18.10 - «Мусликий лахзалар»
18.45 - «Бедная Настя»
19.45 - «Ошикона»
20.30 - «Кичкинтойлар ола-

ми», детская передача
12.40 «Теле-хамкор»-фойдали газета
21.20 - «Мусликий лахзалар»
22.20 - Х/ф «Проект А - 2», комедия

5.00 Телеканал «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 «Время жестоких», Многосерийный фильм
9.10 Сериал «Хозяйка судьбы»
10.30 Дисней-клуб: «Русалочка»
11.00 Новости
11.20 Александр Михайлов в

фильме «Вопреки всему»
12.40 Магия «Формулы любви»
13.30 «Угадай мелодию» с Валдисом Пельшем
14.00 Новости
14.20 Что? Где? Когда?
15.20 Детективный сериал «На углу у Патриарших»
16.30 «Пять вечеров»
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.10 «Пять вечеров». Окончание
17.50 Сериал «Хозяйка судьбы»
18.50 «Улицы разбитых фонарей», Многосерийный фильм
20.00 Время
20.30 Премьера. «Время же-

стоких». Многосерийный фильм
21.40 Тайны века. «Байконур»
Операция прикрытия
22.30 Ночное «Время»
22.50 Теория вероятности. «Потусторонний мир»
23.40 «Гении и злодеи». Петр Ильич Чайковский
0.10 Джек Николсон, Гленн Клоуз в остросюжетном фильме «Марс атакует!»
2.00 Новости
2.05 Остросюжетный фильм «Марс атакует!» Окончание
2.10 Триллер «Ложь»
4.00 Новости
4.05 Триллер «Ложь». Окончание
4.10 Искатели. «Свидетель великой осады»

4.00 «Доброе утро»
7.45 Виктор Раков в телесериале «Подари мне жизнь»
8.45 ПРЕМЬЕРА. «Дуэль разведок. Россия - Германия». Фильм 1-й.
9.45 ВЕСТИ.
10.00 ВЕСТИ.
10.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10.50 Николай Пастухов в детективном сериале «Профессия - следователь»
12.10 «ХА». Маленькие комедии.
12.45 ВЕСТИ.
13.00 ВЕСТИ.
13.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
13.30 «Частная жизнь». Ток-шоу с Владимиром Молча-

новым и Ликой Кремер.
14.30 Олег Гушин в телесериале «Пепел «Феникса»»
15.30 ВЕСТИ.
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 «Кулагин и партнеры»
16.45 Денис Матросов в телесериале «Кармелита»
17.45 Борис Невзоров в телесериале «Исцеление любовью»
18.45 ВЕСТИ.
19.00 ВЕСТИ.
19.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
19.50 «Спокойной ночи, малыши!»
20.00 Виктор Раков в телесериале «Подари мне жизнь»
20.55 ПРЕМЬЕРА. Александр

Домогатор, Леонид Кулагин, Виктор Степанов, Игорь Бочкин, Владимир Долгинский, Эдуард Марцевич и Олег Гушин в телесериале «Пепел «Феникса»»
22.00 «ВЕСТИ»
22.20 ПРЕМЬЕРА. «Тайный дневник наркома Ширинова»
23.15 ВЕСТИ.
23.30 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Иван Бортник, Льюиса Овчинникова и Борис Новиков в детективе «Убийство на Ждановской». 1992г.
1:15 «Дорожный патруль»
1:30 «Горячая десятка»
2:30 «Закон и порядок» (США)
3:15 «Ангели Чарли». Теле-сериал (США).

ПАЙШАНБА 16

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

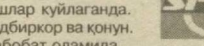
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35 «23». Хужжатли бурчак остида. 5. Даржали теле-сериал.
«Болалар сайёраси»
9.25 1. «Ахобиб хаёлластар». Ҳажвий новелла.
2. «Қизқарли учрашувлар»
10.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 «Бор». Теле-сериал. 7-қисм.
10.50 «Ўзбектеlevision» на-мойиши: «Бор экан-да, йўқ экан»
11.05 «Хидоят сари» теле-журнали.
11.45 «Ўзбекистон» тақдим этади: «Жаҳон пари». Мультфильм.
12.00 ЯНГИЛИКЛАР.
12.05 «Харакатда-баракат»
12.20 «Дурдаршан», «Парле вуфрансе»
13.05 «Оханглар оғушида»
13.15 «Бегона». Теле-сериал.
14.00 ЯНГИЛИКЛАР.
14.15 «Қишлоқ ҳаёти»
14.35 «Оддий ҳақиқатлар»
15.20 «Тойчоқ». Видео-фильм. 2-қисм.
16.00 Янгиликлар (инглиз тилида)
16.10 «Бугуннинг одамлари»
«Болалар сайёраси»
16.25 «Цирк, цирк, цирк»
16.50 «Тоглик». Мультсери-ал.
17.15 «Шахсий фикр»
17.45 «Сибаст аламиди»
18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 «Музаффар». Телеви-

зюн бадийи фильм. 1-қисм.
19.10 Оқшом эртақлари.
19.25 «Ўзлото кундалиги» ва рекламалар.
19.30 «Ахборот» (рус тили-да)
19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
20.00 Долзарб мавзу.
20.30 «Ахборот»
21.05 «Умр дафтери» турку-мидан: «Шукр Бурхон». 1-қисм.
21.30 «Бегона». Теле-сериал.
22.35 «Такдир». Теле-сериал премьера.
23.20 «Ахборот-дайжест»
24.00-00.05 Ватан тимсолла-ри.

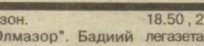

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.25 Кўрсатувлар дастури.
6.30 «Мунаввар тон». Ин-формацион-дам олиш дасту-ри.
8.00 «Янги авлод» студия-си: Оқ кубатур.
8.20 «Эсмеральда». Теле-сериал.
8.50 Эски альбомдан.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат можароси». Теле-сериал.
10.10 Уқишга марҳамат!
10.15 Шохсула.
10.35, 13.10, 16.10, 19.35, 22.35 ТВ - анонс.
12.45 «Сув ости тадқиқот-лари». Хужжатли сериал.
11.35 Чемпион сирлари (рус тилида)
12.00 Ракурс.
12.25 Телевикторина.
12.30 Ешлар овози.
12.50 Мусликий лахзалар.

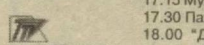
13.00 Давр.
13.15 «Даллас». Теле-сери-ал.
14.00 «Денгиз итлари». Мультсериал.
14.25 Сийрат.
14.45 «Биринчи қалдирғоч». Бадийи фильм.
16.00 Давр.
16.20 Автопатруль.
16.40 Кўрсатувлар дасту-ри.
16.45 Истиқлол чечаклари.
17.00 «Мультмошо»
17.15 «Янги авлод» студия-си: Бўш ўтирма.
17.40 «Ез - ўтмоқда соз». Фототанов.
17.45 Ешлар қуйлаганда.
18.00 Тадбиркор ва қонун.
18.20 Табобат оламида.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.40 Ишга марҳамат!
19.45 «Давр» - репортаж.
19.55 Мусликий лахза.
20.00 Узимизники.
20.10 Ешлар овози.
20.30 ТВ - адвокат.
20.35, 21.25 Эълонлар.
20.40 «Муҳаббат можароси». Теле-сериал.
21.30 Мезон.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.45 «Эсмеральда». Теле-сериал.
23.15 - 23.20 Хайрли тун!

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.10 ТТВда сериал: «Қўрқмас ва довураклар»
14.25 Мезон.
14.45 «Олмазор». Бадийи фильм.
16.00 Давр.
16.20 Тадбиркор ва қонун.
16.40 «Ўзбектеlevision» на-мойиши: «Нақшлар жиқоси»
16.50 Кўрсатувлар дастури.
16.55 «Янги авлод» студия-си: У қим? Бу нима?
17.15 Тенгдошлар.
17.35 Ниғоҳ.
18.15 «069»: дорихона хиз-мати.
18.25 Қишлоқдаги тенгдо-шим.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.40 Ишга марҳамат!
19.45 Солиқ хизмати хабар-лари.
19.55 Мусликий лахза.
20.00 Спорт - лото.
20.10 Азизим.
20.55 ТВ-адвокат.
20.55, 21.45 Эълонлар.
21.00 «Муҳаббат можароси»
21.50 Олтин мерос.
22.45 Кинотакдир.
23.05 «Эсмеральда»
23.35 Интерфутбол.

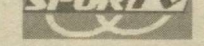

14.25 Мезон.
14.45 «Олмазор». Бадийи фильм.
16.00 Давр.
16.20 Тадбиркор ва қонун.
16.40 «Ўзбектеlevision» на-мойиши: «Нақшлар жиқоси»
16.50 Кўрсатувлар дастури.
16.55 «Янги авлод» студия-си: У қим? Бу нима?
17.15 Тенгдошлар.
17.35 Ниғоҳ.
18.15 «069»: дорихона хиз-мати.
18.25 Қишлоқдаги тенгдо-шим.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.40 Ишга марҳамат!
19.45 Солиқ хизмати хабар-лари.
19.55 Мусликий лахза.
20.00 Спорт - лото.
20.10 Азизим.
20.55 ТВ-адвокат.
20.55, 21.45 Эълонлар.
21.00 «Муҳаббат можароси»
21.50 Олтин мерос.
22.45 Кинотакдир.
23.05 «Эсмеральда»
23.35 Интерфутбол.

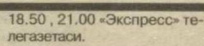

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.10 «Миттивойлар макта-би»
17.30 «Мустақиллик декларация-си»
17.40 «Кичкинтой кенгулар»
Мультсериал.
17.50 «Имконият»
18.10 «Табриқлаймиз, кут-лаймиз»
18.30, 20.00, 21.20, 22.30 «Пойтахт» ахборот дастури.

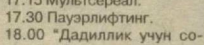
18.00 «Кичкинтой кенгулар»
Мультсериал.
18.10 «Табриқлаймиз, кут-лаймиз»
18.30, 20.00, 21.20, 23.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.50, 21.00 «Экспресс» теле-газетаси.
19.10 «Дугонлар»
19.30 «Табриқлаймиз, кут-лаймиз»
20.20 «Морена Клара»
21.40 «Аёллар салтанати»
22.00 Кинонигоҳ. «Мушке-тёрлар 20 йил оша». 4-қисм.

7.30 «Хабарлар»
7.45 «Бодро утро»
8.45 «Хабарлар»
9.00 Мультсериал.
9.10 «Хазина судьбы»
10.10 «В поисках приключе-ний»
11.10 Студия «Равнак» пред-ставляет.
11.25 Самбо бўйича Осиё чемпионати.
12.25-13.25 «Профессионал баскетбол»
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 «Хабарлар»
17.15 «Болалар спорти»
17.35 Бокс. Нокаут.
18.05 Белбоғли кураш.
18.40 Х/ф «Отец и сын»
20.00 «Вести»
20.20 Концерт дастури.
20.45 «Майдон ортидаги одам»
21.00 «Хабарлар»
21.15 Жаҳон футбол.
21.45 «Кулгу-тайм»
22.05 Футбол. Конфедера-циялар кубоги.

18.50, 21.00 «Экспресс» теле-газетаси.
19.10 «Эл хизматида»
19.30 «Табриқлаймиз, кут-лаймиз»
20.20 ТТВда сериал: «Море-на Клара»
21.40 «Дорихона эшитиди»
22.50 Кинонигоҳ. «Инглизча қотил». 1-қисм.

7.30 «Хабарлар»
7.45 «Бодро утро»
8.45 «Хабарлар» (Рус тили-да)
9.00 Мультсериал.
9.10 «Хазина судьбы». Се-риал.
10.10 «В поисках приключе-ний»
11.10 «Профессионал баскетбол»
12.10-13.45 Футбол. Конфе-дерациялар кубоги.
«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 «Хабарлар» (Рус тили-да)
17.15 Мультсериал.
17.30 Пауэрлифтинг.
18.00 «Дадиллик учун со-вин»
18.20 Белбоғли кураш.
18.50 «Поле чудес»
20.00 «Вести»
20.20 «Смехопанорама»
21.00 «Хабарлар»
21.15 «Захирдаги спортчи»
21.35 Футбол. Конфедера-циялар кубоги.
23.10 Жаҳон спорти: «Сну-кер»
00.10 «Тунингиз осуда бўлин!»

12.00 - Открытие про-граммы
12.05 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Бедная Настя», сериал
14.00 - Художественный фильм, «Проект А - 2», комедия
15.40 - «Аёллар орузи» - передача для женщин
16.25 - Документальный сериал
17.25 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
17.45 - «Детский час»

18.10 - «Мусликий лахза-лар»
18.45 - «Бедная Настя», сериал
19.45 - «Ошикона», мусликий дастури
20.30 - «Кичкинтойлар ола-ми», детская передача
21.00 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
21.20 - «Мусликий лахза-лар»
22.20 - Киновечер на «30-м»: «Бес в ребро», детектив

5.00 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 «Время жестоких». Многосерийный фильм
9.10 Сериал «Хозяйка судьбы»

12.05 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Бедная Настя», сериал
14.00 - Х/ф «Бес в ребро», детектив
15.40 - «Ошикона», мусликий дастури
16.25 - Документальный сериал
17.25 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
17.45 - «Детский час»
18.10 - «Мусликий лахзалар»
18.45 - «Аёллар орузи» - передача для женщин
19.15 - Звёзды ринга на «30-м»: Лучшие поединки звезд профессионально-го и любительского бокса
19.45 - «Ошикона», мусликий дастури
20.30 - «Кичкинтойлар ола-ми», детская передача
21.00 - «Теле-хамкор»-фойдали газета
21.20 - «Мусликий лахзалар»
22.20 - Х/ф «Музыкант», остросюжетный фильм

5.00 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 «Время жестоких». Многосерийный фильм
9.10 Сериал «Хозяйка судьбы»
10.30 Дисней-клуб: «Ведьма»
11.00 Новости
11.20 Юрий Соломин, Петр Вельяминов в остросюжетном фильме «Сувенир для прокурора»
13.00 «Звезды эфира». Эль-

10.30 Дисней-клуб: «101 далматинец»
11.00 Новости
11.20 Елена Санаева в комедии «Амнистия»
12.50 Спецрасследование. «Конец света»
13.30 «Угадай мелодию»
14.00 Новости
14.20 Что? Где? Когда?
15.20 Детективный сериал «На углу у Патриарших»
16.30 «Пять вечеров»
17.00 Вечерние новости
17.10 «Пять вечеров». Окон-чание
17.50 Сериал «Хозяйка судь-бы»
18.50 «Улицы разбитых фо-нарей». Многосерийный фильм
20.00 Время
20.30 Премьера. «Время же-стоких». Многосерийный фильм
21.40 «Человек и закон» с Алексеем Пимановым
22.30 Ночное «Время»
22.40 Тайная история иску-ства. «Вандализм»
23.30 Незвистая планета.
«Возвращение бурятского ламы»
0.00 Киану Ривз, Кейт Блан-шетт в триллере «Дар» (2000 год)
2.00 Новости
2.05 Кифер Сазерленд в приключенческом фильме «Держись, ковбой»
3.50 «Голливудские прес-тупления». Документальный фильм. Часть 1-я
4.00 Новости
4.05 «Голливудские прес-тупления». Документальный фильм. Часть 1-я. Окончание
4.20 «Голливудские прес-тупления». Документальный фильм. Часть 2-я

дар Рязанов
13.30 «Угадай мелодию»
14.00 Новости
14.20 Что? Где? Когда? Финал летних игр
15.20 Детективный сериал «На углу у Патриарших»
16.30 Криминальная Россия.
17.00 Вечерние новости
18.00 Премьера. Фильм Светлана Сорокиной «Русский плен»
18.50 «Поле чудес»
20.00 Время
20.25 Большая премьера
22.00 Ума Турман, Джон Траволта, Брюс Уиллис в фильме Квентина Тарантино «Криминальное чтиво»
0.50 Открытие XXVII Мос-ковского международного кинофестиваля
1.40 Победитель Москов-ского международного кино-фестиваля. Эммануэль Беар в фильме «Французская жен-щина»
3.30 Сериал Сидни Шелдо-на «Интриганка»

14.30 Олег Гушин в теле-сериале «Пепел «Феникса»»
15.30 ВЕСТИ.
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 «Кулагин и партнеры»
16.45 Денис Матросов в теле-сериале «Кармелита»
17.45 Валентина Талызина, Амалия Голыданская, Алексей Булдаков, Эммануил Виторган, Валентин Смирнитский и Борис Невзоров в теле-сериале «Исцеление любви»
18.45 ВЕСТИ.
19.00 ВЕСТИ.
19.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
19.50 «Спокойной ночи, малыши!»
20.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. Еле-на Бабенко, Денис Матросов, Виктория Толстоганова, Евдокия Германова, Владимир Стержиков и Виктор Раков в телесериале «Подари мне жизнь»
21.00 ПРЕМЬЕРА. Александр Домогаров, Леонид Кулагин, Виктор Степанов, Игорь Бочкин, Владимир Долгинский, Эдуард Марцевич и Олег Гушин в телесериале «Пепел «Феникса»»
22.05 Игорь Шапак, Миха-ил Жигалов и Сергей Гар-маш в детективе «Криминаль-ный отдел». 1997г.
23.30 Марк Даксос в бое-вике «Шанхайский связной» (Гонконг). 2000г.
1:20 «Дорожный патруль»
1:40 НОЧНОЙ СЕАНС. Алан Делон в фильме «Преступле-ние» (Франция). 1993г.
3:00 «Закон и порядок»
3:45 «Ангели Чарли». Теле-сериал (США).
4:30 Канал «Евроноос» на русском языке.

4.00 «Доброе утро»
7.45 Виктор Раков в теле-сериале «Подари мне жизнь»
8.45 ПРЕМЬЕРА. «Дуэль разведок. Россия - Герма-ния». Фильм 3-й.
9.45 ВЕСТИ.
10.00 ВЕСТИ.
10.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10.50 Николай Пастухов в детективном сериале «Про-фессия - следователь»
13.00 ВЕСТИ.
13.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
13.30 «Частная жизнь». Ток-шоу с Владимиром Молча-новым и Ликой Кремер.

ШАНБА 18

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.40 "Мовий уммон қабрида".
9.30 "Ўйла, Изла, Топ!" Телему-
собақа.
10.10 "Этиқид мустаҳкамлиги
йўлида".
10.30 "Музыка дунёси".
11.00 "Япониянинг ёввойи таби-
ати".
11.25 "Бананлар". Мультфильм.
11.55 "Дустлик" тележурнали.
12.25 Болалар учун фильм.
"Қўқуш".
14.00 Янгиликлар.
14.10 "Умр дафтарлари". туркуми-
дан: "Шукур Бурхонов". 2-қисм.
14.30 "Ўзбектеелефильм" намои-
ши: "Сополда акс этган дунё".
14.45 Эстрада тароналари.
15.05 "Тараққиёт йўли".
15.25 "Тойчоқ". Видеофильм.
16.00 Янгиликлар.
16.10 "Экран хандаси".
16.30 "Табият шифохонаси".
16.40 "Тоглик". Мультсериал.
17.05 "Табияти севамиз".
17.15 "Интеллектуал ринг".
18.00 "Хамкор". Телевизион
бадий фильм. 2-қисм.
19.00 Оқшом эртаклаари.
19.15 "Ўзлот". Телелотерея.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00
ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.00 "Тамаддун".
20.30 "Ахборот".
21.05 "Умр дафтарлари" туркуми-
дан: "Шукур Бурхонов". 3-қисм.
21.35 "Меҳрим сен билан". Ви-
деофильм премьераси.
22.50 "КиноТеатр".
23.10 "Каролина Лемб хоним".
Бадий фильм. 1-қисм.

YOSHLAR
TELEKANALI

6.25 Кўрсатувлар дастури.
6.30 "Мунаввар тонг". Информа-
цион-дам олиш дастури.
8.00 "Янги авлод" студияси: У
ким? Бу нима?
8.20 "Эсмеральда". Телесериал.
8.50 Эски альбомдан.
8.55 Иклим.
9.00 Давр.
9.25 "Муҳаббат можароси".
10.10 Ўқшига марҳамат!
10.15 «069»: дорихона хизмати.
10.25 Бола тилидан.
10.55 Солиқ хизмати баҳарлари.
11.05, 19.35, 22.35 ТВ - анонс.
11.15 Таббат оламиди.
11.40 Охарабо.
12.20 "Маҳобхорат". Телесериал.
13.05 Орузлар канотида.
13.40 Саид Аҳмад. "Қуёв". Ўзбек
Миллий академик драма.
театрининг спектакли.
14.40 Кинолукдаги тенгдошим.
15.00 "Қуёв" спектаклининг да-
воми.
15.40 Нигоҳ.
16.20 Интерфутбол.
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 "Янги авлод" студияси:
Меҳмонхона.
18.25 "Бир чолнинг ёмғир олди-
га боргани". Мультфильм.
18.35 Каталог.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иклим.
19.00 Давр.
19.40 "Заковат".
20.30 Кутилмаган меҳмон.
20.55, 21.45 Ёшларлар.
21.00 "Маҳобхорат".
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.45 Кулгуч.
22.55 "Менинг исимим масҳара-
боз". Бадий фильм 1-қисм.

"ТОШКЕНТ" ТЕЛЕКАНАЛИ

17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.10 "Эртакларнинг сехри ола-
ми".
18.30, 20.00, 21.05, 22.45 "Пой-
тахт" ахборот дастури.
18.50 "Табриқлаймиз, кутлай-
миз".
19.10, 19.40 "Экспресс" телега-
зетаси.
19.30 Манзарали фильм.
20.20 "Табриқлаймиз, кутлай-
миз".
20.50 "Афиша".
21.25 "Биргаликда куйлаймиз".
22.25 "Ёшлар даврасида".
23.05 Кинонигоҳ. "Инглизча
қотиллик". 2-қисм.

7.30 "Хабарлар".
7.45 "Бодрое утро".
8.45 "Хабарлар" (Рус тилида)
9.00 "Мультсериал".
9.10 "Три окна". Макаревича. А.
9.50 "Встань и иди".
10.20 "Звезды эфира".
11.00 Футбол. Конфедерациялар
кубоги.
12.40 Умниқ и умники.
13.20-14.30 "Юрий Соломин.
Адъютант уполномочен зая-
вить...".
"SPORT" ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 "Хабарлар" (Рус тилида)
17.15 "Болалар спорти".
17.35 "Спорт клуб".
17.45 "Синемания".
18.15 "Ўзбектеелефильм" пред-
ставляет: "Ўзбекистон-Россия.
Новые грани".

сотрудничества".
18.40 Концерт И. Моисеева.
20.00 "Вести".
20.20 "Стать ближе".
21.00 "Хабарлар".
21.15 Футбол. Ўзбекистон чем-
пионати. "Нефчи" "Пахтакор".
22.05 "Спорт-менинг ҳаётим".
22.20 Футбол. Конфедерациялар
кубоги.

9.00 - Открытие программы
9.05 - "Теле-хамкор" фойда-
ли газета
9.25 - "Детский час"
9.50 - Фильм детям: «Юнга
со шхуны Колумб», приключе-
ния
11.20 - «Ошикона», мусикий
дастури
12.05 - Звезды ринга на «30-
м»: Лучшие поединки звезд
профессионального и любитель-
ского бокса
12.50 - Спорт-Экстрим
13.25 - "Детский час"
13.50 - Индийское кино:
«Мест и закон»
16.30 - Болалар соати
17.25 - "Теле-хамкор" фойда-
ли газета
17.45 - «Ошикона», мусикий да-
стури
18.30 - Киновечер на «30-м»:
«Любовь и пули», остросюжет-
ный фильм
20.00 - «Озгина-Созина» - со-
вместный проект «30-го кана-
ла» и муз. центра «Соз»
20.20 - Хит-парад-уз
21.40 - "Теле-хамкор" фойда-
ли газета
22.00 - «Солдаты 3», сериал
23.00 - «Ночной канал» -
«Ваш шанс стучится в
дверь», комедия

ЯКШАНБА 19

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 "Табияти севамиз". Ил-
мий-маърифий фильм (инглиз
тилида)
8.45 "Камалак". Болалар учун
кинодастур.
10.00 "Ватанпарвар".
11.00 "Оналар мактаби".
11.20 "Япониянинг ёввойи таби-
ати". Илмий-оммабоп
фильм. 6-қисм.
11.50 "Оҳанглр оғушида".
12.10 "Дустлик" тележурнали.
12.45 "Меҳрим сен билан". Ви-
деофильм.
14.00 Янгиликлар.
14.10 "Умр дафтарлари" туркуми-
дан: "Шукур Бурхонов". 3-
қисм.
14.40 "Иқтидор". Телеуйин.
15.20 "Тойчоқ". Видеофильм.
5-қисм.
16.00 "Портретга чизгилар".
16.15 "Ўзбектеелефильм" на-
моиши: "Эл саломатлигини
қўлаб".
Премьера.
"Болалар сайёраси":
2. "Олтин тоқ".
17.40 "Тоглик". Мультсериал.
18.05 "Табияти севамиз".
Илмий-маърифий фильм (ин-
глиз тилида)
18.15 Мумтоз наволар.
18.35 "Янгиликлар".
19.00 "Бизнес ҳафта" тележур-
нали.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10
ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Тахлилнома" (рус ти-
лида)

YOSHLAR
TELEKANALI

6.25 Кўрсатувлар дастури.
6.30 "Мунаввар тонг". Информа-
цион-дам олиш
дастури.
8.00 "Янги авлод" студияси: Меҳ-
монхона.
8.20 Олтин мерос.
8.25 "Училиш сайёра" маърифий
дастури.
9.15 Кулгуч.
9.25 Хамкор - 2005.
9.35 Саломатлик сирлари.
9.55, 12.45, 17.40, 19.30 ТВ -
анонс.
10.05 Ёшлик наволари.
10.15 Болалар экран: "Бор экан-
да, йўқ экан".
11.35 "Қилин қирқ ёриб". Интел-
лектуал уйин.
12.25 Чампион сирлари.
12.50 "Маҳобхорат". Телесериал.
13.35 Кинотақдим.
13.55 "Шум бола". Бадий фильм.
15.25 Ринг қироллари.
16.15 "Ўқувчининг парвози". Ба-
дий фильм.
17.45 Кўрсатувлар дастури.
17.50 "Янги авлод" студияси: Уй
вазифаси.
18.10 "Мультмоша".
18.25 Сув - ҳаёт манбаи.
18.30 Спорт ҳафтанома.
18.45 ТВ - афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иклим.
19.00 "Давр" ҳафта ичиди.

"ТОШКЕНТ" ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 "Мультхалқалар".
17.40 ТВда сериал: "Франция-
нинг унутилмас ғўшалари".
18.30, 19.40 "Экспресс" телега-
зетаси.
18.50 "Табриқлаймиз".
19.10 Тиббиёт ходимлари кун-
га: "Ибрат".
20.00 "Пойтахт плюс".
20.20 "Табриқлаймиз, кутлай-
миз".
20.50 "Нима учун?"
21.30 "Туризм ҳафта".
22.00 Кинонигоҳ. "Оқим".

7.30 "Хабарлар".
7.45 "Бодрое утро".
8.45 "Хабарлар" (Рус тилида)
9.00 "Соғлом овқатланиш сирла-
ри". Инглиз тилида.
9.10 "Непугеёв заматки".
9.30 "Пока все дома".
10.10 Футбол. "Локомотив"-"Бу-
хоро". Ўзбекистон чемпионати.
11.10 Живой мир: "НИЛ". 3-
қисм.
12.10 "Кувнок стартлар".

12.50 "Рақибингиз гротмей-
стер".
13.10-14.45 Футбол. Конфе-
дерациялар кубоги.
"SPORT" ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 "Хабарлар" (Рус тилида)
17.15 "Болалар спорти".
17.35 Худ. Фильм. "Афоя".
19.00 "Вести недели".
20.00 "Тайм-аут".
20.25 Концерт дастури.
20.45 Халқ уйинлари.
21.00 "Хабарлар".
21.15 "Проф-РИНГ".
22.05 Футбол. Конфедерациялар
кубоги.
23.30 "Тунингиз осуда бўлсин!"

9.05 - "Теле-хамкор" фойдали
газета
9.25 - "Детский час"
10.00 - "Юдузлар табриги-
ёшлар учун мусикий дастур
11.00 - "Ёввойи сайёра", ҳуж-
жатли фильм узбек тилида
11.20 - "Теле-хамкор" фойдали
газета
11.40 - Документальный сериал
13.00 - "Спорт-Экстрим"
13.30 - Хит-парад-уз
14.50 - Болалар соати
15.45 - «Ваш шанс стучится в
дверь» комедия
17.25 - "Теле-хамкор" фойдали
газета
17.45 - "Мусикий лахзалар"
18.20 - Х/ф «Летний дождь»,
мелодрама
19.50 - «Ошикона»
20.35 - «Солдаты 3», сериал
21.35 - "Теле-хамкор" фойдали
газета
21.55 - "Мусикий лахзалар"
23.00 - Х/ф «Ягуар», комедия

Aziz bolajonlar! Siz ham chizgan rasmlaringiz va yozgan etaklaringizni o'z suvratigiz bilan birga bizga jo'nating. Yoshingiz va nechanchi sinfda o'qishingizni ham yozishni unutmang. Xatlaringizni kutamiz.

Nazokat XASANOVA,
Toshkent shahri, Shayxontoxur tumani 84 — maktabning 6 "B" sinf o'quvchisi.

INLIQ MALIKA

Malika unga ham yo'q oldimdan. Men seni mensimayman.

Bir bor ekan, bir yo'q ekan. Katta, chiroyli saroyda dangasa, erinchoq, o'zini asraydigan malika otasi bilan yashar ekan. Malikani uyining oldi ko'klamzor bo'lib unda kiyikcha va quyonchalar chopqillab o'ynab yurishar ekan. Bir kuni kiyikcha qarasa malika bir toshning ustiga kayfiyati yomon ahvolda o'tirgan ekan. Kiyikcha yugurib borib malikaning oyog'iga suyaklib erkanalibdi. Malikaning qattiq jahli chiqib "Yo'qol, axmoq! Nma qilayapsan?" deb baqiribdi. Kiyikcha juda xafa bo'lib uyiga kirib ketibdi. Shu vaqtda oyog'ini tappillatib malika oldiga quyonchalar yugurib kelibdi. U kiyikchani xafa qilganini bilmay, "Xoy malika yur, birga mazza qilib aylanib kelamiz" debdi.

axir malikalar quyonlarni mensiydimi? deb masxara qilib kirib ketibdi. Quyonchalar va kiyikcha malikadan juda xafa bo'lishibdi. Kunlar o'tib bir kuni malikaning otasi sovg'a qilgan qushchalarini tulki o'g'irdamoqchi bo'layotganini quyonchalar va kiyikcha sezib qolibdi va xafa bo'lganliklarini ham unutilib chopib borib malikani ogohlantirishibdi. Malika tulki keladigan tarafdagi kuchug'i Silonni qo'yib yuboribdi. Silon esa tulkini quvib qaytib kelmaydigan qilib qo'yibdi. Bunday mehribonchilikni ko'rgan malika qilgan ishidan pushaymon bo'lib kiyikcha va quyonchalardan kechirib so'rab, qushchalarini ham ozodlikka qo'yib yuboribdi. Shunday qilib barcha jonzodlar ayyor tulkidan qutilib, malika bilan bingalikda ahil hayot kechirishibdi.

Shirinoy QAMBAROVA,
Toshkent viloyati, Parkent tumani, 10 - o'rta maktabning 5 «G» sinf o'quvchisi.

HAYOT

Hayot go'zal, go'yo bir chashma, Yolg'oni ko'p, do'stim adashma. Oqila bo'l, bo'l doim dono, G'am chekmagil, yugin mardona.

Bir kun kelar, quvonchli bo'lib, Bir kun kelar, ayanchli bo'lib. Barchasiga qil sabr bardosh, Saxiy bo'l-u, bo'lma bag'ritosh.

ONAJONIM

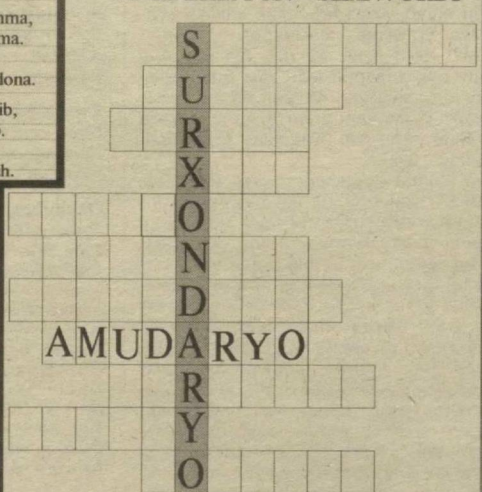
Sochim tarab nurga belab, O'stiringiz onajonim. Yaxshi qarab, yuzim silab, O'stiringiz mehribonim.

Kunlar o'tib oylar o'tib, Go'dak edim ulg'ayibman. Tunlar o'tib, oylar o'tib, Bo'yingizga tenglashibman.

Onajonim kabutardek, Uchgilarim keladi, Yiroq ketsam sizni darrov, Quchgilarim keladi.

Iroda QOSIMOVA,
Payariq tumani 18 - maktabning 6 "B" sinf o'quvchisi.

«O'ZBEKISTON» SKANVORDI

Qolgan bo'sh kataklarni yurtimiz shaharlari nomi bilan to'ldiring.

Zafarbek AHMEDOV,
Xorazm viloyati, Xozarash tumani, Pitnak shahri 1 - son litsey internatining 8 "A" sinf o'quvchisi.

Газетанинг биринчи саҳифасидаги «Сизга бағишланган китоб — ҳамманики!» сарлавҳали мақола қаҳрамони Мансур АЛИЕВ-нинг «Умрим мазмуни» асарида парчалар.

Азиз болажонларим. Ҳаёт ширин, умр-азиз. Уни соғломлик, тинчлик, хотиржамлик, меҳнат ва ҳушчақчақлик билан ўтказиш эса нақадар катта бахт. Халқимиз: «Бе-

НАБИРАЛАРИМГА

тоб подшодан соғлом гадо минг карра бахтиёрдир», деган. Шунинг учун саломатлигингизга салбий таъсир кўрсатадиган иллатлар: тамаки чекиш, ҳар хил спиртли ичимликлар ичиш сизга ёт бўлсин.

Бир табиб қаттиқ касал бўлиб ётиб қолибди. Унинг шогирдлари йиғилиб, устозларини даволашга киришибдилар. Касал устоз уларга: «Севимли шогирдларим, мени даволаш учун беҳуда заҳмат чекманг, тузалишдан умид узганман, ўлимим яқин қолганга ўхшайди. Вафот қилганимдан кейин жуда ҳам қайғуриб оҳ-воҳ қилманглар, чунки ўрнимга уч буюқ табиб қолдириб кетаман. Шу уч зўр табибнинг мас-

лаҳатларига ҳаммангиз эътибор беринг ва бошқаларни ҳам шунга даъват қилинг», деди. Шогирдлардан бири: «Сиздан кейин ўрнингизда қоладиган учта табиб кимлар?», деб сўради. Устоз кўзларини очиб, шундай жавоб берди: «Сизларга сўйлаганим, уч зўр табибнинг бириси-Поклик, иккинчиси-Парҳез, учинчиси-Бадантарбиядир. Доимо пок, озода бўлишлик, ўз микдоридида овқатланиш, ичкиликдан тийилиш, бадантарбия билан шуғулланиш - мана шуларнинг ҳаммаси саломатлиқни сақловчи энг яхши-чоралардир». Бахтимизнинг ўн тўқиз улиши соғлигимизга боғлиқлигини ҳеч эсдан чиқарманглар. Тарбия, одоб ариқдаги сув эмаски, уни челақлаб олиб ўз эҳтиёжингизга ишлатсанг, У умр бўйи денгиз тубидан дур терган каби йиғиб олинади. У ёшлиқдан, болаликдан бошланган одоб, ўрганиш дасри то қариғунингга қадар давом этади. Ҳар бир комил инсон уни ўз ҳаёти давомида қалбига сингдириб боради. Дарахт ниҳолини ёшлигидан яхши парвариш қилиб борсанг, у улғайгач, мўл ҳосил беради. Баркамол инсон тарбияси ҳам худди шундайдир. Маълумки, одобнинг маъно доираси уммон каби кенг. Шарм-ҳаё, иф-фат, камтарлик, яхши муомала, иззат-ҳурмат, поклик, ҳалоллик, ростгўйлик, инсонпарварлик каби ҳислатлар одоб деб аталмиш улкан китобнинг заррин бобларидир.

ҲИКОЯТ

Миср ҳукмдори Рум ҳукмдори билан келишиб ораларидаги адоватни бартараф қилдилар, дўстлик аҳдини туздилар. Дўстликларини янада кучайтириб, абадийлаштириш учун Миср ҳукмдори ўз кизини Рум ҳукмдорининг ўғлига берди. Рум ҳукмдори ҳам ўз кизини унинг ўғлига никоҳлади. Шундай қилиб, икки ҳукмдор бир-бирлари-га қарши қуда бўлдилар. Бу ошнолик туфайли ҳар икки томондан элчи ва мактуб бот-бот бориб-ке-

либ турди. Ҳар иккиси бир-бирлари билан маслаҳатлашиб иш олиб бордилар.

Бир кун Миср ҳукмдори қудаси Рум ҳукмдорига шу мазмунда нома ёзиб юборди: «Кўзларимизнинг нурлари бўлган фарзандларимизнинг вафотимиздан кейин ҳам роҳат ва фаро-

НАСИҲАТЛАР

гатда яшашлари учун шу топдан бошлаб чора кўришимиз керак. Мен ўғлим учун жуда кўп мол-дунё жамладим. Чиройли боғ ва иморат вужудга келтирдим. Сиз ҳам ўғлингиз учун шундай қилган бўлсангиз керак».

Рум ҳукмдори қудаси Миср ҳукмдорининг битигини ўқиб табассум қилди. «Мен сиздан кўра бошқачароқ йўл тутдим, вафосиз мол-дунё ва матоларга илтифот этмайман. Шунинг учун мен

ўғлимга молу давлат эмас, илм-ҳунар, одоб, ахлоқни мерос қилиб қолдиришни истадим. Уни илмли, ҳунарли, одоб-ахлоқли қилиб ўстирдим, адаб либоси билан безадим, яхши ҳислатларни ўғлим учун мерос этиб қўйдим. Мол-

дунёга завола етмайди».

Миср ҳукмдори қудасининг мактубини ўқигач, унинг сўзини маъқуллади: «Қудам тўғри айтади, одоб-ахлоқ олтидан қимматдир» деди.

Умрни болга ўхшатамиз. Болни камроқ истеъмол қилиб, умрининг кўпроқ қўрилгани яхши албатта. Бунинг учун эса ҳисмоний, ақлий меҳнатни севинглар. Чунки, меъёрида қилинган меҳнат одамни тарбияга тортади, танангизни соғлом қилади, ақлингизни жам қилиб, хотирангизни мустаҳкамлаб, умрингизни узайтиради.

Аллоҳ бизга «Ишланг» деб қўл-оёқ берган. Кўз-қулоқ, фикр берган. Қўлимиз бўлмаса, яхшини-ёмондан ажратувчи тўғри йўл кўрсатадиган ақлимиз, фикримиз бўлмаса нима қилардик, қандай ишлардик, қандай меҳнат қилардик, қандай яшар эдик? Шунинг учун қўл-оёқ, кўз-қулоқ, фикр берган Аллоҳга шукроналик билан меҳнат қилишимиз лозим.

Асаларилар қуёш чиқиши биланок ўз инларидан чиқиб гулзор ва боғларга, узоқ-узоқ жойларга учиб кетишади, минг бир гулга қўниб бол тўплайди ва уйлари-га қайтиб келиб, йиғанларини тартибга соладилар. Натижада поклик рамзи ҳисобланган асал вужудга келади. Асалнинг барча нарсалардан поклиги унинг машаққат билан топилишидир. Одам боласига эса ақл ва тилдек мўъжиза берилганки, у бу иккиси билан асло хор бўлмайди. Ҳайрат ва матонат билан иш-лашининг учта ширин меvasи бор: Биринчиси таннинг саломатлиги, иккинчиси кўнгил роҳати, учинчиси ақл ва зеҳнининг орттишидир.

(Давоми бор)

Мирпо'лат хожи Мирсоат ўғли оддий шифокор эди. У тиш оғриқларини даволарди. Лекин у одамларнинг дил оғриқларига ҳам малҳам бўлган. Оиламиз қадрдони Мирпо'лат хожи билан сўнгги бор ўтган йили хурматли бир қарияни биргаликда йўқлаб боргандик. У ердан қайтаётди, Мирпо'лат ота бизни Ўзбекистон Халқ рассоми Абдулҳақ Абдуллаев яшаб, ижод этиб ўтган Уста Ширин кўчасидаги ҳовлига бошладилар. Кўзларига ёш олиб рассом хотирасига тиловат қилдилар. Хонадон эгаларини ҳам машиналарига ўтказиб, "Чиғатой" қабристонига олиб келдилар. Рассом қабри ёнига чўккаладик. Уни эсладик... Абдулҳақ ака ёлғиз яшар эдилар. Мирпо'лат ака аёллари Муаттар аяга тансиқ таомлар тайёрлатиб, Абдулҳақ акага етказиб турар эдилар.

Абдулҳақ ака оғир дардга чалиниб, кетма-кет икки бор жарроҳлар қўлидан шифо топдилар. Рассомдан энг кўп хабар оладиган Мирпо'лат ака хонадонидakilар эди. Пир у бадавлат, олти ўғилнинг отаси Мирпо'лат отанинг ёлғизликда, фақирона ҳаёт кечириётган Абдулҳақ Абдуллаевга бу қадар боғланиб қолиши, ҳол-аҳволидан энг яқин одамидек доимо хабар олиб туришида ўзига хос ҳикмат бор эди. Бундай лутф, ғам-

ЯХШИЛИКНИНГ УМРИ УЗУН

хўрлик, меҳр-оқибат бир йил эмас, беш йил эмас, қарийб эллик йиллар давом этди...

Мирпо'лат аканинг айтишича у рассом билан биринчи бор марҳум отаси портретини ишла-тиш ниятида учрашган эди.

Портрет битади. Мирпо'лат ака отасининг расми у кутганидан ҳам яхши чиққанидан мамнун бўлиб, рассомга келишилган нархдан ортиқроқ беради. Рассом ўша захотиёқ ортигини қайтариб беради. Шунда улар бир-бирларига қойил қолишади. Улар орасидаги маънавий ва инсоний бирлик рассомга илҳом башш этди. У Мирпо'лат Мирсоат ўғли портретини, кейин унинг умр йўлдоши Муаттархон ая ва уларнинг олти паҳлавон ўғиллари - Миразиз, Ҳасан-Ҳусан, Мираъзам, Миразим, Мирвоҳид портретларини ишлади.

Бу оилавий портретлар галереяси ҳозир хожи ота уй-музейда сақланмоқда. Музейни очишга у узок вақт тайёргарлик кўрди. Хонадонидakil болаҳона-ни таъмирлади. Абдулҳақ ака билан музейни қандай жиҳозлаш, унга қўйиладиган санъат асарларини танлаш ҳақида мас-лаҳатлашди. Музейда дониш-мандлар ўғитларидан тортиб, сопол, чинни, мис идишларга-ча, мусиқа асбобларию дўст-би-родарлари тортиқ қилган китоб-лар, ранг-баранг кўзалар, умр солномаси тарзида йиғилган оилавий фотосуратлар жамлан-ган. Бу санъат ва маданият қо-шонаси Ўзбекистонда биринчи бўлиб яратилган шахсий уй-му-зей сифатида ҳам ардоқлидир. Абдулҳақ Абдуллаевнинг ўлими Мирпо'лат акага қаттиқ таъсир қилди. У марҳумнинг бошига тез-тез бориб-келарди.

- Бугун қабр устини суваб, ат-рофини тозалаб келдик, деса-лар эртасига неваралар билан

машинага нималарнидир ортиб, қабристонга жўнаб қолардилар, - дея эслайди Муаттар ая. - Дард курғур бошланган эканми, тинка-мадорлари қуриб, ҳолдан қолаяттилару, қабристонда қиладиган ишлари тугамасди.

- Абдулҳақ ака қабрлари ёнида ўриндик ҳам битди она-си, - дедилар бир кун иш-ки-дан кириб келар эканлар хур-дан бўлиб. - Мана энди йўқловчилар бир дам ўтириб, тиловат ўқийдиган жой бор...

- Шу ишлар ҳозир зарури-миди отаси, - дейман қуюниб. - Бироз тузалиб олинг, кейин бир гап бўлар...

- Қолган ишга қор ёғар она-си! Абдулҳақ аканинг биздан бошқа кими бор, - дегандилар шунда.

Эндиликда ҳар икковлари ҳам бир қабристонда ётишибди. Ниҳоят ўрталаридан бир йўл ўтган, холос. Бу йўл икки қаб-рини бир-бирига боғлаб қўйган-дек. Чунки Мирпо'лат ака бо-шига ким борса, Абдулҳақ ака-ни, рассомни ким йўқлаб кел-са албатта иккаласини эслаб, тиловат қилмай кетолмайдди.

Инсон боласи бокий дунёга ҳеч нарса олиб кетолмас экан. Аммо бу омонат дунёга у кўп нарса ташлаб кета олар экан. Бу яхшилик уруги экан. Бу ин-соннинг умридан ҳам узун бўларкан. У авлодларга мерос қоларкан.

Дилбар МАХМУДОВА,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист.

Аяжоним вафотларидан кейин мени ва аяжонимни да-дамнинг ота-онаси тарбиялаб, воёга етказдилар. Энажоним 84 ёшида оламдан ўтган.

Энажоним ҳаёт бўлганида бу йил 100 баҳорни қаршилаган бўларди. Исмлари Мухаррам-хон эди. Китоб ўқий олмас, ис-мларини ёзолмасди-ю, аммо менинг назаримда энажоним жуда ақлли, чевар, оқила, па-занда, саранжом-саришта аёл эдилар. Энажоним инсон ҳаёт-да ўрнини топа олиши учун қуйидаги ўғитларни менга ўргатган: "Кишиларга хушму-

ўргатганди. Энам ҳар бир ишни ўргатганида ёнига олиб бир сўзни жуда кўп такрорлар эди: ҳар бир айтган сўзимни қўлогинга сирға қилиб тақиб олгин, ўргатган нарсаларини кўз олдинга расм қилиб чи-зиб кун воёга етганинда сени томоша қилиб турадиган, ҳар бир ишингдан айб топишга ҳаракат қиладиганлар топила-ди. Ўшанда мен ўргатган ўғит-лар сенга ёрдамга келади, ўшанда сен ҳеч кимдан дакки эшитмасдан, ҳар бир ишингни билиб қилсан", - дер эди.

Бу айни ҳақиқат эканлигига

ЭНАМ АЙТГАН ЎҒИТЛАР

малалик, саранжом-саришта, пазанда бўлишни, рўзғорда меъёрни билишни, яхши келин бўлиш учун қайнона ва қай-нотани хурмат қилишни, улар-нинг дуоларини олишни, қай-ниларни, қайсингилларни йўқлаб туришни, қариндош-уруғлар билан борди-келди қилиш кераклигини, сеvimли ёр бўлиш учун эрни хурмат қилишни, унга ёқмаган ишлар-ни қилмаслиқни, ўз вақтида ов-қатини тайёрлашни, уст-боши-ни озода тутишни, яхши қай-фият билан ишга кузатиб, эшик-дан келганда салом бериб ку-тиб олишни, ҳар бир меҳнат қилиб топиб келган нарсани қадрлашни, эҳтиёт қилиш ке-раклигини, эшикдан келган меҳ-монни очик чеҳра билан кутиб олишни, оиланинг сир-асрори-ни ҳаммага ҳам айтавермаслиқ-ни, ҳаётда Оллоҳ берган нарс-аларга шукр қилиб яшашни, ҳадеб нолийвермаслиқни, ки-шиларни камситмаслиқни, уларга ёрдам беришни, қилган ишни миннат қилмаслиқни

ҳаёт давоми-да амин бўлдим.

Сизнинг пок руҳингиз олди-да тиз чўкаман, азиз энажоним! Сиздан ўрганганларим-ни бугунги кунда қизларим-га, келинимга ўргатиб келмоқ-даман. Ҳатто, қизим Зулайхо ва набирам Анварбеклардан жудо бўлганимда ҳам сизнинг ўғитларингиз мени бардош-ли бўлишга ундади. Улим ҳақ экан, қўнишдан бошқа чора йўқ экан. Начора?!

Ўзим тарбия топган хонадон-га тез-тез бориб тураман. Энди у ерда мени кутиб ола-диган отажоним, сиз - аяжоним, акажоним йўқ, лекин мен учун сизлар тириксизлар. Ўша хонадонда бир дақиқа ўтир-сам, кўнглим равшан бўлади. Ўтганларнинг охирати обод бўлсин.

Матлуба БҲОНОВА,
Тошкент шаҳри.

ЭЛ АРДОҒИДАГИ

лик улуг неъмат эканини энди билдик! Не-не олимларимиз, етук уламо-ларимиз, шоиру ёзувчиларимиз, иш-нинг кўзини биладиган давлат ар-бобларимиз тухмат, маломатларга қолиб, мудҳиш даврнинг қурбонлари бўлди-я! Ўз юр-тида эмас, ўзгалар юртида азоб-қу-батлар тортиди - ҳалок бўлди, жанозасиз жасади устидан тупроқ тортилди! Бу-ларнинг гуноҳи - Ўз Ватани, халқини сев-иши ва юрт, халққа содиқ бўлиши эди-да!

Ушалардан бири Ваҳобжон Усмонов эди. У оддий дехқондан пахтачилик соҳа-сининг энг юқори даражасигача етган-ди. Афсус, бу инсон ҳам тухмат ила хиб-са олинди, не-не азоб-қубатларга ду-чор бўлди. Ўзга юртда қолиб кетди. Фарзандлари неча йиллар отаси қаб-рини излашди. Ўн етти йил деганда пада-ри бузуқворни қўмилган қабри-стонни, қабри тоғдилар. Ваҳобжон Ус-моновнинг жасади Москванинг Бутирин қабристонига қўмилган экан.

Шу кунларда Ваҳобжон ҳаёт бўлгани-да етмиш ёшга кирган бўларди.

У зотнинг ўғиллари Аҳмаджон, Адҳам-жон Усмоновлар анча уриниш билан ота-си ҳокимни ўша қабристондан олиб, ўз юр-ти - Шахристонга келтиришди. Оли-му уламолар тўпланишди. "Ҳоким қан-дай дафн қилиш керак? Жаноза ўқила-димми, йўқми?" Бу саволларга ҳам жа-воб топилди. Шаърията кўра инсон ис-ломиий мавҳуд бўлганда юртда қўз юмса, у дафн қилингандан кейин ҳам

жаноза ўқиш жоиз, деган фатво бор экан. Усмонов-нинг ҳоқиқа жаноза ўқиш учун минглаб одамлар

тўпланди. Ҳок Шах-ристоннинг катта қабристонига дафн этилди. Мар-

ҳумнинг руҳи-покига қурьон тиловат ва эҳсон қилинди. Шу каби эҳсон Тошкен-тинг катта меҳмонхонасида ҳам ўтди. Бу йиғинга бир ярим мингга яқин одам жам бўлди.

Бу ерга Ваҳобжоннинг жигарғўшала-ри, танишлари ва бирга ишлаган дав-лат арбоблари, олим, уламолар таш-риф буюришди.

ИНСОН ЭДИ

Нотиклар марҳумнинг ҳаёт йўли ҳақида чин дилдан сўзладилар. Йиғи-лиш охирида шайх Мухаммад Содик Мухаммад Юсуф ҳам Ваҳобжон Ус-монов ва унинг юксак инсоний фазилат-лари ҳақида батафсил тўхталди. "Мен шунча йил яшаб бундай хайрли воқе-аларни биринчи кўришим", - деб таъ-кидлади у.

Шунингдек, маросимда Ваҳобжон-нинг фарзандларига фарзандлик бур-чини адо этиш учун бу хайрли ишга уринганлари ва уддалай олганлари, ўз она юртида ҳам отасининг қабрини қўришга муяссар бўлганликлари учун кўпчиликнинг миннатдорлик туйғу-лари изҳор этилди.

Бу воқеаликлар мустақиллик неъматининг қадрига етишимиз зарурлигининг яна бир сабоғидир.

Исмоилжон АЛИЕВ,
Мухаммаджон
Зулунбаев,
меҳнат фахрийлари.

СЕН ЭДИНГ-КУ, МЕНИНГ

Умр йўлдошим Тош-

кент туманидаги Ну-

риддин Ғиёсов номли

23 ҳамда Муборак Йўлдошева

номли 5-макталарда муаллимлик

қилган Разво Ақромованинг ёрқин

хотирасига бағишлайман.

Тун қўйини чароғон этиб турган машъала бир дақиқагина ўчса, атрофи қоронғулик босади, зимистон бўлади. Шодон кўнглини масъумлик эгаллайди. Бир умр сен билан ёнма-ён яшаб умргузаронлик қилган турмуш ўртоғинг, шамчироғинг сўнса-чи?! Икки дунё қоронғу бўлади. Ана шу дақиқаларни мен ҳам бошимдан кечирмоқдаман. 40 йил бирга яшаб, ҳаёт сўқмоқларидан елкани елкага қўйиб ўтган умр йўлдошим бугун орамизда йўқ.

У билан ёмон яшамадик. Рўзғори-мизни унинг ҳалол пешона тери эва-зига топган муаллимлик маоши-ю, менинг қалам учиде ишлаган мабла-ғим ҳисобига тебратдик. Етти фар-зандни тарбиялаб воёга етказдик. Тўрт ўғил, уч қиз уйли-жойли, бола-чақали бўлди. Набиралар сони ўн тўққизга етганди. Развохон Ақромо-ва: "Худого шукр, энди бола-чақала-римизнинг роҳатини кўраимиз", - де-ганида умид тоҳлари узилди. Бевақт ўлим орамиздан 63 ёшида олиб кет-ди. Уни сўнгги йўлга кузатиш учун юзлаб ёшу қари, дўсту ёрлар, қарин-дошлар, собик ўқувчилари келишди. Бу Развохон қилган кўп йиллик ҳалол меҳнатга муносиб жавоб эди. Қабрга қўйиляётганида ҳатто она табиат ҳам чидаб туролмади. Кўз ёш тўкди. Гар-чи бугун орамизда йўқ бўлса ҳам унинг номи ҳеч қачон таълим олган ўқувчила-

ДУНЁИМ!

ри, фарзандлари, яқинлари ёдидан ўчмайди. Ушбу сатрлар ҳам унинг бар-ҳаёт эканлигига бир ишора:

Меҳрибоним, қалби дарёйим,
Сен эдинг-ку, менинг дунёйим!
Бугун йўқсан, излайин қайдан?
Самоданми, ё тўлин ойдан?!

Жаннатларда косагулмисан,
Гулзоридида бир бўлбўлмисан?!
Айрилиққа беролмайин тоб,
Вужудимни босар изтироб.

Юрагимда яшайсан эркам,
Энди сенсиз дунё менга кам.
Тушларимда кўрмоқ истайман,
"Топил", - дея ўзини қистайман.

Орзуларим ушалмай қолар,
Нихонҳарим қидириб толар.
Тун ҳам, кун ҳам сени излайман,
Ёш боладек излаб, бўзлайман.

Ўнгимда ҳам, уйқумда ҳам сен,
Хаёлимда, туйғумда ҳам сен.
Орзуларим ушалмас ҳамон,
Йўлим тушмас нега сен томон.

Қаердасан? Манзилинг айтгин,
Бир зумгина бағрига қайтгин.
Висолилга тўйилган қўйиб,
Борим келар сен томон учиб.

Бир дақиқа кўришга зорман,
Етказдимми, сенга озор ман?!
Йўлларини пойлаб толаман,
Туй бўлса ҳам, кутиб қоламан.

Хайриддин МУҚИМОВ,
Тошкент тумани.

Холасининг уйдан қайтаётган Моҳина автобус бекатида Авазга кўзи тушибди, ўриндиқдан туриб кетишига оз қолди. Уни кўрмаганига ҳам уч йилдан ошганди. Автобус деразасига пешонасини тираганча яна кўчага тикилди. Ёнидаги аёл Авазга кўлтиклаб олган, у эса ниманидир берилиб сўзларди. Шу пайт автобус жойидан қўзғалди. Моҳина деразадан кўз узар экан, оғир хўрсиниб қўйди. Ахир бу аёлни ўрнида ўзи бўлиши мумкин эди-ку. Агар... Агар нодонлик қилмаганида. Ҳаммасига ўзи айбдор. Лекин энди сўнгги пушаймондан фойда йўқ.

Моҳина Авазнинг онаси ишлайдиган ташкилотга котибаликка ишга кирди. Онасининг олдида тез-тез келиб турадиган ўғил у билан шу ерда танишиб қолди. Бу танишув дўстликка айланди. Дўстлик муҳаббатга етаклади. Улар бир йил давомида учрашиб турдилар. Уларнинг муносабатидан воқиф бўлган Авазнинг ота-онаси яхши ният билан тўй тадбирига киришди. Ўғилларнинг фикрини олиб, Моҳиналарникига совчи юборишга қарор қилишди. Биринчи борилгач, қиз томон ҳам розилик билдирди.

Тўй ресторанда бўлиб ўтди. Маҳаллада ўсган Моҳина кўп қаватли уйга, тўрт хонали хонадонга келин бўлиб тушди. Ойлада қайнота-қайнонаси ва эридан бошқа ҳеч ким йўқ эди. Авазнинг акаси алоҳида уй олиб чиқиб кетганди.

Ўзига ёрдамчи келганидан қувонган қайнона ошхона юмушларини, қозон-товонни келинига топшириб қўйди. Аммо Моҳина овқат пиширишга нўноқ эди. Шўрва тайёрласа ё тузи паст, ёки шўр бўлар, қуюқ овқат қилса албатта тагига оларди. Келинининг пазандаликка ўқуви йўқлигини билган қайнона олдини индамади. "Хали ёш, ўрганиб кетар, билмаганини ўзим ўргатаман", - деган фикрда бўлди. Аммо у янглишган эди. Келинига иш ўргатиш осон кечмади. Қайнонанинг ҳар бир насиҳати Моҳинага қаттиқ ботди, ҳақоратдек туюлди. Бир куни келинини олдида ўтказиб, навбатдаги насиҳатни киришди:

- Болам, мана газ, мана иссиқ сув. Карларингизни тўпламасдан, вақтида ювиб турсангиз яхши бўларди.

Бу гап ҳам келинига маъқул тушмади. Уйига борганида: "Қайнонам кўп бермапти. Сизлар таппи ёққансизлар депти", - дея чакимчиликни бошлади. Қизининг азини эшитган она авжига чиқди. "Ха, бети қўрсин қайнонангни. Сени шундай шохона улашқандан олиб ўша каталак "домига" бериб қўйди-ку!

Яна нимани хоҳларканлар?" У қудасини беандишаликда айблаб, бу ҳақда оёқларига сўзлаб берди. Улар ўз навбатида ёнига қўшиб-чапиб эрларига етказдилар. Шу йўсин қудалар ўртасига дастлабки совуқчилик тушди. Ва у тобора газак ола бошлади.

Ҳар бир ота-она фарзандини уйлантирар экан, келиннинг қўлидан

ма опа тахликага тушди. Чунки бу "Нош-Па" дорисининг идиши бўлиб, эрталаб яримдан кўпроқ турганди, наҳотки келини унинг ҳаммасини ичиб юборган бўлса?! Лекин у яхши билардики, меъдидан ортик ичилган бу дори инсон организмни бўшашириб, ҳалвиратиб қўяди. Агар идишдаги дорининг ҳаммасини ичиб юборган бўлса... Худо

ЎҲАҚИҚАТ

қайишнинг орзу қилади. Қари-ма опа ҳам катта ўғлини бошқа уйга кўчиргач, янги келинига катта умид боғлаганди. Ҳар ҳолда ўзим билан бирга ишлайди-ку. Кўринишидан мўмин-қобил қизга ўхшайди. Келин бўлиб тушгач, қўлимдан ишимни олиб, оғиримни енгил қилар, ош-овқатни ўзи эплар, деган умидда эди. Аммо, унинг орзу-умидлари сароб бўлиб чиқди. Келин тушганига бир неча ой бўлибди ҳамки, қайнона-қайнонадан барақат туриб, уларга чой тайёрлашни хаёлига ҳам келтирмасди. Қайтаган қайнона келинига хизматчи бўлиб қолди. То ишга кетгунча эрталабки нонуштини ҳозирлаб, имкон топган пайтда иссиқ овқат пишириб қўярди. Кўпинча дастурхон тузаб, чойни дамаб қутиб ўлтирарди. Келин чиқавермагач, наридан-бери чой ичиб эр-хотин ишга отланишарди.

Бир йилгача Моҳинанинг бўйида бўлмади. Бир ёқда эр, бир ёқда қайнона-қайнота уни шифокорларга қўрсатиш билан банд бўлишди. Шундай кунлардан бирида ишдан қайтган Қари-ма опа уйда келинини оғиздан қўпик чиқариб ётган ҳолда учратиб, қўқувдан саросимага тушди. Яхши ҳамки, ўзи шифокор. Дарҳол муложага киришди. Сўнг нима бўлганини сўраб-суриштирди. Келини гапирмаган бўлса-да, унинг ёнида ётган бўш дори идишга кўзи тушган Қари-

макласин. Аммо ҳар эҳтимолга қарши ота-онасига хабар қилиш керак. У дарров эрини қудасиникига жўнатди.

Моҳина бир неча кунда тузалиб кетди. Аммо қудда томонда фискуфасод гаплар болалаб қолди. "Моҳина азбаройи қўйналганидан жонига қасд қилибди", "Эри эшикни қулфлаб, қўчага чиқишига йўл қўймаганмиш", "Ейди-ган нарқаси йўқлигидан куннон-у қиёмга қолганмиш"... Бундай миш-мишлар кўпайган сари келин-қувё ўртасидаги совуқчилик газак ола бошлади.

Уйдаги енгил машина Авазнинг номида эди. Лекин, уни акаси ҳам миनावерарди. Аммо, йиллар ўтиши билан эскириб бораётган автомобил тез-тез бузила бошлади. Уни тузатишнинг ака-ука ўртасида сансолар бўлиб, отанинг зиммасига тушарди. Шу боис эр-хотин маслаҳатлашиб, машинани адаланинг номига ўтказишга қарор қилишди. Бу хабардан Моҳина орқали хабардор бўлган қудда томон тўнини тескари қилиб олди. "Қувёнинг нияти бузук. Хотини билан ажрашса машина ҳақининг ярми унинг ихтиёрига ўтишидан қўчиб шундай йўл тутишган".

Хотининг чакимчилиги, эрининг уйда бўлаётган ҳар бир гапни оқизмай-тоқизмай ота-онасига етказиб туриши, янгаларининг "фойдали" маслаҳатлари туфайли оила тинчлигига пўтур етмай қолмади. Келин-қувёнинг

бир-бирига муносабати ўзгарди. Муомалалари ҳам терслашди. Келин яна уйига борди.

"Қувёнингизнинг менга кўнгли йўқ". Моҳинанинг бу гапи қудда томоннинг "қувё қизимизни қўйиб, бошқага уйланиш ниятида экан", деб ҳулоса чиқаришларига сабаб бўлди. Бу масалани энди жиддий муҳокама қилишга киришилди. Дастлаб саккиз киши бўлиб Авазнинг ишхонасига боришди ва уни қўпчилик орасида изза қилишди. Кейин уларига олиб бориб қис-товга солишди.

Орадан икки кун ўтгач, қуддаларининг уйига бостириб келиб, Моҳинани бу ердан олиб кетишларини маълум қилишди. Аваз ишда эди. Ҳеч нарсадан хабари йўқ унинг ота-онаси хангу манг бўлиб қолишди. Чунки улар куни бўйи ишда бўлишар, ўғиллари билан келин орасидаги гаплардан кўпма хабарлари йўқ эди.

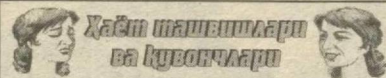
Аваз ҳам ҳамма гапни уларга айтавермасди. Қуддаларга гап уқтириб бўлмади. Улар бири олиб, бири қўйиб қувё шаънига ҳақорат сўзлар ёғдирганча ўзгаларнинг ҳақларини исботлашга ҳаракат қилишарди. Охир-оқибат келинини ўзлари билан олиб кетишди.

Авазнинг отаси масалага тушун-гандек эди. Аммо қайнона-келин орасидаги келишмовчиликдан бошланган совуқчилик бундай даражага етишини хаёлига ҳам келтирмасди. Демак, энди ёш оилани сақлаб қолиш учун уларни бўлак-бўлак қўйиш лозим. У шундай қатъий қарорга келгач, бир неча кундан сўнг ўғлини бошлаб қуддалариникига йўл олди.

Улар қилмаган гуноҳлари учун қуддалардан кечирим сўраб, келинини олиб кетгани келишганини билдиришди.

Сўнгра ота ўз режасини маълум қилиб, ёшларни маълум муддат ҳоли қўйишларини, уларнинг оилавий ишларига аралашмасликларини қудда томондан илтимос қилди. Келин уйга қайтарилди. Аммо орадан бир ҳафта ўтмасдан қуддалар яна етти киши бўлиб Авазлариникига кириб келишди. Яна эски гаплар такрорланди, бир марта ўз жонига қасд қилган Моҳина бу ишга яна қўл уриши мумкинлиги таъкидланди. Хуллас, "қуддан-қуддага озиб кетаётган" қизларини бу ерга қолдиришнинг иложи йўқлигини вақ қилиб, қувёлари ишдан қайтишини ҳам қутмасдан-ноқ уни яна олиб кетишди.

Қариндош уруғининг галини икки қилолмаган Моҳина эрим яна ялиниб келади, деб умид боғлаганди. Аммо у ўйлагандек бўлиб чиқмади. Авазнинг йигит-

ҲАММАНГА
ВА ҚУВОНЧЛАРИ

лик ғурури бунга йўл қўймади. Ота-онасининг илтижоларига ҳам қўнмади. Ярим йилдан кейин улар суд орқали ажралишди. Олдинида ҳазилдек туюлган бу ишнинг оқибатини келин кейинчалик ҳис этди. Аммо энди кеч бўлганди.

Моҳина кўз ёшларини артаркан, ўшанда ёшлиқ қилиб уйга гап ташиганда нега ота-онаси уни бу йўлдан қайтармагани, опоқилари нега унга ҳаёт, турмуш қийинчиликлари ҳақида, уларни енгиб ўтган аёлгана бахт қошонасидан ўрин олиши мумкинлиги тўғрисида тушунтирмаганликларидан ўқинарди. Меҳрибон онаси ҳам ҳар келганида "қайнонанг нима деди, эринг нима қилди?" - деб сўраб-суриштириш ўрнига: "Болагинам, чиққан қиз чигирикдан ташқари бўлади. Энди сен бу ердаги эркакликларини йиғиштир. Борган жойинг сенинг асосий уйинг. Ўша ерга меҳр қўй, қайнона-қайнотангнинг ҳурмат қил, эрингнинг эъзоз-ла", - деб насиҳат қилганида балки турмуши бузилмасмиди?.. У ҳам кўз очиб қўрган эри билан умргузаронлик қилиб, бахтли яшаган бўлармиди...

Ўтган ўй илмобайинда у қилган номғайқилигига неча бор пушаймон бўлди. "Ёлғиз қизимизсан. Уйимизнинг тўри сенки", - деб олиб келган онаси орадан бир йил ўтмасданок ўзгариб қолди. Чеқка-чеқкада йиллаб оладиган одат чиқарди. "Сени ҳўрлатиб қўймаймиз. Яна унинг эркаси бўлиб яшай-верасан", - дея қариллаган ама-қилари ҳам энди унга рўйхўш бермай қўйишди. Тўйдан кейин кўп ўтмай ишдан бўшаб олган Моҳина қайтиб у ерга бормасди. Қолаверса, яна қайнонасига рубару келишга унинг виждони чидамасди. Ҳеч қандай ҳўнари бўлмагани учун бошқа бирор ишга жойлаша олмади. Эшикларини тақилла-тиб бирор ердан совчи ҳам келмасди. У отасининг кенг ҳовлисида, уларга қарам бўлиб яшаб келмоқда. Аваз бир йилдан кейин уйланибди, деб эшитган эди. Рост экан. Бугун кўрди. Авазга кўлтиклаб турган аёлни кўз олдида келтираркан "қўхликина экан", - дея ҳўрсинди. Қўзларига ёш қалқди. "Нега ғайирлигинг тутаёпти. Ахир ўз бахтинга ўзинг заво-л бўлдинг-ку. Энди чида, тақдирга тан бер". Деган икки нидо Моҳинанинг юрак-бағри-ни зизиб юборди.

Бахтиёр МАНСУРОВ

Инсон боласи дунёга келган лаҳзалардан бошлаб, яшаш учун интилади, лекин уни олдинда қандайд қисмат кутмоқда? Бунга хаёлига ҳам келтирмайди.

Биз яшаб турган Халқлар Дўстлиги маҳалла фуқаролар йиғинига қарашли 16-йўлда Софийхон ҳола, деган табаруқ бир онахон ёлғиз қизлари Гулнорахон билан бирга яшайдилар. Гулнорахон ҳам оилали, иккита фарзанди бор. Онахон 31 ёшида турмуш ўртоғи Умарали ака бевафолик қилиб ёшгина хотинини 3 фарзанд билан ташлаб кетган экан. Софийхон опа бири 4 ёш, бири 3 ёш, энг кичиги 2 ёшли фарзандларини ёлғиз ўзи тарбиялаб вояга етказди, уйли-жойли қилди. Ўтган йиллар давомида Умарали акадан ҳеч қандай хабар келмади. Бевақт ўлим тўнғич ўғли Қамбаралини ҳаётдан эрта олиб кетди. Фарзанд доғи онахоннинг қаддини бўқди, лекин бор иродасини ишга солиб, набираларига,

қизи Гулнорага маддакор бўлди.

Орадан 35 йил ўтиб, бедарак кетган Умаралининг дарағи чиқди. Умарали 74

АДАШГАН ОТА Бўлган воқеа ДУОСИ

ёшида она қишлоғига қайтиб келган, қариндош-уруғлари қабул қилмаганлиги учун дала шийпонларидан, қўча-қўйларда тунаб юрган экан. Бу хабарни эшитган онахон ота меҳри нима билмай ўсган қизи Гулнорани ўша қишлоққа юборди. Гулнорага: "Нима бўлганида ҳам отани, дуосини ол, фарзандлик бурчингни адо эт", - деб насиҳат қилди.

Аваллига рози бўлмаган Гулнора онасининг, қўни-қўшниларининг қистови билан Чорвоқ-Туранғи қишлоғига йўл олди. Қаровисиз, бемор ҳолатидаги, қўзлари оқиб

бўлиб қолган отасини қўриб, қўзларига ёш олди, қалби вайрон бўлиб ортга қайтди. Бўлган воқеани эшитган волидаи муҳтарамаси маҳалла-қўй билан маслаҳатлашиб қарияни уйга олиб келиб, парвартиш қилишга розилик берди. Гулнора Умарали отани дарҳол Бешариққа - уйига олиб келди. Бехўш, аҳволи оғир отахонга икки ой қаради, ўз фарзандлик бурчини адо этди. Лекин узок йиллик жудалик, сарсон-саргардонлик отахоннинг хотирасини бутунлай издан чиқариб, саломатлигини йўқотган эди. Шифокорларнинг дори-дармонлари ҳам ёрдам бермади. Қўзларидан нур, оёқларидан мадор кетаётган қария титроқ қўлларини дуога очиб, Гулнорани алқайди.

2005 йилнинг 23 апрел куни Умарали ота омонатини топширди. Х.Дўстлиги маҳалла фуқаролар йиғини раиси Жамилахон Мусаева, маҳалла фаоллари Зарофатхон Қурбонова, Абдулҳамид Абдураи-

мовлар дафн маросимини уюштиришда онахон ва қизи Гулнорага ёрдам берилди. Гулнорахон ҳам ўғил, ҳам қиз бўлиб отасини сўнгги йўлга кузатди.

Умри давомида йўл қўйган оғир хатоси туфайли ҳаётининг бешафқат зарбасига учраган отахонга жаноза ўқилаётганда маҳалла муллеси: "Отахоннинг қарзлари бўлса, ким бўйнига олади?" - деб сўради. Дарағга оғир сўкунат қўқди. Шунда Софийхон опа Гулнорага:

- Бор қизим, отанг бу дунёда қўп азоб-ўқубат чекди, у дунёда тинч бўлсин, ўғил бўлиб қарзларини бўйнингга ол", - дедилар. Гулнора майитнинг бош томонига ўтиб, онасининг сўзларини тақрорлади. Тобут ердан қўтарилди. Таъзия қелган одамлар: "Ўғилми-қизми, ҳар банданинг фарзандидан буюрсин экан", - деб қўзларига ёш олдилар...

Раънонахон УСМОНОВА,
Бешариқ тумани.

ИПАКДЕК МАЙИН БЎЛСИН...

Ёз келиши билан аёллар атрофи очик, енгил пойафзаллар кийишга ўтишади. Аммо кўпчиликда муаммо пайдо бўлади. Қишқи совуқлар ва дармондорилар етишмаслигидан оёқлар қотиб, дағаллашиб кетган. Уларни қандай парваришлаш ва ипакдек силлиқ қилиш мумкин? Бу унчалик қийин эмас. Агар эринмасангиз қуйидаги усуллар билан уларни майин ва чиройли кўринишига эришингиз мумкин.

МАЛИКАДАН
ДЕХКОН
АЁЛГАЧА...

Илгари оқсуяк аёллар ўзларининг ташқи кўринишлари ва айниқса оёқларининг чиройли кўринишлари учун қаттиқ ҳаракат қилишган. Улар табибларнинг олдида бориб оёқлар учун тайёрланадиган турли дори ва малҳамларни сўраб олиб фойдаланишдан сира ҳам тортинмаганлар.

Шуниси қизиқки, илгари оқсуяк хонимлар оёқларини... Оқ винодан тайёрланган ваннага солиб ўтиришар экан. Бунинг учун улар винодан қайноқ ҳолга келгунча қайнатиб кейин сал совутиб фойдаланишган.

Оддий деҳқон аёллар эса, ялангоёқ бўлиб далада ишлаганда қотиб, ёрилиб кетган тоvonларига пиёзни пишириб боғлашган. Бу муолажани улар кечкурун, уйкуга ётишдан олдин амалга оширишган.

Юқорида айтилган ҳар икки усуллар ҳам катта фойда бериб оёқ терисини, тоvonларни юмшатиб ёрилиб кетишдан сақлаган.

ЁКИМЛИ
ЧҲМИ-
ЛИШ...

Оёқларимиз танамиздаги бошқа аъзоларга қараганда энг оғир вазифани бажарса-да, аммо, ҳаммаша унга эътиборни қаратавермаймиз. Айниқса, совуқ пайтларда оёқларга анча оғирлик тушади. Оғир этик ва иссиқ пайпоқлар кийиб олиб оёқ терисининг нафас олишига ўзимиз қийинчилик туғдираемиз. Оқибатда оёқлар териси қуруқшаб, ёрилиб кетади.

Бунинг учун энг яхши даво—ҳафтада икки марта оёқларни ванна қилишдир. Оёқларингизни қандай воситалар билан ванна қилиш уларнинг муаммосига боғлиқ. Алоз ваннаси оёқ томирларидаги қон айланишини яхшилашга ёрдам беради. Ялпиз ва лимон ўтлари чарқоқни қолдирса, мойчечак билан тирноқгул ўтлари билан қилинган ванна улардаги майда ёриқларни даволайди.

Ванна суви ҳарорати 37°дан ошмаслиги керак. Агар томирларда муаммо бўлса, унда хона ҳароратидаги сувдан фойдаланганингиз маъқул.

Оёқлар соғлом, аммо терлайдиган бўлса, уларни аввал 2-3 минут совуқ сувга, кейин эса иссиқ сувга солиб ўтириш керак.

Ваннадан сўнг...

Жуда дағал ва қотиб кетган тоvonларни пемза билан қириб олинг. Товонга ёғли кремлардан қалин қилиб суриг—да, устидан сув қроғз билан ўраб, қалин пайпоқ кийинг. Оёқларни махсус тайёрланган ваннага 40 минут давомиди солиб ўтириш керак бўлади. Бу анча кўп вақтни олса-да, аммо, тоvonларингизни юмшатиб, силлиқ қилади.

Оёқларини доимий равишда парваришлаб юрадиган аёллар ҳар гал ваннадан сўнг тозаловчи пилинг суришлари керак. Лекин, фақат 2 минут давомиди туриши лозим. Акс ҳолда таъсирчанлигини ошириб юборади.

Баъзи аёллар оёқларида гўё чумоли ўрмалаётгандек ҳолатни ҳис этишади. Бу ҳолат асаб касалликлари, артрит, буйракдаги ўзгаришлар ва камқонлик туфайли юз беради.

Шунинг учун кўпроқ олма ейиш керак бўлади. Унинг таркибида темир моддаси кўп бўлгани учун мушакларни бўшаштиради.

Бунинг олдини олиш мумкин. Уйқудан олдин кўп овқат ейиш ошқозон-ичак ишлаши фаолиятини бузиб ушбу касалликнинг келиб чиқишига туртки бўлиши мумкин.

Уйқудан олдинги 30-40 дақиқа сайр қилинса, уйку хотиржам бўлиб натижада оёқлар яхши дам олади.

Оёқларнинг беҳаловат бўлишига уларнинг ҳаддан ташқари совуққотиб қолиши ҳам сабаб бўлади. Шунинг учун ҳеч қачон оёқларнинг совуққотиб қолишига йўл қўймаслик керак. Шунингдек, тунда оёқларга табиий ипдан тўқилган пай-

МОСИНИ ТАНЛАБ ОЛИНГ!

Товонларингизни яхшилаб қириб тозалаб олганингиздан кейин яна бир совуқ сув билан чайинг. Сўнг уларга крем суриг. Буни яхши кечкурун, уйкуга ётишдан олдин қилганингиз маъқул. Акс ҳолда крем пойафзалингизга сингиб кетиб, унча фойда бермайди.

Оёқлар учун крем танлашда терингиз қандай ҳолатдалигига эътибор беринг.

Агар тери жуда қуруқ бўлиб, ёрилиш ва қуруқшабга мойил бўлса, унда озиклантирувчи кремлардан фойдаланинг. Айниқса, алоз ва ёнғокдан тайёрланган кремлар тери учун жуда фойдали.

Шунингдек, оёқларга салқинлик бағишловчи кремлар ҳам бор. Улар оёқлардаги оғирликни йўқотиб, вена томирларидаги қон айланишини яхшилайди.

Хушбўй кремлар эса микробларни йўқ қилади ва замбурғли касалликлар олдини олади. Агар бу касаллик энди бошланган

бўлса, йўқотади. Чўмилишга, спорт залига борганда машқлардан сўнг албатта оёқларни тозалаб ювиш зарур.

Оёқларни ҳар кун юиб, кремлар суриб туриш қаттиқ тоvonни юмшатиб, майин қилади.

ХУШБҲЙ ЛАЗЗАТ

Ёзда киядиган атрофи очик пойафзалда оёқлар чиройли кўринишини, қишда пайдо бўлган нуқсонларни тезроқ йўқотишни истасангиз хушбўй ваннадан фойдаланишингиз мумкин. Бунинг учун сув солиб тайёрланган тоғорага махсус мойлардан, шифобахш ўтлар ва гуллардан солинг. Айниқса, атиргулнинг гулбарглари солиб тайёрланган ванна оёқлар терисини кўркем қилади.

Симиллаб оғриётган оёқлардаги оғриқни қолдириш учун ялпиз ва мойчечак ўтлари дамламасидан ванна қилинг.

Агар оёқлар доимо совуққотиб юрса, ялпиз ва розмарин дамламаси билан артиб, иссиқ пайпоқ кийиб ётинг.

МАСЛАҲАТЛАР:

Агар ҳар кун эрталаб уйғонганингизда оёқларингиз симиллаб оғриётган бўлса, албатта сабабини аниқланг. Чунки улар танада кальций етишмовчилигидан, вена томирлари кенгайганидан ёки ясси оёқликдан бўлиши мумкин. Шунинг учун уйкуга ётишдан олдин тўпикларни биронта ўсимлик ёғи билан яхшилаб, пастанд юқорига қараб уқаланг.

Ушбу шифобахш аралашма ҳам оёқлардаги чарқоқларни бирпасда қолдиради. Буни тайёрлаш осон. Бир стакан кунгабоқар мойини олиб бир чой қошиқ туз солиб, то туз эриб кетгунча яхшилаб аралаштирилади. Тайёр бўлган аралашмани оёқларга суриб сувқоғоз билан ўраб, устидан пайпоқ кийиб олсангиз. Уйкуга ётишдан олдин эса иссиқ сув билан яхшилаб юиб ташласангиз бас. Бу муолажадан сўнг уч кун ўтгач оёқларингиздаги оғриқ йўқолиб, енгил бўлади.

Эрталаб ва кечкурун уйда бўлганингизда оёқларингизнинг учига юриб туринг. Стулга ўтириб оёқларингизни силкитиш машқларини бажаринг.

Гиламга ўтирган ҳолда оёқларингизни навбатма-навбат олдинга узатиб, гўё юраётгандек ҳаракатлар қилинг. Шунинг унутмангки бу машқларни бажараётганингизда тиззаларингизни букмаслигингиз керак.

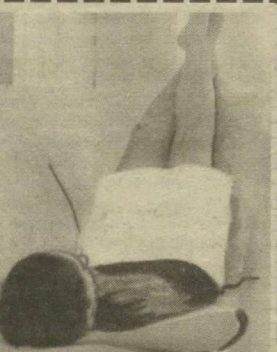
Оёқлардаги мушаклар оғриганда уйда даволаш мумкин.

Бунинг учун селдер илдизининг 0,5 литр шарбатига 0,5 кило асал аралаштирилади. Ушбу аралашмани кунига уч маҳал овқатлашдан 20 минут олдин истеъмол қилинса, оғриқдан асар ҳам қолмайди. Шунингдек, хом картошкани майда қирғичдан чиқариб бир чой қошиқ керосин қўшиб бўтқа тайёрланади ва оғриётган жойга сурилади ва ярим соатдан сўнг юиб ташланади.

Саҳифани Дилбар ва Басира тайёрлашди.

Кунлар иссиқ пайтида кўпчида оёқлар шишиб, гўё оғирлашиб қолгандек туюлади. Бундан қутулиш мумкин. Бунинг учун полга ётиб оёқларингизни юқорига кўтаринг—да, шу ҳолатда 5 дақиқа туринг. Бироздан сўнг оёқларингиздаги шиш йўқолади.

ЕТТИ МУЪЖАЗАТИНГ БУРЧ...

Тухумда кальций, марганец, цинк, мис, йод элементларидан ташқари, А, Д, Е, К ҳатто, F дармондорилари ҳам бор. Айниқса, F дармондориси тана тизими фаолияти учун жуда муҳимдир. Икки дона тухум тахминан 140 калория қувватга эга бўлиб, 12 грамм оқсилга эгадир.

ТУХУМ ВА СОҒ-САЛОМАТЛИК

Тухум нафақат тўйимли озуқа, балки, у билан турли касалликларни ҳам даволаш мумкин.

Табибларнинг айтишича, қовурилган тухум сариғи юрак ва мия мушаклари тўқималарини мустаҳкамларкан. Шунингдек, у ошқозон, буйрак, ичак, сийдик пуфағи учун ҳам фойдали. Тухум оқи оғир давом этган касалликдан сўнг соғайган беморларнинг куч-қувватини ҳам тиклайди.

Тухумнинг пўсти ҳам кони фойдадир. Унинг ёрдамида нафас олиш йўлларидagi шамолладан фориғ бўлиш мумкин. Тухум пўсти шунингдек, танадаги модда алмашинуви-ни ҳам яхшилаб, турли касалликларга қарши иммунитетни оширади. Катталардаги калцийнига бўлган эҳтиёжни қоплаш учун бир кунда бир грамм туйилган тухум пўчоғи ейиш кифоя. Бир ёшга тўлмаган болаларга берилса, уларда уч-райдиган камқонлик ва рахитнинг олдини олади.

Болаларга шифобахш аралашма тайёрлаш учун аввало тухумни совунлаб, илик сувда ювиб

ТУХУМ

лашмани кечкурун ичилади.

✓ **Жигар оғриганда** - икки дона тухум сариғини кўпиртириб енг. 5 минутдан кейин бир стакан илик сув ичинг. Сўнг, жигарингизга грелка қўйиб, ўнг ёнбошингиз билан иссиқ кўрпага ўралиб ётинг. Икки соатдан сўнг туриш мумкин.

✓ **Сурункали мигрена** - янги хом тухум устига қайноқ сут қуйинг-да, тез аралаштириб ичиб юборинг. Бу аралашмани уч кун давомида кунига бир мартадан ичсангиз кифоя.

✓ **Аллергиядан** - 10 та яхшилаб ювилган хом тухум пўчоғини ёриб ички пардасидан ажратилади, қуритилади, кукун ҳолига келгунча туйилади, устидан 10 дона лимон суви қуйилади ва 10

дағал бўлиб у қадар ёғлиқ бўлмаса ушбу аралашмага 4-5 млг. Кастор ёғи ҳам қўшишингиз мумкин. Бу аралашма ҳам юзингизни тиниқ қилиб оқартиради.

✓ **Хамма турдаги терилар учун никоб**: Икки ош қошиқ твороғни битта тухум сариғи билан аралаштиринг. Унга 3-4 томчи перекисли водород қўшиб яхшилаб аралаштиринг. Ҳосил бўлган никобни юзингизга юпка қилиб суриб, 10-15 минутдан кейин ювиб ташланг. Кейин юзга озиклан-тирувчи крем суриб қўясиз.

✓ **Хамма турдаги юз терилари учун озиклан-тирувчи ва оқартирувчи лосьон**: Ярим стакан қаймоқни тухум сариғи билан кўпиртиринг-да, 1/2 стакан бодринг суви билан 1/4 стакан ароқ қўшинг. Ушбу лосьонга пахтадан ботириб уйқудан олдин юзингизни артиб олинг. Қолган лосьонни музлатгичда узоғи билан бир ҳафта давомида сақлашингиз мумкин.

✓ **Ҳуснбазарни йўқотиш учун қуйидаги никоб ёрдам беради**: Битта тухумнинг оқи, бир чой қошиқ асал, сут, майдаланган сули ёрмаси ва лимон шарбати аралаштирилади. Бу аралашмани юзга сургач 15-20 минутдан кейин, илик сувда ювиб ташланади.

✓ **Куйидаги никоб** куруқроқ, шунингдек ажин туша бошлаган юз териси учун жуда фойдалидир. Бундан ташқари никоб юз терисини оқартиради ва озиқлантиради. **Тайёрланиш куйидагича**: 1 дона тухум сариғи, 100 гр суюқроқ қаймоқ (қаймоқ ўрнига ўсимлик мойидан ҳам фойдаланиш мумкин) ва 0,25 стакан ароқ ҳамда бир дона лимон суви олиниб, яхшилаб аралаштирилади. Юз терисига суртилиб, 20-25 дақиқадан сўнг илик сувда ювиб ташланади. Бир неча кунлик муолажадан сўнг юз териси оқаради, тиниклашади ҳамда ажинлари ҳам маълум даражада йўқолади.

ТУХУМЛИ ПАРДОЗ-АНДОЗ

✓ **Юзни оқартириш учун**: 2 чой қошиқ тухум сариғи, 0,5 ёки 1 чой қошиқ қовоқ шарбати ва 1-2 чой қошиқ қаймоқни аралаштириб юзингизга суртсангиз оқартиради.

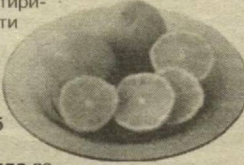
✓ **Тухумнинг оқини** кўпиртириб 1 чой қошиқ лимон сувини қўясиз. Юзга суртиб 20-30 минутдан кейин илик сув билан ювиб ташласангиз юзингиз янада яшнаб кетади.

✓ **Тухумнинг оқини** кўпиртириб 100 млг. одеколон, битта лимоннинг сувини ва 4-5 грамм глицерин қўясиз. Агар юзингиз

✓ **Климакс даврида** 10 дона лимонни пўсти билан майда тўралади. Сувда қайнатиб пиширилган

5 дона тухумнинг пўстини пардасидан ажратиб олиниб, толқон ҳолига келгунча туйилади. Сўнг лимон билан аралаштирилади, тухумнинг пўсти эригунча 7-10 кун туриши керак. **Уни бир ой давомида кунига 3 маҳал 2 ош қошиқдан ичиб борилади.**

✓ **Климакс даврида** ва кўп кон кетганда - 1/2 чой қошиқ лимон кислотасини 6 дона тухум сариғи билан аралаштиринг-да ичинг. Зарурат туғилганда ушбу муолажани яна қайтариш мумкин.

ташлаш, ёки 5 минут давомида иссиқ сувда тутиб туриш керак.

Туйилган тухум пўстини твороғ ёки бўтқага 1,5-3 граммдан қўшиб бериш мумкин. Бунинг учун хом тухумнинг пўчоғидан фойдаланган маъқул, пиширилган тухумнинг пўчоғида кальций микдори анча камаяди.

✓ **Бронхитда** - бир дона тухум, бир ош қошиқдан эритилган сариёғ ва асални олиб, 0,5 литр илик сут билан яхшилаб аралаштирилади. Тайёр бўлган аралашмани эрталаб оч қоринга ичилади ва тушгача ҳеч нарса ейилмайди. **Даволаш муддати бир ой.**

✓ **Гриппда** - 100 грамм ароқни бир дона хом тухум билан кўпиртирилади. Сўнг бир ош қошиқ шакар қўшиб яна яхшилаб кўпиртирилади. Бу ара-

1 стакан бо-

дом сути ва 1 стакан ароқ олинади. Унга озроқ гулоб (розовая вода, до-рихоналардан сўранг) беш дона лимон шарбати ва 4 дона тухум сариғи яхшилаб аралаштирилади. Тайёр бўлган аралашма билан ҳар кун 3 ош териси артилади.

✓ **Муолажалардан сўнг, маъ-**

би ва шам-пун билан ювиб ташланг.

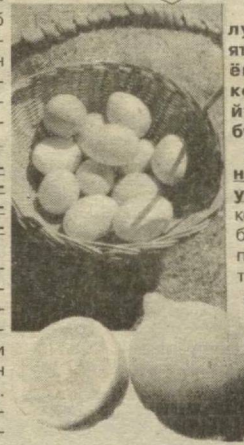
✓ **Қазғоққа қарши крем-малҳам**: 2 ош қошиқ кефир ва бир шиша ароққа бир дона янги тухумнинг сариғини аралаштирасиз. Уни соч илдизларига яхшилаб суриб бошингизга қалёнка қалпоқ кийиб, устидан жун рўмол ўраб қўйинг. 25 минутдан кейин уни ювиб ташланг.

✓ **Нозиклашиб қолган соч учун**: 3 чой қошиқ алоз, 2 ош қошиқ лимон ва пиёз шарбат-

ларини, бир ош қошиқ хино ва тухум сариғи билан аралаштиринг. Тайёр аралашмани кўлланингизни майин ҳаракатлантириб сочларингиз илдизига суртиб чикинг 2 соат давомида пахтали рўмол ёки мато билан бошингизни яхшилаб ўраб қўйинг. Сўнг, 3 ош қошиқ лимон шарбатини 3

Дикқат! Кўпчилик оқ тухум жигарранг тухумга қараганда фойдалироқ, деб ўйлашади. Аслида ундай эмас. Жигарранг тухум пўстида холестерин кам бўлгани учун ҳам у фойдалироқ ҳисобланади. Шунингдек, тухум пўстида сальмонелла микроблари бўлиши мумкин. Шунинг учун тухумни ишлатишдан олдин оқиб турган сувда яхшилаб ювиб ташлаш керак. Музлаткида турган тухум икки ҳафтагача ўзининг шифобахш хусусиятларини сақлайди. Шунингдек, бир кунда уч донадан ортиқ тухум ейиш соғлиқ учун зарарлидир.

Хом тухум сариғи кўп ейилса ошқозонга оғирлик қилади. У буйракда тош пайдо бўлишига сабаб бўлади, шунингдек терида турли доғлар пайдо қилиши мумкин.

лум муддатгача, яъни никоб излари ёки артилгандан кейинги ҳолат йўқолгунча уйда бўлиш лозим.

✓ **Тўқилувчан соч-ни мустаҳкамлаш учун**: Бир ош қошиқ кефир, тухум сариғи, бир чой қошиқ асал, пиёз суви ва бирорта ўсимлик ёғини аралаштириб сочнинг илдизига суртинг. Сўнг чит рўмол билан яхшилаб ўраб, устидан жун рўмол ўранг. 20-25 минутдан кейин бо-зингизни иссиқ сувда шампун билан яхшилаб ювинг.

✓ **Куруқшаган мўрт сочлар учун**: 2 ош қошиқ кефир ва хантал (горчица) кукунига тухум сариғини қўшиб яхшилаб кўпиртиринг. Кейин бошингизга суриб устидан рўмол ўранг. 2 соатдан кейин қаттиқ зардо-

литр сувга солиб аралаштиринг-да, шу сув билан сочингизни яхшилаб ювиб ташланг. Ушбу лимонли никобни ҳафтада 3 марта такрорланг. **Муолажа муддати - 2 ой.**

✓ **Агар сочингиз тўқила бошласа**: 1. 3 чой қошиқ лимон шарбати, бир қошиқ пиёз суви ва тухум сариғини яхшилаб аралаштириб, сочингиз илдизига суртиб чикинг. Кейин бошингизга елим халтача кийиб, устидан пахмоқ сочик билан ўраб қўйинг. 2 соатдан сўнг сочингизни оддий шампун билан ювинг.

2. **Яримта лимон шарба-ти**, 2 та янги тухум сариғи ва 2-3 томчи бодом ёғини яхшилаб аралаштиринг. Аралашмани сочларингиз илдизига суртиб чикинг, елим халтача кийиб, рўмол билан боғлаб қўйинг. 30 дақиқадан сўнг сочингизни лимонли илик (3 ош қошиқ лимон шарбати қўшилган 3 литр сув) сув билан чайинг. Бу никобларни 2-3 ой давомида, ҳафтада бир марта тайёрлаб кўринг.

Тезкор парҳез

Илгариги кўркем қоматингизни тиклашни ва кийган кийимингиз ярашиб туришини истасангиз соғлиққа зарар етказмай, самарали озиқнинг йўли бор. Атиги икки кунга мўлжалланган тухум - асалли парҳез натижасида камига 1-2 кг. озиш мумкин.

✓ **Биринчи кунда: нонуштага** - 2 дона тухум сариғи ва бир қошиқ асал билан кўпиртирилган, 1 пиёла кофе ва ёки чой билан лимон; **тушликда** - 1 дона қайнатилган тухум, бир қошиқ асал, 90 гр. пишлоқ, чой ёки кофе лимон билан; **кечки тановууга** - бир пиёла шўрва суви бир бурда қора нон билан, бир қошиқ асал ва бир дона тухум, бир дона олма.

✓ **Иккинчи кунда: нонуштага** - бир дона тухум ва бир қошиқ асал, бир парча қотган қора нон, чой ёки кофе лимон билан бирга; **тушликда** - тухум ва асал, 15 гр. товуқ ё балиқ гўшти, уч ош қошиқ қайнатиб пиширилган қарам, бир пиёла чой ёки кофе; **кечки тановууга** - тухум ва асал, бир парча қотган нон, чой билан лимон.

Саҳифани ДИЛБАР ва ҲАМИДА тайёрлашди.

Талабларга асосан

Вақти-вақти билан ишларимиз юришмай, асабларимиз таранглашади, қаттиқ руҳий толиқшдан ўзимизни қўйгани жой топа олмай қоламиз. Бундай ҳолларда баъзилар ички ёрдамда асаб толиқшнинг ёзмакчи бўладилар. Айримлар дорихонага чопадилар. Табиатдан шунчалар узоклашиб кетганимизки, асаб зўриқшини пасайтиришнинг азалий сигналган усуллари-дан ҳам беҳабар қолганимиз. Бу борада дарахтлар бизга энг ишончли мададкор бўла олади.

Тибет табобатида дарахтлардан қувват олиш ва танга йиғилиб қолган зарарли биоэнергияни дарахтларга ўтказиб юбориш узок умр кўришнинг энг муҳим шартларидан бири саналади. Ўзимизнинг ўтмиш авлодларимиз ҳам дарахтларнинг шифобахшлик сир-синаотидан жуда яхши во

ДАРАХТЛАР

киф бўлганлар. Яъни табиатнинг ўзи инсонлар билан дарахтларни бир-бирига ошуфта қилиб яратган.

Кунларнинг бирида буюк табиб Ибн Синонинг ёнига юзи рангпар бир аёлни бошлаб келишибди. Аёлни бошлаб келганлар, унинг етти ўғли экан.

Уларнинг каттаси шундай дебди:

- Эй, буюк ҳақим, сиздан нажот излаб келдик. Онамиз хафаконлиқдан ҳеч қутула олмаптилар. Нима қилишга ҳайронимиз.

Ибн Сино аёлнинг вужудига назар солгач, шундай жавоб қилибди.

- Онангизни ҳў анови бақатеракка суюб ўтказиб қўйиб, қайтиб кетаверинглр.

Етти оға-ини ҳайрон бўлишиб, бир-бирларига қарашибди.

- Улуғ ҳақим, биз онамизни олдингизга даволатгани олиб келгандик.

- Мен ҳам даволамоқчиман. Мени айтганимни қилинглр.

Ўғиллар аёлни бақатеракка суюб ўтказиб қўйишибди. Улар эртасига қайтиб келишса, оналари ҳамон ўша жойда ўтирганмиш. Аммо унинг чехраси очилиб, теткилашил қолган экан. Катта ўғил дарҳол табибга юзланибди:

- Онамиз анча тетик бўлиб қолибдилар. Қанақа малҳамни қўллаган

бўлсангиз, ўшандан бизга беринг. - Ҳеч қанақа малҳам керак бўлмади, - жавоб қилибди ҳақим. - Онангизни дардини мана шу бақатерак тортиб олди. Асаби ўта зўриққанидан хафакон бўлиб қолган экан...

Биз учун ўтмиш сабоқлари ҳам жуда муҳим. Лекин келинг, ўзимизнинг замонамизга қайтайлик. Агар сиз икки томони теразор кўчадан одимлаган бўлсангиз, кўп ўтмаёқ фикрингиз янглианиб, қалбингизда бора-бора жушқинлик пайдо бўла бошлаганини ҳис қилган бўлишингиз керак. Бунинг сири нимада дейсизми? Бунинг сабаби сизнинг вужудингиз билан дарахтлардан муайян масофада бораётган бўлсангиз ҳам ўзингиздаги зарарли энергияни дарахтларга узатиб,

Синалган ҳақиқатлар

улардан қувват олишга муяссар бўлдингиз. Агар сиз ўзингизни био-

энергетика хусусиятигизга мос бўлган дарахтни топиб, унга суюниб ёки қучоқлаб, бир фурсат турганингизда, энергия алмашинуни янада қучириқ сезган бўлур эдингиз. Чунки баданингизда йиғилиб қолган зарарли энергия батамом ана шу дарахтга оқиб ўтади. Худди ана шу энергия кўп ҳолларда юрак ўйноғи, хафаконлик, қон босими ва бош оғриғини кўзгоғчи қусур ҳисобланади. Бундай энергия, маълум бўлишича, аёлларнинг умуртқа поғоналари орасига йиғилиб қоларкан.

Хўш, ўзингизни биоэнергетика хусусиятигизга мос дарахтни қандай топасиз? Бу борада қадимдан қўлланиб келинган; оддийгина ва ҳаммабод тавсиялар мавжуд. Шарқ табобатида инсонларнинг қайси мучалда туғилганлиги ва жинсига қараб, қуйидагича тавсия қилинган.

	Эркаклр учун	Аёллар учун
Сичқон	заранг	ёнғоқ
Сигир	қайрағоч	олма
Йўлбарс	каштан	шумтол
Қуён	арча	қайин
Балиқ	тут	бақатерак
Илон	жийда	хурмо
Қўй	эман	анжир
От	тол	сарв
Маймун	ўрик	тоғ ёнғоқ
Товуқ	терак	олча
Ит	олма	оқ терак
Тўнғиз	қарағай	олхўри

Шулардан тўртта дарахт ҳаммага бирдай тавсия этилаверади. Булар - бақатерак, жийда, тут ва қарағай.

Дарахтлардан қувват олиш йўллари эса шундай: вужудингизга мос тушадиган дарахтнинг навқиронини танлайсиз. Елкангизни яланғочлаб, унга су-

ОЛАДИ

яниб, ўтирасиз. Одатда кечки пайтни танлаганингиз маъқул. Сабаби кечки пайтда дарахтлар энергияни қабул қилиб олишга мойиллашади. Шунингдек, ўз дарахтингизни қучоқлаш ва уларнинг шохига осилиш ҳам яхши натижа беради. Агар бир ёки бир ярим соат давомида дарахтларга суюниб ўтирсангиз, вужудингиз зарарли энергиядан батамом тазаланиб, юрак фаолияти ҳам муътадиллашади. Улардан яхшигина қувват ҳам оласиз.

Бироқ дарахтга суюниб ўтирганингизда, сизни беъмани савол-сўроққа тутадиган одамнинг бўлмагани маъқул. Бундай пайтда асабингизни қақшатган ноҳуш воқеани эсламанг. Энг ширин орзуларингиз ҳақида хаёл суринг. Дарахт ариқча ёки сой бўйида бўлиши икки хисса фойдалидир. Чунки сув одамнинг миёсига ўрнашиб қолган беъмани хаёлларни нарига қувади.

Бундай машқни киш ойларида ҳам давом эттириш мумкин. Бунинг учун дарахтнинг шохини ёки қовуғини иссиқроқ жойга олиб кириб, қафтингизни тутиб турсангиз бас. Хаттоки, ўз дарахтингизга суйқаниб ёки қафтингизни бирров текказиб ўтсангиз ҳам асаб толаларингиз бир мунча ором олади. Бора-бора асаб толаларингиз сал нарсга зўриқмайди, рақибингизни кўрганингизда асабингиз кўзимайдиган бўлиб боради. Тинч уйқунгиз ҳам қасолатланади. Энг муҳими, дарахтларни сийпалаб, бутун кўнглисизликларни унутиб, уларга меҳр билан боқсангиз, дарахтлар дардингизни олади ва қувватини аямайди.

К.НИШОНОВ

ҲИКОЯ

Эркин дўстлари билан ўзи раҳбарлик қиладиган корхона меҳмонхонасида чакчақлашиб ўтириб, вақт алламаҳал бўлганини сезмай ҳам қолибди. Хотини Нодира ухламай, қутиб ўтиргандир. У шундай хаёллар билан машинасини ўт олдириб йўлга тушди. Ногаҳон унинг кўзи боласини бағрига босганича отилиб чиққан нотаниш аёлга тушди. Эркин одатда бегона

кишиларни, айниқса хотин-қизларни машинасига ўтқизмасди. Аммо ярим тунда аёл кишининг бола билан қўчага чиқиб бежиз эмас, ҳойнаҳой бошига бирон ташвиш тушган кўринади, деган фикр хаёлига келди-ю, беихтиёр машинасини тўхтатди.

Аёл машина эшигини очиб:

- Регистонгача олиб кетинг, - деди йиғи аралаш.

- Мен Сўғдиёнагача бораман, сал шошиб тургандим. Тинчликми ўзи?

- Эрим уйдан чиқариб юборди. Ярим тунда болам билан кўчада қолдим. Бунинг устига пулим ҳам йўқ.

Эркин ўйлангиз қолди. Олмаса, пулим йўқлиги учун олмади, деган фикрга боради. Ундан ташқари болали аёлни кўчада қолдириш эркакнинг иши эмас.

- Майли, ўтира қолинг, - деди.

Аёл боласини орқа ўриндиққа ётқизи-

зиб, ўзи олдинги ўриндиққа ўтириб олди. Машина юриб кетди.

(Давоми бор)

Камол РАҲМОН

ШЕЪРИЯТ

ДАРҲАҚИДАН

Адиба УМИРОВА

ЎН ТЎҚҚИЗНИНГ СОЧЛАРИ ОППОК

Нигоҳларим турар заъфарон,
Гулдонингиз гуллар чамани.
Мен бошқача сизни севаман,
Ғунчаларга қўйилган каби.

Осмонлардан тушиб келдим мен,
Боғларингиз армонга тўлиқ.
Кўзларимга ўт истаяпман,
Борлигим ишқ ... ўн тўққизим ишқ...

Олмалардек адашиб оққан,
Кўнглимни сизга қўйдим?
Кўзингизга оловлар ёққан,
Юлдузларим эрта сўйдим?

Яшайманми гулдек сарғайиб?
Холингизга ҳазон тўлади.
Елкангизга бошимни қўйиб,
Бир чиройли йўлим келади.

Осмонлардан баландроқ эдим.
Ишқингизга қўйилдим шу чоқ.
Боғингиздан кетиб борар жим,
Ўн тўққизнинг сочлари оппоқ.

ЎЛФИЗЛИК

Зим-зиё тўн эди. Ёлғизман, ёлғиз,
Мен ҳам келаманми хаёлингизга?
Барҳам келаяпти баридан кечиб,
Раҳим келаяпти аёлингизга?

Мен сўйсам шунчаки сўйсаман,
Раҳим ҳам яшидир қароғингизга.
Икки олов ичра ёниб қўйсаман,
Ҳар кун бир йиқилсам оёлингизга?

Кўзимда юлдузлар сўйиб йиғлайди,
Ой кўкка суюниб, қўниб йиғлайди,
Ҳалма тақдирга қўниб йиғлайди,
Нега мен қўнмайман фироғингизга?

Икки юрак аро ўруш бошлайман,
Ғалар беркинади кўз қароғимда.
Қардоғон, мен энди қандай яшайман,
Муҳаббат ва нафрат аролиғида?..

ОРЗУ

Қонимдан ҳар кўқарган гул олов бўлса,
Шовиллаган дарёлардек оқиб турсам.
Саҳроларинг юрагидан бир тоғ бўлиб,
Селдек оқиб дард келганда туриб берсам.

Йўқлик ичра Ота дея берсам садо,
Қашқадарё тоғлардан даштлар келса.
Ватан шағнинг кўтармоққа кўксим аро,
Худойим бир Алломишдек йўл берса.

Бир гам берса сўйиб-сўйиб қўйлаб ўтсам,
Ҳар тўйилган япроғингизда фидо бўлсам.
Кетар бўлсам чаворлардек баланд кетиб,
Ясавийлар туپроғидан бино бўлсам.

Шамоллар умримни кетмай совириб,
Бағрингизда ям-яшил гиёҳдек унсам.
Бир кунги йўлмни ердан сутириб,
Энг баланд дарахтдек қаддим кўтарсам.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Oila va jamiyat

Фойдаланилмаган қўлёмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

Газетадан қўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриклар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила -133-04-35, 133-24-56
Бухгалтерия: 132-07-41

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма-хонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 21.00

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва сақияланди.
E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru oilavajamiyat@mail.ru

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»

акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.

Буюртма Г - 537. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 14300
Саҳифаловчи — Ш. БАРОҚОВ
Расм — Н. ХОЛМУРОДОВ
Навбатчи — Б. САЙДАЛИЕВА
Мусахҳих — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 4 5